

KATOLIŠKI MISIJONI LAS MISIONES CATOLICAS

SV. VINCENCIJ PAV., USTANOVITELJ MISIJSKE DRUŽBE, V FILMU "MONSIEUR VINCENT"

IZ VSEBINE: Franc Sodja CM nam v članku "Skrivnost treh praznikov" prikaže v enotni misijonski luči tri katoliške praznike: Misijonsko nedeljo, Kristusa Kralja in Vse svete. Sledi opis, kako se praznujejo "Misijonski prazniki v misijonih". Veličastna pesem "Krščansko občestvo" lepo zaključi ta praznična misijonska razmišljanja. "Mons. Kerec - srebrno-mašnik" popisuje v sestavku "Kako sem postal misijonar" svojo pot do mis. poklica. Urednik nato javlja, da se je ustanovil "Baragov kitajski misijon", ki nam pot vanj opiše g. Kopač v črtici "V obljubljenem deželu". Sledi poročilo o misijonarju p. Pifku, ki je šel "Po sledih slavnih prednikov", frančiškanov Avblja, Kovača in Turka na Kitajsko. "Petletnica Mis. dij. zveze" je proslavljena z obsežnim poročilom. Dr. Soklič CM nam slika "Misijonsko gorečnost sv. Vincencija", dr. Fr. Jaklič pa "Baragovo pot do misij. poklica". Iz pisma msgr. Gederja spoznamo "Velika dela velikega misijonarja", nato pa izvemo, da je "Misij. zdravnik dr. Janež na cilju". Zanimiv je članek "Delavsko vprašanje v J. Afriki". Potem ko g. Wol-bang zaključuje svoj obsežni potopis "Do cilja", pogledamo še, kaj lepega nam ostali "Misijonarji pišejo" in s tem zaključimo 64 strani obsegajoči zvezek.

XXII. LETNIK, 5-6

● SEPT.-OKT. 1948

Skrivnost treh praznikov

Ko pride jesen in so nam na polju sadovi dozoreli, takrat ko diha preko naše zemlje jesenski veter, ko nas šelest suhega listja, ki se pozibava na poti iz dreves na tla, spominja velike resnice, da bo nekoč vsega konec, takrat praznuje sv. Cerkev tri najbolj vesoljne praznike: misijonsko nedeljo, praznik Kristusa Kralja in Vse Svete.

V teh treh praznikih je zajeta veličina svete Cerkve, njeni načrti, njen smisel. Nikdar ne bomo zadosti premislili teh treh skrivnosti, ki nam odkrivajo poslanstvo Cerkve.

Misijonska nedelja

Ta je prva. Kako ne, saj je Cerkev od Gospoda Jezusa ustanovljena za ves svet. V njej hoče skrivnostni Kristus najti svoje domovanje na vsakem koščku zemlje, v vsakem narodu.

Zato je skrivnost misijonske nedelje prva skrivnost.

POGANSKI NARODI SO V ADVENT-NEM PRIČAKOVANJU. Resnično, advent še ni končan. Največji narodi še kličejo in zdihujejo: Rosite ga nebesa, ali zemlja naj ga da! Kolikšno je njihovo hrepenenje!

Indijski spokorniki čutijo v sebi zavest krivde, njihove duše koprni po očiščenju in odrešenju, zato gredo na dolga spo-

korna pota, ki jih premerijo tako, da se vsakokrat vržejo na tla na tistem mestu, kjer so se prejšnji trenutek z glavo dotaknili ceste. Tako romajo dneve in mesece in leta po prašnih in blatnih cestah, zato da bi dosegli odrešenje.

Množice prihajajo v reko Ganges na obredno umivanje, da bi se oprale svoje omadeževanosti.

Indijski modroslovci iščejo stika z božanstvom, ki so ga odkrili s sposobnostjo svojega uma. V svetih knjigah so zapisali svete slavospeve svojemu Bogu, a kot onemogli iščejo potov, kako bi prišli k Njemu, ker se zavedajo svoje krivde.

Budistični menihi se zataplajo v tišini svojih samostanov v molitev, hočejo se izničiti, potopiti v Boga. V tem upajo najti svojo rešitev. Mandarini v imenu ljudstva hodijo v tempelj in darujejo daritve, da bi potolažili bogove. Konfuce je dal Kitajcem zdrave nauke za življenje; obnovitelj nove Kitajske Sunven jim je dal modra politična, gospodarska in socialna načela, ki naj store Kitajsko mogočno in veliko: Kitajski narod pa vseeno išče v tisočih in tisočih svojih templjev še kaj več kot samo kruha in denarja.

Poglavar zamorske vasi daruje najboljše kože ali kravo zase in za ljudi, da bi potolažil bogove.

Japonski izobraženci čutijo, da jih moderno poganstvo, ki so ga sprejeli z družabnim življenjem, ne zadovolji. Na stotine tajnih društev ustanavljajo in iščejo stikov z duhovnim svetom.

Čez ves mi sijonski svet je razlit čuden nemir.

Odkod to?

Krik duše je to, ki je po naravi krščanska, kakor je rekel Tertulijan. Bog, Stvarnik vseh narodov, je vložil vanjo adventno pričakovanje in hrepenenje.

Da, **BOG SAM VODI TE NARODE** in jih pripravlja na prihod Kristusov, kakor je vodil judovski narod. Je sicer razlika med enim in drugim vodstvom, a vodnik je isti nebeški Oče.

Kaj ni to hrepenenje indijskih spokornikov božji dar? Kaj ni božji dar razumnost indijskih modroslovcev, ki so se povzpeli v pojmovanju Boga tako visoko, da se čudijo evropski učenjaki? Kaj ni Konfuce stvar božja? Kaj niso lepi nauki, ki jih je dal svojim rojakom, del božjih zapovedi: spoštuj očeta in mater, spoštuj stare ljudi, ne kradi, itd.? Kaj ni to zapoved iz Sinajske gore?

Kaj ni Bog sam dal vsem tem narodom voditelje, velike obnovitelje, spokornike in umetnike? Kaj ni vložil v duše vsakega izmed teh narodov nekaj svoje resnice, dobrote in lepote?

Res je, hudobni duh, izvirni greh in pokvarjena narava so storili veliko slabega, izmalčili so naravno lepoto, ki jo je dal Bog človeku, zato je v življenju teh narodov veliko zlega, veliko malikovalskega, veliko takega, kar žali nebeškega Očeta. A vendar On ne neha z ljubeznijo spremljati njihovega življenja. Iz stoletja v stoletje jih spremlja Njegova stvariteljska in očetovska roka.

Vsakega izmed njih pa vodi le k enemu cilju. Kakor po stopinjah svoje modrosti jih vodi v čas, ko bodo spoznali Cerkev, h kateri tožijo v globini svoje duše, čeprav se tega ne zavedajo.

In kaj drugega je skrivnost misijonske nedelje kot to, da se izpolni čas rasti in zorenja teh narodov in pride vanje Cerkev s svojimi blagoslovi.

Ne smemo si predstavljati misijonskega poslanstva Cerkve kot boj z narodi, čeprav radi govorimo o misijonski fronti. Boj je s pokvarjeno naravo in s satanom, ne pa z narodi. Saj je v njih veliko božjega. Stvarnik sam jih je vodil in pripravljaj, jim dal košček svoje dobrote, zato ne smemo kar vsemu napovedati boja.

Treba je v vsakem narodu zajeti vse, kar je v njem dobrega, saj je vse to božje delo. Treba je sprejeti njihovo družabno življenje, le da iz vsega odstranimo malikovalstvo, vse, kar se ne sklada z božjimi načrti, vse, kar sta vsejala med božje seme satan in pokvarjena narava.

In CERKEV prihaja med te narode, da **DOPOLNI STVARNIKOVO DELO**. Če je sam Bog pripeljal te narode — če smemo tako reči — pred prag Cerkve, potem je naše misijonsko poslanstvo, da jih pripeljemo še čez prag. Vsak misijonar se mora zavedati resničnosti Kristusovih besed, da se nihče ne more zveličati, če ga nebeški Oče ne pritegne k sebi. Zato ne sme iti k poganom v sovražnem razpoloženju, češ da je treba vse, kar imajo, uničiti; češ da on prinaša vso resnico, da je bilo prej v njih samo zlo. Ne tako. Tudi v njih je veliko dobrega, tudi v njih je veliko resnice, čeprav ne vsa. Tudi njim deli Bog dejanske milosti in jih pripravljaj na spreobrnjenje. Kakor v naše duše, je tudi v nje vložil tisti nemir srca, ki se more utešiti le v Bogu. Kakor je Kristus

sam rekel, da ni prišel "razvezovat postave", marveč "dopolnit" (Mt 5, 17), tako ne sme misijonar misliti, da mora vso pogansko omiko razrušiti, da bo na njej postavil novo. Vse panoge omike, umetnost, znanost, modroslovje, vse ima na sebi nekaj dobrega in vse to je treba sprejeti in na to navezati nauk o Kristusu.

Misijonar se mora zavedati, da vrši sveto službo božje Previdnosti, da samo še zadnji kamen vложи v božjo zgradbo, da božjega dela ne sme uničiti, ampak samo dopolniti.

To je misijonsko delo, dopolnjenje božjih načrtov.

Kaj se zgodi, ko kak misijonski narod pride v čas, ko njegov razvoj najde usvršenje v Cerkvi?

Ko CERKEV zaživi v poganskem narodu, **ZAČNE V NJEM IZVRŠEVATI SVOJE POSVEČEVALNO POSLANSTVO**. Skrivnostni Kristus sredi poganske zemlje začne deliti svoj blagoslov.

Do tega trenutka po besedah sv. Pavla tudi "vse stvarstvo skupno zdihuje in trpi v porodnih bolečinah... v upanju, da se bo tudi stvarstvo samo iz suženjstva pokvarjenosti rešilo v svobodo poveličanih božjih otrok" (Rimlj 8, 22, 21). V polnosti se bo to zgodilo ob polnosti časov. V nekem pogledu pa se zgodi tudi s prihodom Cerkve. Saj sveta Cerkev začne sredi poganske zemlje živeti in z zakramenti posvečevati tudi mrtvo naravo.

V svojem bogoslužju uporablja blagoslovljeno vodo, ki je bila zajeta iz Gangesa in Jangeckjanga. Na pepelnico sredo blagoslovi pepel iz lesa afriških palm ali japonskih češenj. Na oltarjih gore sveče, narejene iz voska, ki so ga nabrale čebele v kakem afriškem pragozdu. Ko posvečuje nove cerkve, zaznamenuje s svetim oljem kamne, utrgane izpod himaljskih vrhov ali prepeljane iz kitajskih hribov. V oltar postavijo sliko, ki jo je naredil kitajski umetnik v kitajskem slogu, to sliko blagoslove in verniki ob njej molijo. Misijonarji v imenu Cerkve hodijo po vaseh in blagoslavljajo domove, svete slike, kipe, rožne vence, ki so napravljeni iz jagod, dozorelih na kaki tropski rastlini. Blagoslov za blagoslovom se razliva po poganski zemlji. In sam Kristus Gospod se pod podobo kruha skriva v misijonskih kapelah, pa naj bo to za marmornatimi skladi v veliki stolnici Pekinga ali Bombaja ali pa za lesenimi stenami borne kapelice, ki ga varuje komaj toliko, da

dež ne kaplja Nanj. Povsod je On s svojo ljubeznijo in s svojo pričujočnostjo posvečuje prvine zemlje. In zgodi se, da ga ob prazniku Sv. Rešnjega Telesa ponese ven na cesto. Sredi riževih polj, češnjevih gajev ali palmovih logov gre Evharistični Kralj in blagoslavlja hribe in doline, polja in travnike, domače preprostih domačinov in palače ponosnih meščanov, kristjanov in poganov.

Tako hodi Cerkev po vseh poganskih deželah in blagoslavlja in posvečuje. Stvarstvo samo se rešuje iz suženjstva satana v svobodo božjih otrok.

Da, ti **OTROCI BOŽJI** so poseben predmet posvečevalne službe Cerkve. Kakor hitro pride misijonar in v borni kapelici ali celo na zasebnem stanovanju daruje presveto daritev, se začne iz skrivnega oltarja pretakati obilica božje milosti v poganska srca, Kristus vabi in kliče. In že se zbira prvi trop, spoznava Odrješnika, spoznava skrivnosti vere, spoznava Cerkev. Na veliko soboto ali pred binkoštni pa krstna voda oblije prve člane novoustanovljene Cerkve. Skrivnostni Kristus že živi sredi poganskega sveta. Morda je to njegovo življenje borno, še polno nebogljenosti in slabosti, a začne se razvijati, pridružujejo se novi udje, Cerkev raste, se krepi in utrjuje.

In takoj začne v teh udih Cerkev posvečevati vse življenje tistega naroda. Sprejela je, kar ji je Bog že v stoletjih pripravil, a odstraniti mora vse slabo, vse življenje pa dvigniti v nadnaravni svet, da bo res življenje otrok božjih.

Tako rastejo župnije, se grade škofije, nastaja vidna Cerkev. Prihajajo vanjo preprosti in začno svoje delovno življenje posvečati troedinemu Bogu. Prihajajo matere in očetje in kot nove krščanske družine začno roditi otroke ne samo narodu, ampak tudi Cerkvi. Prihajajo umetniki in s svojimi umetniškimi sposobnostmi začno služiti Cerkvi in Bogu. Prihajajo znanstveniki in v Cerkvi odkrijejo bogastvo resnic, ki jih niso niti slutili. Svoj razum uklonijo Kristusu in v preprosti veri posvete svoje znanstveno delo tistemu, ki jim je dal sposobnost mišljenja. Od vseh strani prihajajo preprosti in učeni, revni in bogati, vsak s svojimi sposobnostmi, pa tudi vsak s svojimi slabostmi. Cerkev jih sprejema in posvečuje in s tem posvečuje vse življenje naroda. Ko pride trenutek, da je dosti utrjena, da se je v narod zakoreninila, ko si je vzgojila tudi

že domače duhovnike in izmed njih izbrala škofe, takrat pa je skrivnost misijonske nedelje dovršena.

Cerkev živi močna in sposobna samostojnega življenja sredi poganskega sveta. Tedaj se pričinja za tisti narod druga skrivnost, skrivnost praznika Kristusa Kralja.

Pcaznik Kristusa Kralja

KRISTUS KRALJ sveta in kralj neba; ta misel je razgibala nas katoličane. Toda zavedati se moramo, da mora biti pred to skrivnostjo izpolnjena skrivnost misijonske nedelje. Kristus drugače ne more zavladati, kot v Cerkvi in po Cerkvi. Zato je naša prva skrb, da se Cerkev presadi po vsej zemlji. Prej ni govora o izpolnitvi te druge skrivnosti. Kristusov prvi načrt je, da se Cerkev razširi po vsem svetu, potem šele pride na vrsto drugi, da bo v tej Cerkvi zavladal vsemu zasebnemu, družinskemu in družabnemu življenju, kar si je vzela za svoj program Katoliška akcija.

Ta drugi načrt je dopolnjenje prvega. Ni zadosti, da se Cerkev samo presadi in utrdi. Že zakoreninjena mora vršiti svoje drugo poslanstvo, da vodi vse ljudi, vse narode k zveličanju.

Posvečevalno službo, ki jo je začela vršiti z misijonskim delom, mora nadaljevati. Cerkvi — skrivnostnemu Kristusu se morajo ukloniti vsi narodi in z vsem življenjem. To je drugi veliki načrt.

Kako danes boli Cerkev, da je človeštvo razkosano na toliko delov! Sovrašтво loči cele narode in jih tira v medsebojno klanje. Iz časopisja, iz javnih predavalnic se čuje od vseh strani evangelij sovraštva. Narodi, ki so bili v Cerkvi, so se oddaljili od nje v svojem življenju. Koliko pa jih je, ki je sploh še spoznali niso. In še nova bolečina. Ločili so se od nje z odpadom Lutra protestantje, ločili so se anglikanci, ločili so se vzhodni kristjani. Krščanski svet je razkosan in se v protestantskih sektah znova deli in drobi. Znanost se je ločila od vere in ji postala nasprotna, češ da jo vera ovira. Namesto podložitva Kristusu divja boj proti Njemu.

Vsi odpadi, vsa krivoverstva, vse delo satanovo, vse zmote zadnjih stoletij pa so se končno utelesile v brezbožnem komunizmu, ki grozi uničiti katoliško Cerkev.

Kaj čuda, da ob tem pogledu na svet trepeče glas Kristusovemu namestniku Piju XII., ko posvečuje ves razrvani svet v tako usodni uri Brezmadežnemu Marij-nemu Srcu. Ko Mariji posveča sebe "ne le v zvezi s sveto Cerkvijo, skrivnostnim telesom Jezusa, ki trpi in krvavi na toliko delih in toliko načinov, ampak tudi z vsem svetom, razklanim v divjih sporih, zažganem v požaru sovraštva kot žrtev lastne zlobe", jo prosi s čudovitimi izrazi svoje gorečnosti: "Naj te ganejo tolike tvarne in duhovne razvaline; tolike bolečine, tako velike bridkosti očetov in mater, ženinov in nevest, bratov in sester in nedolžnih otrok; naj te gane toliko v cvetu uničenih življenj, toliko teles, raztrganih v strašnem klanju, toliko duš v mukah in smrtni grozi, toliko duš v nevarnosti, da se na veke pogube."

Kdor ne čuti, kaj je Cerkev, naj premisli ta prizor, ko glava Cerkve trepeče za ves svet in kliče nebesa na pomoč.

Pred njim so vsi katoličani, pogani, krivoverci, razkolniki, novi pogani, vsi, do zadnjega komunisti; vse posvečuje Mariji. To je katoliška Cerkev, božje kraljestvo na zemlji.

A papež ne ostane samo pri prošnjah in tožbi. Ve, da mora Cerkev storiti vse, da Kristus v resnici zavлада po svoji Cerkvi vsemu svetu. Prizna sicer: "Ta naloga je tako velikanska, da bi vojskujoči se Cerkvi — človeško govorjeno — moral pogum upasti. Toda delati za to, da se božje kraljestvo širi, je sveta dolžnost vsakogar, ki ga je milost Gospodova rešila suženjstva satanovega in s svetim krstom naredila za državljana njegovega kraljestva.

Cerkev se zaveda, da se za temi strahotami vendarle skriva **TEŽNJA SVETA PO OBNOVI**, po novem življenju, po zmagi duha nad snovjo. Papež v svoji široki razgledanosti vidi, da je prav sedaj, ko ves poganski in krščanski svet išče nove oblike življenja, da je prav zdaj nastopil trenutek njenega poslanstva. Zdaj je čas misijonskega dela, zdaj je čas, da se širi ideja Kristusa Kralja.

"Sredi razdrapanosti in nasprotstev, ki razdirajo človeško družino, naj spoznajo vsi Naši sinovi, razkropljeni po vsem svetu, da bo nauk, delo in volja Cerkve vedno v skladu z besedami apostola narodov, ki je oznanjeval: 'Oblecite novega človeka, ki se obnavlja k spoznanju, po podobi Njega, ki ga je ustvaril; tukaj ni

več ne Grka ne Juda, ni obrežanega in nebrežanega, ni divjaka ne Scita, ni sužnja ne svobodnega, ampak je vse in v vsem Kristus' (Ko 3, 10. 11). Brezbožni svet se je pohujševal, ko so bili posvečeni prvi zamorski škofje, češ katoličani boste imeli kmalu zamorca na papeškem prestolu. Pa je zapisal veren katoliški izobraženec: 'Ko bomo dobili zamorca na papeški prestol, ga bomo prav tako spoštovali, ljubili in mu bomo prav tako pokorni kot zdaj Evropejcu'."

Tega duha nam je treba. Vsi narodi se morajo združiti v Cerkvi v eno samo božjo družino. To hočemo doseči z misijonskim delom, dopolniti pa z delom, ki ga nam razkriva skrivnost praznika Kristusa Kralja. S tem duhom bomo tudi prav razumeli **KLIC ČASA**, ki gre za tem, da se ustvari v vsem svetu edinost. Doba razklanosti namreč kliče dobo edinosti, doba sovraštva rojeva v razsulu dobo ljubezni, doba sovraštva do Cerkve rojeva dobo ljubezni do nje. V globinah src se oglašja ta želja in prelepo se ujema s poslanstvom Cerkve.

Resnično, lahko verujemo: prihaja katoliška doba.

Svet je spoznal svojo blodno pot. Govorili so: Napredovati moramo, pa so nazadovali. Trdili so, da gredo navzgor, pa so zdrknili navzdol. Mislili so, da se bližajo popolni zrelosti, pa so se predali suženjstvu. Razumeli niso, da je prazen ves človeški napor, nadomestiti Kristusovo postavo s katero koli stvarjo: "Postali so v svojih mislih prazni" (Rimlj 1, 21). Tako kratko orisuje njihovo pot Pij XII.

Ob tem spoznanju pa vstane želja, da se vrnejo nazaj. Cerkev jim proži roke in kliče vse svoje otroke na delo, **NA KATOLIŠKO DELO**.

Najprej je treba storiti vse, da se Cerkev v vsem svetu utrdi, da iz nebogljenega otroka zraste mož, "da se sezida telo Kristusovo, dokler vsi ne dospemo do edinosti vere in spoznanja božjega Sina, do polnega moža, do mere polne starosti Kristusove" (Ef 4, 12, 13).

Zato misijonsko delo, delo za zedinjenje ločenih kristjanov, delo za spreobrnjenje krivovercev.

Potem pa mora ta Cerkev vseh narodov, ki se je vanje zakoreninila, pritegniti svoje otroke k skupnemu delu za edinost, mir in soglasje vsega človeštva na ta način, da bo v vsakem narodu in v vsem člo-

veštvu vse zasebno, družinsko in javno življenje podvrženo božjim in cerkvenim zapovedim, da bo tako v resnici postal "vse in v vsem Kristus" (Kol 3, 11).

Pcaznik Vseh svetnikov

Za tem drugim veličastnim načrtom pa pride tretji najveličastnejši načrt, ki je izražen v **SKRIVNOSTI PRAZNIKA VSEH SVETNIKOV**.

Cerkev na zemlji ni sama sebi namen.

Je res Cerkev nekako duša sveta. Kakor oživlja duša telo, tako s svojo pričujočnostjo Cerkev oživlja svet: Cerkev ga dviga v nadnaravni red, ga uvršča v službo Bogu. Cerkev zbira vse slavospeve stvarstva in vseh narodov in jih po Kristusu pošilja troedinemu Bogu. Po Njem, z Njim in v Njem gre vsa čast in slava troedinemu Bogu.

Cerkev je poklicana, da moli s Kristusom presveto Trojico. Dan za dnem ponavlja z duhovniki tisti čudoviti psalm:

Slavite Gospoda vse stvari, slavite ga sonce in luna, slavite ga ptice neba in ribe morja, slavite ga mraz in vročina, morje in kopna zemlja, slavite ga dan in noč... slavite ga človeški otroci, slavite ga angeli, vse stvarstvo naj hvali Gospoda...

Tako združuje v sebi vso živo in mrtvo naravo in ves človeški rod, vse posvečuje, vse odrešuje, vse blagoslavlja, vse vodi k Bogu, vse druži v en sam mogočen spev svojemu Stvarniku.

To je poslanstvo Cerkve na zemlji. To je božje kraljestvo na zemlji, o katerem je govoril Zveličar v tolikih primerih, da bi mogel njega lepoto dovolj prikazati.

Zaradi tega je Cerkev v resnici **CILJ BOŽJIH NAČRTOV NA ZEMLJI**. Postati mora lik, oblikovalka vsega sveta. Zato mora vse v sebi združiti in vsemu vtisniti svoj božji pečat.

A prišel bo čas, ko bo njenega poslanstva konec, "ko ne bo več časa", ko bo "tudi božja skrivnost dopolnjena" (Raz 10, 7).

To bo ob sodnjem dnevu, ko bo konec človeške zgodovine, ko bosta "nebo in zemlja prešla" (Lk 21, 33).

Do takrat bo Kristus zavladal vsemu svetu. "On je podoba nevidnega Boga, prvorojenec vsega stvarstva, kajti v njem je bilo ustvarjeno vse, kar je v nebesih in kar je na zemlji, vidne in nevidne stvari, najsi bodo prestoli ali gospodstva

ali vladarstva ali oblasti; vse je ustvarjeno po njem in zanj. In On je pred vsem in vse ima v njem svoj obstoj, in on je glava telesu, Cerkvi; On je začetek, prvorojenec iz mrtvih, da med vsemi zavzema prvo mesto. Kajti Bog je sklenil, da naj v njem prebiva vsa polnost in da s krvjo njegovega križa ustvari mir in tako po njem s seboj spravi vse, kar je na zemlji in kar je v nebesih" (Kol 1, 15—20). S temi besedami opisuje sv. Pavel vlogo Kristusa v Cerkvi. V njem se mora združiti vse stvarstvo.

Ob koncu časov pa bo poslanstvo Cerkve dovršeno, kajti takrat ne bo treba več posvečevati, ne bo treba več voditi duš k zveličanju, tedaj pride polnost. Kdor bo posvečen, bo ostal svet vso večnost, kdor ne bo posvečen, bo pogubljen vso večnost.

Tedaj bo Kristus razsodil in dokončal zgodovino človeškega rodu. Vsi, ki se niso dali posvetiti sv. Cerkvi, ki se niso izročili njenemu objemu, ki so zavrgli njeno ljubezen, vsi tisti bodo pahnjeni "ven v temo, tam bo jok in škripanje z zobmi" (Mt 30). "Proč izpred mene, prokleti, v večni ogenj" (Mt 25, 41), jim bo zaklical Kristus. Tako bodo tisti, ki se mu niso hoteli prostovoljno podvreči v Cerkvi, prisiljeni vso večnost v pokorščino njegovi pravici. V trpljenju in sovraštvu bodo prisiljeni slavili svojega Boga in Njegovo pravičnost, ker ga niso hoteli prostovoljno v življenju slaviti v njegovi Cerkvi.

Vsi pa, ki se bodo ločili iz tega sveta kot zvesti otroci Cerkve, bodo kot ena sama družina stali pred Kristusom, ki jim bo klical: "Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta." (Mt 25, 34).

Ti so se ga oklenili v življenju, ko je na skrivnosten način živel v Cerkvi. Ostali so mu zvesti, zato jih hoče zdaj poplačati. S tem bo konec človeške zgodovine, konec kraljestva božjega na zemlji, nastopila bo večnost, začelo se bo nebeško kraljestvo.

Tisti trenutek se bo zgodil pred našimi očmi najveličastnejši prizor. Kristus bo popeljal svojo Cerkev v večno slavo Presvete Trojice.

Sveti Pavel nam skuša povedati z besedami, ki jih pač slaboten človeški jezik zmore, kaj se bo zgodilo ta veliki dan.

Takrat "bo konec, ko bo (Kristus) kraljestvo izročil Bogu in Očetu, potem ko bo izničil vsako poglavarstvo in sleherno oblast in moč. Kajti kraljevati mora, do-

kler ne položi vseh sovražnikov pred svoje noge. Kot zadnji sovražnik pa bo končana smrt... Ko mu bo pa vse podvrženo, tedaj se bo tudi sam Sin podvrigel Njemu, ki je vse podvrigel, da bo Bog vse v vsem." (1 Kor 15, 24—28).

Skrivnost praznika Kristusa Kralja se bo dopolnila s skrivnostjo vseh svetnikov. Kraljestvo božje na zemlji bo preminulo, ker bo Bog ustvaril "novo nebo in novo zemljo" (Raz 20, 21). Kristus Kralj vseh narodov, ki so se združili v Cerkvi, pa bo popeljal pred svojega nebeškega Očeta vse poveljane narode in nje in sebe podvrigel Presv. Trojici, da bo vse in v vsem Bog.

Istočasno pa bo z božjimi otroci poveljano tudi stvarstvo, ki "zdihuje in trpi v porodnih bolečinah" (Rimlj 8, 22). Sedanja oblika bo prešla ob svetovnem požaru na sodni dan. Bog pa bo podobno kot človekovo telo preoblikoval tudi vso mrtvo naravo v novo nebo in novo zemljo, ki bosta vekomaj slavila troedinega Boga in večala veselje otrok božjih. In spet je Cerkev tista, ki že zdaj s svojimi blagoslovi in zakramentalni posvečuje to zemljo in jo na nek način vključuje v slavo skrivnostnega Telesa, da bo tisti dan obenem s telesom otrok božjih poveljana vstala k novemu življenju. Takrat bo tisti psalm: Slavite Gospoda vse stvari... do-

bil svoj pomen v polnosti. V Kristusu se bodo združili vsi spevi poveljanih ljudi in poveljane zemlje; vse, kar je dosegla Cerkev s svojo posvečevalno službo, se bo za vekomaj združilo v Kristusu, da v Njem in z Njim in po Njem slavi troedinega Boga.

S tem bo Kristus dopolnil svoje misijonsko delo.

Iz Boga je izšel in se učlovečil. Postal je človek, oznanjal evangelij o božjem kraljestvu, trpel, umrl za odrešenje vseh ljudi. Zaklad resnice in odrešilne milosti je izročil Cerkvi, v kateri je skrivnostno živel in ostal z njo vse dni do konca sveta ter z njim združil po misijonskem delu vse narode, jih posvečal in reševal sužnosti satanove. Zdaj, ko so se dopolnili časi, ko se pričinja samo večnost, se vrača nazaj, a ne sam, ampak z otroci sv. Cerkve, da jih popelje k svojemu nebeškemu Očetu. Nalogo, ki mu je bila izročena, je dopolnil. Zato se z vsem stvarstvom poklanja svojemu nebeškemu Očetu, da začne z vsemi poveljanimi otroci božjimi in tudi odrešenim stvarstvom živeti življenje večnosti.

O, kolika skrivnost je sveta Cerkev, kako veliko njeno poslanstvo. Resnično, to je načrt in delo vsemogočnega Boga.

Franc Sodja CM ("Ljubimo Cerkev")

Misijonski prazniki v misijonih

NEKAJ VTISOV IZ IREBU (BEL. KONGO)

Vsi Sveti 1947, piše br. Karel Kerševan C. M.

že več tednov pred letošnjo Misijonsko nedeljo (19. okt. 1947) je bilo na našem misijonu mogoče čutiti, da se bližamo nekemu posebnemu prazniku. Iz domovine sem sicer tega vajen, ker me je poklicno delo vsako leto ob tem času dovolj krepko spominjalo preneglo bližajoče se predzadnje nedelje v mesecu oktobru. Tukaj v misijonih je pa bil ta občutek letos zame nekaj novega, ker je to bila moja prva Misijonska nedelja v misijonih.

V naši Apostolski prefekturi je dobesedno vsak katoličan istočasno tudi član DŠV (Družbe za širjenje sv. vere). Kot tak smatra za svojo sveto dolžnost prispevati svoj delež kot udnino in največkrat doda še kaj več. Oče misijonar je bil tiste dni stalno oblegan v svoji pisarni in to zlasti tržni dan, enkrat v

tednu ali sobotni dan, ko verniki prihajajo k spovedi. Drugi o. misijonar naše postaje je bil cel mesec oktober na potovanju v notranjosti dežele po ozemlju, ki spada k naši misijonski postaji, in je ob tej priliki tudi sprejemal prispevke radodarnih svojih ovčic, pa tudi takih, ki ne spadajo h Kristusovi čredi: protestantov ali poganov. Večkrat se taki-le še posebno izkažejo, mogoče iz domotožja in ker jih morda milost vabi in opominja, da naj sprejmejo nauk, ki ga oznanja katoliški misijonar, in se otresejo vab zmotnega evangelija protestantovskega pastorja. Navajam primer družinskega očeta protestanta, ki je daroval za DŠV 50 frankov z opombo: 30 frankov bodi moj prispevek, 15 fr. dar moje žene, 5 fr. kot udnina mojega otroka (žena in otrok sta katoliško krščena).

Naša Prefektura je že iz preteklih let na prvem mestu v statistiki prispevkov Bel. Kon-

ga za DŠV, to se pravi, da pride na posameznega katoličana najvišji prispevek. Je pa tudi drugače znano, da Kongo kot misijonska dežela izmed drugih misijonskih dežel sveta razmeroma največ nabere za Propagando v Rimu.

Na Misijonsko nedeljo pred veliko mašo so bili poročeni trije mladi pari. Eden teh, ženin in nevesta sta bila prejšnji popoldan krščena in sta to jutro prejela tudi prvo sveto obhajilo. Vse to je povečalo slovesnost in pustilo močnejše vtise v srcih črnih vernikov, ki so kljub močnemu dežju v obilnem številu prihiteli, da prisostvujejo obredom in se udeležijo sv. maše. Za sklep jim je o. misijonar kratko objasnil misijonsko delo, ki ga sv. Cerkev z velikim naporom vrši po vsem svetu iz svojega središča v Rimu. Še posebej je v številkah prikazal položaj in stanje misijonstva v Bel. Kongu. Dolgi "aaaa" začudenja so se ponavljali v cerkvi vsakikrat, ko so slišali velikansko številčno razliko med pogani in katoličani v Kongu samem in drugje po svetu.

Na sporedu Misijonske nedelje je bil v popoldnevu shod katehumenov in tistih poganov, ki čutijo v sebi klic milosti ter se želijo uvrstiti med pripravnike na sv. krst. S primernim nagovorom jih je o. misijonar vzpodbujal k vztrajnosti ted zlasti povdarjal, da morajo v dejanju pokazati, da imajo resno voljo sprejeti božje oznanilo in lepo živeti po načelu in nauku katoliškega katekizma. Ker je bil ta shod katehumenov nekaj novega in letos prvič sklican, je bil o. misijonar zelo radoveden, če se bo sploh kdo odzval vabilu. Ob napovedani uri je pa bil prijetno presenečen, ker je bila udeležba res nepričakovano velika in je imel po shodu dovolj dela v svoji pisarni s sprejemanjem na novo priglašanih kandidatov za sv. krst. Ni lahka stvar za odrasle, biti vpisan med katehumente, in se dvakrat na dan udeležiti razlage katekizma, ki ga prvi čas priprave podaja katehist-domačin, nekaj mesecev pred določenim dnem, ko se dvakrat v letu deli zakrament sv. krsta odraslim, pa začne misijonar sam s podrobnejšo razlago. Tedaj katehumeni vedo, da je blizu njih veliki dan in da postaja zadeva resna. Razlagi katekizma sledi dolgo izpraševanje posameznikov, kar pa nikakor ni najlažje misijonarjevo opravilo, zlasti pri odraslih. Imel sem priliko to ugotoviti preteklega junija v Bolobu in sedaj tukaj, ko sta bila izprašana zaročenca, ki sta bila na Misijonsko nedeljo poročena. Ob izpraševanju misijonar posameznike presodi, če so dovolj pripravljeni in vredni biti sprejeti v občestvo vernih. Novorojenčki katoliških staršev so seveda krščeni takoj ob rojstvu.

Še nekaj smo pripravili za veliki misijonski dan: kino. Ker je pa očeta misijonarja mučil tiste dni zobobol in je bil na sam praznik od preobilnega dela na večer preveč utrujen, smo to točko sporeda odložili na naslednje dni. Na misijonu imamo majhen kino-aparat, ki je seveda bil nekoč nov in je dobro služil svojemu namenu. Sčasom je pa pokazal, da je zmožen le še trgati in kvariti filme, ter so ga zato spravili v pokoj. Moja naloga kak teden pred Misijonsko nedeljo je bila, narediti iz tega aparata koristen pripomoček pri misijonskem delu. Nisem se zastonj trudil in ga dvakrat demontiral. Posrečilo se mi je pravilno regulirati njegov tek, da se film lepo vrtil in je slika mirna. Zopet so bili katehumeni tisti izvoljenci, ki so bili povabljeni, da se udeležijo kino-predstave. Bil je to zanje velik dogodek, saj so prvič videli tako čudo. Predvajali smo Kristusovo življenje (dva filma) in Lurd kot Marijino božjo pot. Dobro je šlo in se je prireditvev lepo obnesla.

Na našem misijonu se je tudi nedelja Kristusa Kralja praznovala kolikor mogoče slovesno.

Slovesnost je bila predvsem za vojake tukajšnjega taborišča. Vojaki so stregli pri veliki maši in imeli celodnevno čiščenje Najsv. Zakramenta, ki je ostal izpostavljen do končane popoldanske službe božje. Razvrstitev je bila vnaprej točno določena in je šlo vse lepo v redu, vprav po vojaško, k čemur je pripomogla tudi večja stenska ura, ki sem jo pred tedni obudil k življenju in je bila za to priliko nameščena na pročelje cerkve. Oče misijonar, ki ima skrb za vojake in je v resnici pravi stalni vojaški kaplan ter si mnogo prizadeva in z veliko potrpežljivostjo in vnemo trudi, je bil prav zadovoljen z izidom praznika. Sestra misijonarka, ki se trudi s pevci, je tudi doprinesla svoj delež. V resnici imajo naši črnici dober posluš in ljubežjo petje in morejo tudi težje skladbe uspešno izvesti. Kar sem tukaj prvič slišal, je spremljanje petja v cerkvi z gongom, ki je stalno nameščen v majhni loži zunaj cerkve, kakih 50 metrov od glavnega vhoda. Prav lepa spremljava harmonija, česar v Evropi nimate.

Mene žal ta dan ni bilo doma, ker me je dva dni prej zaneslo na desni breg Konga v Francosko ekvatorialno Afriko na misijon Liranga, ki ga oskrbujejo Francozi misijonarji Družbe sv. Duha s pomočjo svetnih duhovnikov domačinov. Ta misijon je bil ustanovljen že l. 1889. Po prvi svetovni vojni so bili misijonarji primorani zapustiti deželo zaradi spalne bolezni, ki se je močno razpasla po njej. Vrnili so se po 15 letih l. 1934.

O tem mojem potovanju pa drugič.

Krščansko občestvo

KRŠČANSKO OBČESTVO, poveži se, združi tesneje, močnejše!
Iz svojih vrst ljuljko — peklenskih rok setev — pogumno izruj!
Po Kristusu sebe v podobo popolnosti božje prekuj,
v Njem živi, z Njim rasti in božje kraljestvo po Njem utrjuj;
z ljubeznijo — plamenom božjim — razširjaj na vse strani meje,
čez ves svet poženi in razprostri svojih nebeških rok veje,
vse brate in sestre prikliči v svoj hlev in jih k Bogu dviguaj!
Naj divji viharji sovraštva bijó te, hrumé še strašneje,
naj novih mučencev zbor širi se, da ga nihče ne prešteje,
naj kri te obliva in rane množé se in žge te žar žeje —
ti vztrajaj, ne kloni, za Kristusa-Kralja srénó se vojskuj,
za Kristusa padaj, umiraj in s Kristusom-Bogom zmaguj!
Vsa ljudstva, plemena zlij v eno, prerodi jih v sveto občestvo,
razširi, utrdi na zemlji za vekomaj božje kraljestvo!

KRŠČANSKO OBČESTVO, premagaj nasilje in uravnaj silo!
Poženi s prestolov sovraštvo in zlobo, odpravi prepir,
pripravi vsa sreca, plemena in ljudstva za bratstvo in mir,
postavi življenje človeštva na božjih zapovedi tir,
izreži, postrgaj vse, kar je strupenega, gnilega bilo,
uniči sebičnost in stori, da spet se bo v Bogu ljubilo,
vsem žejnim, slabotnim odkleni resnice in milosti vir!
Prikliči nebesa na zemljo in Bogu daj meč in krmilo —
in božje Sreé bo na zemljo usmiljenja reke razlilo,
med nami, v nas Kristus bo živel, nebó se bo z zemljo sklenilo,
in Jezus — naš Brat — bo povabljen na bratstva vesoljnega pir.
vsi bomo oveé le iz enega hleva — in On bo Pastir.
Krščansko občestvo, zajemi vsa ljudstva, v vseh srcih zagori
in s Kristusom-Kraljem človeštvu vek sonca in sreče pribori! —

Bogdan Budnik

V letu, ko se spominjamo sedemdesetletnice rojstva največjega slovenskega misijonskega delavca v zaledju, dr. Lamberta Ehrlicha (katerega spomin bomo proslavili v prihodnji številki našega lista), obhaja svoj srebrnomašniški jubilej, za Baragom in Knobleharjem pač največji slovenski misijonar in brez dvoma eden največjih sodobnih misijonarjev katoliške Cerkve sploh — msgr. Jožef Kerec, salezijanec, apostolski administrator prefekture Čaotung na Kitajskem.

Mons. Kerec ustvarja v imenu slovenskega naroda na Kitajskem velike reči za božje kraljestvo v tem neizmernem narodu. Velika dela pa vedno terjajo veliko žrtev, veliko trpljenja. Mons. Kerec veliko žrtvuje, veliko trpi, zlasti zadnjih de-

MONS. * JOŽEF * KEREĆ

Mons. Kerec je bil prvi misijonski ordinarij s Kitajske, ki je po zadnji vojni prišel v Rim, poročat svetemu očetu. Obenem je nameraval obiskati tudi domovino, kjer je upal tudi dobiti novih sodelavcev in sodelavk za svoj misijon. A ni mu bilo dano stopiti na domača tla. Pač pa se je v svetem mestu rad shajal s tamkaj bivajočimi Slovenci, med katerimi je bil tedaj tudi urednik "Katoliških misijonov". Na prošnjo le-tega je mons. Kerec napisal sledečo svojo spominsko črtico:

KAKO SEM POSTAL MISIJONAR

Dobri starši.

Gotovo se imam za svoj misijonski poklic zahvaliti predvsem dobri krščanski vzgoji, ki so mi jo nudili moji dragi starši, globoko verni in pobožni. Nikdar niso dovolili, da bi mi, njih otroci, hodili v kake slabe družbe, kjer bi se lahko kaj slabega navzeli. Vsakdanje molitve smo redno skupno opravljali in niso smele odpasti nikdar. Bili smo zelo revni, živeli v velikem pomanjkanju in si nismo mogli niti knjig v pouk in v zabavo kupiti. Edino branje nam je bil lepi prekmurški Koledar (ki ga je izdajal pokojni kanonik Ivanosy in za njim naš župnik Klekl), in pa vsem tako priljubljeni Marijin list. Čitati in tudi precej pisati smo se vsi iz naše družine navadili, še preden smo hodili v šolo. Učil nas je v zimskih mesecih naš dobri oče, ki je doma izvrševal svojo obrt in smo mi sedeli pri

njem ter prebirali tiste starodavne slovenske čitanke in se učili branja in pisanja. Ko sem vstopil v prvi razred ljudske šole, sem že toliko znal, da so me že peti dan premestili v drugi razred. Pri učenju smo si bratje in sestre tudi med seboj pomagali. Drugi ljudje so nas vsi radi imeli, dasi smo bili revni in slabo oblečeni. Šole nismo nikdar opustili, razen v boleznih.

Dober tisk.

Ko smo zvečer iz šole prihajali domov, smo navadno skupaj brali Koledar Presvetega Srca Jezusovega. Tako smo brali tudi članek o misijonarju Jožefu Vinfingerju, kako je pridobival pogane za Kristusa, kakšne uspehe je želel, kakšne napore prestajal in kako umrl v daljni sveti misijonski deželi. Tedaj sem bil jaz menda šele kakih šest let star in še nisem smel hoditi v šolo, ker sem bil po mnenju učitelja še premlad, kajti treba je bilo hoditi ure daleč skozi gozdove in po slabih poteh. Kadar je bil oče z delom zaposlen, bratje in sestre pa se mudili v šoli, sem jaz z mlajšim bratcem Francetom vedno znova in znova prebiral Koledar in tisti članek o misijonarju Vinfingerju ter se mi je že tedaj v srcu budila želja, da bi šel tudi jaz daleč v misijone pridobivati ljudi za krščansko vero. Mama so bili mojih namer vedno veseli in mi govorili: "Potem pa moraš biti zelo priden in svet, drugače kaj tako velikega ne boš mogel doseči." Včasih so mi bratje razlagali, da bom

set let, odkar vodi škofijo Čaotung. Kakšno in kolikšno je njegovo trpljenje, ve samo mons. Kerec sam in njegovi najozj. sodelavci, pa Bog. To je pač trpljenje velike apostolske duše, ki bi rada veliko storila in bi tudi mogla storiti, pa ji razmere po mnogokrat nam nerazumljivih ukrepah božje Previdnosti neprestano zavirajo njen polet. V letošnje leto sta mu v sicer zvrhano kupo pelina kanili vsaj dve blažilni kapljici: prihod že nad 10 let pričakovanih novih slovenskih misijonark, vsaj dveh, v Čaotung in pa prihod prvega slovenskega misijonskega zdravnika dr. Janeža v njegov misijon.

Za 25-letnico njegovega duhovništva mu uredništvo "Katoliških misijonov" poleg vsega drugega želi iz vsega srca iz-

polnitev ene njegovih največjih želja: da bi dobil za bolnico v Čaotungu, ki jo oskrbujejo slovenske sestre s slovenskim zdravnikom, še slovenskega duhovnika, kurata, da bo tako v čim popolnejšem sijaju blestel biser slovenske katoliške ljubezni: prva slovenska misijonska bolnica.

Ne moremo si misliti, da bi se med nekaj sto slovenskimi begunskimi duhovniki in bogoslovci, ne našel vsaj eden, ki bi bil pripravljen žrtvovati nekaj več in se posvetiti krasnemu poklicu misijonskega bolniškega kurata v slovenski bolnici v Čaotungu.

Orate, fratres — molite, bratje, da bi se res našel vsaj eden . . . Izmolimo ga kot naš jubilejni dar monsignorju Kerecu — srebrnomašniku.

(Slika na levi predstavlja mons. Kereca (na konju) in mons. Gederja pred 15 leti)

★ SREBRNOMAŠNIK ★

v misijonih zelo daleč od mame, katero smo vsi radi imeli in si nismo mogli predstavljati, kako bi bilo mogoče od nje se ločiti. Revni smo bili kakor cigančki, hranili smo se večji del s krompirjem in drugo preprosto kmečko hrano, a starši so nam dali vse, kar so mogli. To smo videli in smo jih zato neizmerno ljubili. Spominjam se, da sem nekoč prosil očeta za košček kruha, a ga ni bilo pri hiši. Videl sem, kako se mu je oko zasolzilo, ker bi mi ga tako radi dali, pa niso mogli, saj so vedeli, da sem bil lačen. Meni je postalo tisti trenutek zelo hudo, da sem jih šel prosit in jim tako pripravil bol. Nisem mogel vzdržati in sem se šel spovedat mami, da sem ajteka za kruh prosil, pa da so bili žalostni, ker mi ga niso mogli dati. Toda s tem sem tudi mami povzročil bolečino. A oni so kar nekam smuknili, in ko so čez nekaj časa nazaj prišli, so mi dali košček kruha, ki so si ga pri sosedu sposodili. — Ko smo v šolo hodili, smo jemali s seboj za kosilo kruh, kadar pa tega ni bilo, smo vtaknili v torbico kar kuhano korenje in krompir in ga potem v odmoru za cerkvijo na skrivaj použili, da nas drugi v naši revii niso videli. Šole pa nismo hoteli opustiti, raje smo bili ves dan lačni. Imel sem dobro sestro Faniko, ki mi je bila pravi angel varuh. Ker sem bil majhen in slaboten, sem se je vedno držal in ona me je čuvala pred drugimi, da mi niso kaj hudega storili, kajti med tolikimi šolarčki, ki so pri-

hajali iz cele velike fare, je bilo tudi nekaj malopridnežev. Ona je vedela, da želim iti za misijonarja v daljno deželo, in tudi ona mi je kot glavni pomislek vedno dopovedovala, da potem ne bom več videl naše mami-ke. "Da, toda tudi Vinfinger ni več videl svoje, spreobrnil je pa dosti ljudi in sveto umrl . . .", tako sem ji odgovarjal in naprej gojil misel na misijonski poklic.

Prve težave.

Tisti Koledar sem dolgo hranil in ponovno prebiral članek o Vinfingerju. Zraven sem pa vedno premišljeval, kako bi se jaz prikopal do misijonskega poklica. Ljudske šole v madžarščini sem zelo dobro izdelal, a na srednjo šolo nisem mogel. Nekoč sva šla skupaj z očetom k pokojnemu župniku Zryniju, da bi mi pomagal priti v kak zavod, če ne drugam, v Koseg. Toda on ni bil nič kaj zavzet za to misel, kajti mi smo bili revni, v Kosegu bi bilo pa treba plačevati drago mesečnino, kajti zavodov, ki bi me zastonj ali po nizki ceni sprejeli, ni bilo.

Tako sem zaenkrat namesto v gimnazijo moral tudi jaz na sezonsko delo na Madžarsko in v Slavonijo, kakor toliko drugih Prekmurcev. Kar smo poleti zaslužili, to nam je pozimi služilo za živež in obleko. V teh zimskih mesecih, ki smo jih preživljali doma, nas je madžarski učitelj poučeval v tvarini

meščanske šole, bolj pridnim iz fare je pa dal še posebne ure. Vsako pomlad smo jo pa spet udarili na sezonsko delo, oče in otroci. Samo mati so ostali doma z najmlajšim, ki je pasel krave. Jeseni smo se spet znašli vsak z bornim zaslužkom doma.

Na splošno so bili vsi mnenja, naj bi jaz šel študirat, saj so poznali moje hrepenenje še iz otroških let sem. Tudi grof Sapary me je rad imel in bi mi pomagal pri študiju, ako bi jaz potem kasneje prevzel pri njem upraviteljstvo posestev ali vinogradov, ki smo jih večinoma mi bratje posadili. Toda jaz si nisem hotel napraviti večnega suženjstva pri madžarskem grofu, ker moj cilj je bil duhovništvo, za kar pa grof ni imel razumevanja. Leta so tako tekla naprej in že šestnajletnemu se mi nikjer ni nudila nikaka možnost, ki sem je pa seveda iskal samo po Madžarskem, kajti v Avstriji, to je, po naših deželah, nismo imeli nobenega znanega človeka in razmer na Kranjskem sploh nismo nič poznali.

Odlöčen korak.

Vročje poletje 1909 sem preživel pri težkem delu na Lukač pusti pri Berču ali Virovitici, župnija Gradina. S sestro Faniko sva šla vsako nedeljo k maši in tudi k spovedi, ker sva razumela toliko hrvaščine, da sva se lahko spovedavala pri hrvaškem duhovniku. Ko smo zadnji dan sezone delo na polju zaključili, sem jaz s svojim srpom začrtal križ čez polje in sestri dejal: "Sestra, jaz sem šel to pot poslednjič na delo v Slavonijo. Takoj po vrnitvi domov grem študirat za misijonarja." Milo me je pogledala, obenem so se ji pa oči zaiskrile v želji, da bi se mi res posrečilo. Pobožna je bila kakor svetnica in moje hrepenenje je bilo tudi njeno hrepenenje.

Vrnem se domov. Ko so šli bratje in sestre v jeseni spet na delo na Madžarsko, pobirat sladkorno peso, sem jaz ostal z materjo in očetom doma, da bi šel študirat. Kam, tega še ni noben od nas vedel. Samo eno smo vedeli vsi: Joško bo študiral. Tako so tudi bratje in sestre odgovarjali sezonskim delavcem, ki so povpraševali po meni: "Joško bo šel za misijonarja..."

Oče so zboleli. Z materjo sva obdelala polje, preorala, posejala pšenico in drugo žito. Ko so bili oče še v postelji, sem se jaz opogumil in stopil k novemu župniku Kleklu ter mu izrazil svoje želje. Zavzel se je zame in odlöčil, da me pošlje v Ljubljano v kak samostan, kjer bi si jaz sam potem poiskal kako možnost za študij.

Res sem se koncem decembra podal s pi-

smom župnika Klekla v Ljubljano, in sicer v tedanje Hiralnico, sedaj Zavetišče Svetega Jožefa na Vidovdanski cesti. Bil sem uverjen, da bom mogel tu živeti in študirati. Ne vem pa, kako je prišlo, a v Zavetišču so me dali med hlapce in sem moral spet delati, namesto v šolo hoditi in se učiti. Sestre so me klicale za "malega Joškeca". Vsak dan sem bil pri maši in obhajilu in pridno delal.

Med tem sem se pa seznanil s prekmurskimi gojenci Dijaškega doma lazaristov na Taboru. Bilo jih je več iz Beltinske in Črenšovske fare. Ti dolnji Prekmurci so imeli z ostalo Slovenijo več zvez kakor pa mi z Gornjega Prekmurja in so že zgodaj našli pot v Ljubljano v razne zavode. Sestram sem počasi povedal, da sem prav za prav prišel v Ljubljano študirat in ne za hlapca. Svetovale so mi, naj se obrnem na gospode misijonarje. Šel sem torej h gospodu Nastranu, ki je bil tedaj prefekt Dijaškega doma, in ga prosil za sprejem. Bil sem odkloñjen kot prestar in pa radi preslabega obvladanja slovenščine. — Šel sem nato k jezuitom, k frančiškanom, povsod prosil, da me sprejmejo, a zaman. Celo do samega gospoda škofa Jegliča sem šel, da bi mi pomagal priti v škofove zavode, a vse brez uspeha. Moja leta in pa slaba slovenščina, ki se je res v šolah nisem nikdar učil, to me je odsvetovalo. — Imel sem pa v hiralnici silno dobre tovariše, delavne in pobožne. Ti so me spravili v šentpetersko Marijino družbo, ki jo je vodil tedanji kaplan Petrič. Temu sem nekoč zaupal svojo željo po misijonskem poklicu. Tudi on bi mi rad pomagal, pa ni vedel, kako.

Vrata se odpro...

Bilo je na praznik sv. Frančiška Saleškega, ko sem slučajno zvedel za salezijance. Iz Hiralnice smo šli prvič na Rakovnik, kjer je imel župnik Dobovšek iz Sevnice pridigo, v kateri je omenjal tudi salezijansko misijonsko delo med divjaki Bororos, Mattogrosso in drugod. Po blagoslovu sem jo zavil skozi svetišče v zakristijo poizvedovat, kako bi mogel tudi jaz postati misijonar. Tam me je sprejel zelo dober gospod, ki se je ob moji želji rahlo nasmehnil. Bil je kakor Don Bosco, o katerem sem to pot prvič v življenju čul. Ta prvi salezijanec, na katerega sem bil naletel, je bil blagi gospod Kastelic. Poslal me je k ravnatelju, kjer sem vse povedal. Ko je čul, kje sem doslej študiral in da znam madžarsčino, mi je svetoval, naj grem v St. Istvan Magyar Intezet, kjer me bodo gotovo sprejeli in bom lahko ali postal misijonar ali pa doma deloval, kakor bom pač hotel po končanem šolanju. O vsem tem sem poročal žup-

niku Kleklu, ki je pisal omenjenemu salezijskemu zavodu in me priporočil. In res, bil sem sprejet za znižano vzdrževalnino 16 Kron mesečno. Največ je obljubil k temu prispevati brat Viktor, ki je prav tedaj končal svojo vajeniško dobo pekovske obrti in postal pomočnik s kar dobro plačo. On bi kril polovico stroškov mojega vzdrževanja, ostalo bi pa skupaj spravili drugi domači. Mama so sklenili, da bodo vsak mesec od prodaje jaje toliko na stran dejali, da bodo drugo polovico prispevali.

Pri salezijancih.

Meseca majnika sem torej odrinil v St. Ivan, kjer so me ljubeznivo sprejeli. Dali so me v prvo gimnazijo, in sicer v drugi semester, ki pa je tudi že šel h koncu. Tako sem mislil, da so s tem vse ovire premagane in da bom v miru lahko študiral. Toda čez mesec dni dobim sporočilo, da je brat Viktor na pljučnici v Mariboru umrl. Od te strani torej ne bi bilo več pomoči. Zjokal sem se v misli na izgubljenega brata in v strahu na poklic. Vse sem potožil ravnatelju. Smilil sem se mu. Ker sem v šoli dobro napredoval, saj sem že isto leto ne le prešel v drugo gimnazijo, ampak kar v tretjo, ko sem čez počitnice s pomočjo dobrega klerika Stanija napravil privatni izpit čez drugo — mi je g. ravnatelj odpustil dobro polovico že itak znižane vzdrževalnine in mi zagotovil tudi vse šolske potrebščine brezplačno. Tako se je tudi ta nenadna ovira lepo premagala. Srečno sem napravil po četrti šoli tudi malo maturo. Že sem hotel odriniti v Mattogrosso in me je tamkajšnji provincial že sprejel ter poslal denar za daljnc misijonsko potovanje ter poplačal moje dolgove v zavodu. A je prišlo drugače.

V novicijat.

V tistih počitnicah po mali maturi nas je namreč prišel obiskat avstrijski provincial. Zelo se je začudil, da je našel med Madžari slovenskega študenta, ki hoče v Mattogrosso. Vse je poplačal on, da bi šel na vsak način nazaj v domovino, ki je bila tedaj v sklopu avstroogrške monarhije. Prav tedaj so odprli v Veržeju novi novicijat za avstrijske salezijance. Rečeno mi je bilo, naj grem delat novicijat tjakaj, za misijone bi se pa odločil pozneje, ko vse študije dokončam.

Vzel sem torej svoj mali punklič in se odpravil nazaj v domovino. Ustavil sem se v Ljubljani in se šel pokazat v hiralnico sestram in prijateljem, ne več kot hlapec, ampak kot študent, ki gre v novicijat. Zavladalo je med njimi splošno veselje in častitali so

mi. Iz Ljubljane so me salezijanci napotili za dva tedna na počitnice domov. Doma sem našel samo očeta in mater, bratje in sestre so bili na Madžarskem na sezonskem delu. S kakšnim veseljem sem govoril takrat mami in ajteku, kako lepo je študirati in kako lepo je misijonariti. Poslušala sta me z vidnim veseljem in silno sta želela, da bi srečno končal študije in postal duhovnik in misijonar. V času moje odsotnosti je Bog mojim domačim čudovito pomagal: vsem je dobro šlo in izginila je tista revščina, tako da sem ob nedeljah jaz oblačil bratovo obleko, ker je bila veliko lepša kot moja študentovska. Starši so bili srečni in Bogu hvaležni, da jih je obiskal s tolikimi milostmi na vseh straneh.

Po dvotedenskih počitnicah sem odšel v Veržej v novicijat. Tam sem našel še več avstrijskih študentov, ki so čakali na duhovne vaje pred sprejemom. Bilo nas je lepo število: 36, med njimi štirje Slovenci, sami Prekmurci. Močno smo se prišli učenja nemščine, kajti novicijat je bil v tem jeziku. Preobleka je bila napovedana na praznik Marijinega rojstva 8. septembra, leta 1913. Pisal sem domačim in jih povabil k tej slovesnosti. Ker so se tedaj bratje in sestre že vrnili s sezonskega dela, so hoteli oni priti, češ oče in mati sta te že 14 dni imela pri sebi. Škof Napotnik je tedaj prišel v Veržej blagoslovit novo samostansko kapelo in jaz, že preoblečen, sem nosil kadilnico. Bratje so bili vsi navzoči v kapeli, a me niso spoznali, kakor tudi jaz njih ne, po toliko letih odsotnosti. Vsi smo tako dorasli, da smo se pošteno spremenili. Po končani pobožnosti sem pa postal pozoren na mladeniča, ki je nosil čisto tako obleko, kot je bila ona bratova, ki sem jo ob nedeljah oblačil jaz na počitnicah doma. Takoj mi je šinila v glavo misel: Kaj pa, če je to moj brat?! Stopil sem k njemu in ga vprašal za ime, in ko se mi je predstavil, sem mu še jaz dejal, da sem njegov brat Joško, in ni bilo veselja in ganotja ne konca ne kraja. Prav po bratovsko smo se vsi objeli, bili skupaj na kosilu v zavodu in o marsičem pokramljali. Skupno smo se potem podali v novo kapelo in se Bogu zahvalili za vse, kar nam je dal.

Delo in študij v Evropi.

Novicijat sem končal v prav lepem razpoloženju. V tem času sta me prišla enkrat obiskat tudi oče in mati in sta bila zelo vesela moje duhovniške obleke. Dali smo se slikati in ta fotografija je edini moj spomin nanje. Predstojniki so bili mojih staršev zelo veseli in so jim poklonili več knjig in nabožnih predmetov.

Pred odhodom v slovenski misijon. Od leve na desno: Sede Pokorn, mons. O'Shea, Jereb, stoje Kopač, Wolbang, časl, Prebil.

I. Tistemu, ki ne pozna slovenske misijonske zgodovine zadnjih 30 let, se zdi kar nekam čudno in nerazumljivo, kako to, da se slovenski lazaristi tudi v teh današnjih razmerah tako zaverovano ukvarjajo z misijonsko idejo in akcijo, ko je vendar na eni strani položaj slovenskega življa bodisi v domovini bodisi v tujini za misijonsko stvar jako neugoden, na drugi strani pa je jugoslovanska provinca lazaristov v domovini preganjana, da, uničena, v tujini pa po vseh kontinentih raztresena.

A kdor se spominja, da so v času prve svetovne vojne slovenski duhovniki ne le s Kranjske in štajerske, ampak tudi s Prekmurja, Koroške in Primorske s pomočjo vernega ljudstva z velikimi žrtvami postavili kot nekak spomenik v vojni

Tedaj je izbruhnila svetovna vojna in večina klerikov je morala pod orožje, jaz pa sem bil vojaščine oproščen in sem mirno končal višjo gimnazijo ter filozofijo. Nato sem po naših pravih nastopil profesorsko službo, in sicer dve leti v Ljubljani na Rakovniku, eno pa na Radni, na naši privatni gimnaziji. Tako predstojniki kakor gojenci so me radi imeli. V pogovorih sem se rad mudil na misijonskem polju, kajti želja po misijonih mi je bila vedno bolj živa.

Po vojni sem šel v Italijo študirat bogoslovje in sem dovršil dva letnika in pol ter prejel nižje redove. Doma so se že vsi veselili, da bom kmalu pel novo mašo in da bodo doživeli to družinsko veselje.

BARAGOV

padlim — slovensko misijonišče v Grobljah in ga potem izročili slovenskim lazaristom z nalogo, da v njem ustvarijo žarišče slovenske misijonske gorečnosti za širjenje božjega kraljestva na zemlji —, kdor ima to pred očmi, temu je misijonska akcija slovenskih lazaristov tudi v teh današnjih razmerah razumljiva. Slovenski lazaristi se napram slovenski narodni skupnosti čutijo dolžne misijonsko delovati.

Res, da je bilo Misijonišče po nad 20-letnem živahnem in vsestranskem misijonskem delovanju od Nemcev in komunistov razdejano in uničeno, misijonsko delo v domovini pa onemogočeno ter da je s tem tudi za slovenske lazariste prava obveznost misijonskega delovanja prenehala.

Vendar, če se ne le v upanju, ampak v živi veri v narodovo vstajenje vsi, mi v tujini kot oni v domovini, za ceno še tako velikih prizadevanj in žrtev trudimo, da vsaj v korenini ohranimo žive vse tiste dragocene pojave našega globokega narodnega, kulturnega, socialnega in verskega preporoda, katere šele sedaj začinjamo prav ceniti in ljubiti —, ali ni povsem naravno, da tudi dosedanji slovenski misijonski delavci storijo vse, kar je v danih razmerah mogoče, da se tudi tako lepo cvetoča, a še nežna misijonska rastlinica našega naroda ohrani in morda celo ta ali oni sad obrodi?!

Ali naj pustimo, da v slovenski duši zamre tako globoko dojeta misijonska mi-

Na Kitajsko.

Toda leta 1921 se mi je ponudila izredna prilika za odhod v misijone. Sobratje na Kitajskem so nujno potrebovali pomoči. Predstojniki so nas povabili, naj se vsak, ki hoče na Kitajsko, prostovoljno prijavi. Jaz sem se oglasil prvi. Pisal sem še domov, kaj sodijo oni o mojem takojšnjem odhodu na Kitajsko. Svete duše so bili moji starši in moji bratje: odpisali so mi, da se ne bodo upirali, če je božja volja taka... "če Te Bog že pred novo mašo kliče, pojdi v imenu božjem. Mi radi žrtvujemo Bogu veselje novomašnega slavlja, da Ti bo čim bolj blagoslavljal delo v poganski deželi", tako so mi odgovorili. Predstoj-

KITAJSKI MISIJON

selnost, katero je 20 let in še več s tolikimi žrtvami in molitvami neutrudno vcepjal narodu veliki slovenski misijonski delavec pok. dr. Lambert Ehrlich in so jo prinašali v najbolj zakotno vas "Kato-liški misijoni" in ostali tisk Misijonske tiskarne Misijonišča v Grobljah, miselnost, ki jo je zadnja vojna leta tako dvignila zlasti Misijonska dijaška zveza s svojim vsestranskim misijonskim vplivom?

Ali naj pustimo, da do sto slovenskih misijonarjev in misijonark, ki smo jih v 20 letih s težavo žrtvovali in poslali na misijonsko polje, da bi tam kot odlični, dasi le maloštevilni zastopniki našega naroda sodelovali pri velikem delu za širjenje tiste Cerkve božje, ki nam je Slovencem danes prav tako kot že tisoč in še več let najboljša, da, edina zvesta skrbnica in mati —, ali naj pustimo, da ti naši misijonarji osamljeni in zapuščeni, brez naše duhovne in gmotne pomoči, le životarijo kot nerodovitne smokve, namesto da bi kakor nekdanj Baraga in Knoblehar in Avbelj in Kovač in Turk in drugi s svojim klenim, sadov bogatim delom vedno pričali pred Bogom, Cerkvijo in svetom o duhovni in narodni moči malega, trpečega, a za vero vedno hvaležnega, delovne življenjske sile in moči vedno polnega slovenskega naroda? Ali ne potrebuje slovenski narod bolj kot kdaj poprej prav danes tega pričevanja slovenskih misijonarjev pred Cerkvijo in v širnem svetu?

Ali naj pustimo, da žalostno propade misijonski ideal slovenske misijonske ak-

cije: ostvariti v Indiji, na Kitajskem, v Afriki samostojne slovenske misijone, kjer naj bi se v vsej svobodi sprostila vsa slovenska misijonska miselnost, podjetnost, ljubezen, gorečnost in požrtvovalnost? Nikdar v naši zgodovini še nismo preizkusili ob kakem pravem samostojnem slovenskem misijonskem delokrogu, kaj zmore ustvariti slovenski človek, slovenski narod. Baraga in Knoblehar, oba sta delovala s pomočjo ne le slovenskih, tudi drugorodnih avstrijskih narodov. Nič manj vidna ni bila zato njuna misijonska veličina — a o slovenskem misijonu v nji-ju primeru le ne moremo govoriti.

Resnično — ne bi bilo prav, če bi klonili in zaradi razmer s slovensko misijonsko akcijo končali. Vsaj te tri naše misijonske cilje moremo in moramo zasledovati: ohraniti med Slovenci zdravo misijonsko misel in zavest, sodelovati s slovenskimi misijonarji in ostvariti ta ali oni slovenski samostojni misijon. In še en cilj nam mora biti vedno pred očmi: Baraga — našo misijonsko luč — postaviti visoko na oltarje, da bo v njih svetila nam in vsem katoličanom ter nam osvetljevala in kazala našo misijonsko pot, ki jo moramo hoditi, pot v boj za osvojitve sveta za Kristusa.

Te misli (nič za to, če v očeh nekaterih preveč idealne) so imeli slovenski lazaristi pred očmi, ko so tudi v begunstvu nadaljevali z misijonsko akcijo med rojaki (in ne brez uspeha) in ko sedaj v iz-

niki so me pred odhodom poslali še domov po slovo. Prišel sem popolnoma nenapovedan in sem jih prijetno presenetil. Lepo smo se potem poslovili. Moj dobri, svetniški oče me je hotel sam spremljati na poti nazaj, češ drugi te bodo morda še kdaj videli, ko kdaj obiščeš domovino, a jaz sem slab in ne bom tega učakal... Šel je z menoj daleč, do Pečarovec. Rekel sem mu tam, naj se vrne radi mraza in snega, ki je padal, in da bom sam potoval naprej do prve železniške postaje, Ormoža. Sprijaznil se je s tem, a gledal je za menoj tako dolgo, da sem izginil izpred oči. Potem so mi bratje pisali, da se je povrnil domov ves objokan... Umril je 1925. Leta, ko sem jaz že zdavnaj bil duhovnik in

misijonaril v Taounu na Kitajskem med roparji. Malo pred smrtjo mi je pisal zadnje pismo in se lepo poslovil in me prosil, naj mašujem zanj in molim. Kako rad bi mu podelil sveči duhovniški blagoslov vsaj enkrat na tem svetu, toda Bog je od obeh terjal tudi to odpoved...

Leta 1937 sem se vrnil v domovino in sem našel mano in brate doma žive in zdrave v splošnem blagostanju. Moja prva pot je bila na pokopališče, kjer sem pokleknil na gomilo svojega očeta. Še preden pa sem došel domov, sem se ustavil v Mariboru, kjer so mi mariborski božeoslovci zapeli dve lepi pesmi: "K očetu bi rad" in "O hišica očetova..."

(Napisano v Rimu 1946.)

Gg. Jereb, Pokorn in časl na potu.

seljenstvu, zlasti s "Katoliškimi misijoni" na novo povezujejo raztresen trop slovenskega življa v tujini v enotno misijonsko mislečo, čutečo, hotečo in delujočo skupnost, ki naj z združenimi močmi na eni strani ohranja in goji to dragoceno, h pristinemu katolištvu nujno spadajočo misijonsko potezo našega naroda, na drugi strani pa ostvarja pogoje za dejansko misijonsko akcijo v pomoč slovenskim misijonarjem in zlasti za ostvaritev vsaj enega slovenskega samostojnega misijona.

II.

Pri tem velikem in v teh razmerah na videz najtežje dosegljivem cilju: ostvartvi samostojnega misijona se zdi, da nam naklanja božja Previdnost še posebno pomoč.

Že takoj ob prevzemu Misijonišča Groblje so se lazaristi odločili, da ustanove samostojen slovenski misijon na Kitajskem, v tej obširni, starodavni deželi s skoro 500 milijoni prebivalcev. Dogovorili so se s francoskimi sobraty na Severu Kitajske, ki so vodili cvetoče misijonske škofije v provinci Hope okrog Pekinga in Tientsina, da slovenskim lazaristom odstopijo primeren delokrog v samostojno obdelavo, kakor hitro jih bo na Kitajsko dovolj prišlo.

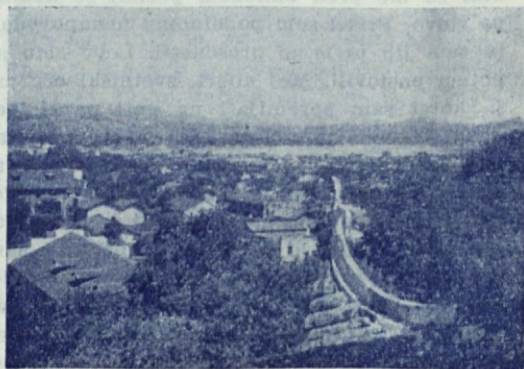
Res so začeli odhajati na severno Kitajsko slovenski lazaristi-duhovniki. V nekako 10 letih jih je odšlo pet, a se je eden moral zaradi bolezni po poldrugem letu vrniti. Pred začetkom druge svetovne vojne jih je bilo spet nekaj pripravljenih na odhod, a je vojna namero preprečila. Med vojno se je število kandidatov še pomnožilo in pripravljen je bil že lep načrt za delo po vojni. Toda namesto miru in svobode je zavladalo v domovini na-

silje, ki je onemogočilo izvajanje še tako lepih misijonskih načrtov,

Na srečo pa se je iz domovine pravočasno umaknila večja skupina lazaristov, ki so, čeprav v begunstvu, takoj začeli iskati možnost za uresničenje visokega misijonskega cilja.

Predvsem je bilo treba čim prej poslati nekaj novih misijonarjev na Kitajsko. Z božjo pomočjo se je posrečilo premagati vse težave in poslati 5 moči: tri duhovnike, enega bogoslovca in enega brata. Tako se je število misijonarjev naenkrat dvignilo tako visoko, da je bilo mogoče misliti na skorajšen prevzem samostojnega delokroga.

Toda — nastopila je nova, nepredvidena težava. Nameravani delokrog v severni Kitajski ni prišel več v poštev, in sicer iz dveh razlogov: Misijonske škofije okrog Pekinga in Tientsina je Sveta Stolica odvzela lazaristom in jih izročila kitajski duhovščini pod vodstvom novoimenovanega prvega kitajskega kardinala Tiena. Tako zelo se je že zakoreninila katoliška Cerkev v teh severnih kitajskih pokrajinah! Tu torej slovenski lazaristi ne bi več mogli dobiti samostojnega delokroga, kajti načelo je, da naj evropski misijonarji delujejo le tamkaj, kjer še ni domačih duhovnikov oziroma jih je premalo. — Istočasno pa je nastopila za mlado severno kitajsko Cerkev doba propadanja in razdejanja: Skoro vso deželo, izvzemši glavni mesti Peking in Tientsin, so namreč že zavzeli kitajski komunisti in ji zavládali, uničujoč vedno bolj in bolj s 300 letnim trudom in znojem in v potokih mučeniške krvi razširjeno in že tako cvetoče krščanstvo. Nesmiselno in tudi nemogoče bi bilo, tamkaj — pod komunisti — začenjati z novim misijonom.

Mesto Kančov v provinci Kiangsi.

Tako je bilo treba poiskati novo polje, ki naj bi imelo zlasti pet pogojev: Bilo naj bi 1. izven komunističnega vplivnega območja, 2. v kaki lazaristom poverjeni cerkveni pokrajini, 3. še kar moč neobdelano, 4. ne preveliko, 5. a vendar zadostno za vpostavitev nove misijonske škofofije.

Po iskanju, dogovarjanju in dopisovanju sem in tja se je našel tem zahtevam ustrezajoči delokrog v provinci Kiangsi, o kateri je znano, da je zaenkrat še najmanj komunistična, kakor oaza miru v razburkani Kitajski. Skoro v celoti je prepuščena lazaristom in razdeljena v več misijonskih škofij, od katerih eno vodijo kitajski lazaristi-domačini, drugo lazaristi iz italijanske turinske province (med njimi tudi naš primorski rojak Ciril Čarga), dve pa severoamerikanski sobratje. Slovenski lazaristi so se odločili za severoamerikansko škofijo Kančov, kjer so jim tamkajšnji sobratje ponudili v obdelavo nje najmanj obdelani del, ki obsega 5 okrajnih glavarstev s 11.763 kvadratnimi kilometri in 670.000 prebivalci, a samo nekaj sto katoličani. Torej trda ledina, kakršno so si želeli, kjer bo treba slovenskim misijonarjem orati in garati še vsaj 50 let, predno bo mogoče prepustiti področje domači kitajski duhovščini! In ne preveliko ozemlje, ki ga bo mogoče prav lepo obdelovati že z desetimi misijonarji-duhovniki, če računamo, da bi bila za vsako glavarstvo dva. In deset duhovniških moči bodo slovenski lazaristi z božjo pomočjo imeli tamkaj vsaj v teku štirih let, verjetno pa še preje. Zdaj jih tam na treh postajah deluje že šest.

III. Dne 22. aprila letošnjega leta sta došla v Kančov prva dva slovenska že preiz-

G. Jereb opazuje ameriškega sobrata pri gospodarstvu . . .

Gg. Kopač, Pokorn, Časl in Prebil

kušena misijonarja — g. France Jereb, ki je deloval na Severnem Kitajskem že nad 13 let, in g. Drago Pokorn, tudi že s skoro desetletno misijonsko prakso v pekinški nadškofiji. Kot pooblaščen zastopnika jugoslovanske province lazaristov sta se s kančovskim škofom msgr. O'Sheajem lepo o vsem dogovorila in nato še ostale povabila v novi delokrog. S severa sta prišla torej še g. Časl Jožef in g. Kopač Janez, z juga pa najnovejša dva, ki sta v Yunnanu pri msgr. Kerecu in Andreju Majcenu čakala na odločitev glede novega delokroga, g. Prebil Andrej in g. Wolbang Karol. G. Rupar Lojze, ki je tudi deloval že 14 let v Severni Kitajski, je trenutno na zasluženem oddihu in okrevanju v USA in se bo tej šestorici pridružil, kakor hitro mu bo bolezen na želodcu dovoljevala. Fr. Andrej Jerman nadaljuje z bogoslovjem sedaj v lazaristovskem bogoslovju v Kašingou pri Šanghaju in se bo po par letih kot novomašnik tudi podal v ta delokrog, br. Ciril Verdnik, ki je zaenkrat zamašil vrzel nastalo s smrtjo edinega misijonskega brata na centralni lazaristovski prokuri v Šanghaju, pa bo tudi v doglednem času pohitel na pomoč sobratom-duhovnikom v novem delokrogu.

Prva šestorica se je, prišedši v škofijo Kančov, najprej na postajah ameriškimi sobratov malo razgledala po deželi in ljudeh in se privadila krajevemu narečju, v začetku septembra pa so se vsi vkup podali na novi delokrog. Ta prvi pogumni korak v novi slovenski misijon nam je g. Kopač prav zanimivo popisal v spodaj objavljeni črtici "V obljubljeni deželi". V prihodnji številki pa prinesemo strokovno poročilo g. Jereba o novem področju, opremljeno z zemljepisnim črtežem.

IV.

Slovenski misijon — ali bolje rečeno: misijon slovenskih misijonarjev na Kitajskem je dejstvo. 25 let svobode v Jugoslaviji smo o njem sanjali, v sužnosti, v begunstvu, v tujini pa smo ga udejestvili. Čudna so pota božja in čudovita je pomoč Najvišjega!

Res je, da ta misijon še ni samostojna škofija, saj ni mogoče ustanoviti škofije z nekaj sto verniki. A je samostojen delokrog, na katerem delujejo izključno samo slovenske misijonske moči, v svojem delovanju dejansko odvisne od predstojništva jugoslovanske province lazaristov in od sodelovanja slovenskega naroda. Razvoj tega delokroga zavisi samo od nas Slovencev! Uverjeni smo: Ako ne pride kaj izrednega vmes, bo misijonsko delo v teku nekaj let tamkaj tako napredovalo, da bo mogoče poprositi Sveto Stolico za ustanovitev nove misijonske škofije, zlasti še, ker se bo med tem tudi število misijonarjev dvignilo nad deset.

Toda "ako Gospod ne zida hiše, zaman se trudijo, ki jo zidajo". Misijon potrebuje božjega blagoslova, v izrednih današnjih časih — izredne božje pomoči. Za ta blagoslov in to pomoč moramo prositi Boga vsi. Toda — zavedajoč se revnosti naše molitve, prosimo zlasti našega največjega slovenskega misijonarja Barago, naj pred Najvišjim zastopa interese tega prvega slovenskega kitajskega misijona. In da bi se tudi vsi misijonski prijatelji v molitvah za ta misijon k Bogu po Baragi zatekali, zato smo ga nazvali "Baragov kitajski misijon". Vse delo, žrtve, trudi in navori naših misijonarjev v misijonu in misijonskih delavcev v zaledju pa naj bodo v čast Baragi, in vsi uspehi, če jih Bog da, naj pričajo o moči njegove priprošnje v nebesih. Tako upamo, da bo "Baragov kitajski misijon" vsaj malo pripomogel k dvignjenju našega Barage na oltar.

L. L. C. M.

V OBLJUBLJENO DEŽELO

Piše Janez Kopač C. M., kitajski misijonar.

Bilo je 6. septembra v letu Gospodovem 1948, ko se je 6 slovenskih lazaristov odpravljalo na pot v novi slovenski misijon, v "obljubljeno deželo", kakor se je na pol za šalo na pol zares izrazil naš predstojnik g. Lado Lenček.

Po dolgem iskanju in čakanju je končno vendar napočil tako zaželeni dan. Bilo je jasno pozno poletno jutro z rahlim pridihom bližajoče se jeseni.

G. Jereb Franc, naš superior in vodja (direktor) našega misijonskega ozemlja (ki je po obsegu večje od ljubljanske škofije), je že na vse zgodaj zjutraj z očetovsko zaskrbljenostjo dajal zadnja navodila g. Časlu in g. Wolbanku, ki sta prva odšla na pot. Njuno potovanje je bilo razmeroma lahko in kratko. V enem dnevu sta dospela z avtom na svoj delokrog Ningtu. Ningtu je največje mesto na ozemlju, ki nam je dano, in sorazmerno na zelo prometnem kraju.

Ostali 4 smo pa odrinili na pot tudi še isti dan popoldne. Prvi dan smo prišli do manjšega trga z imenom Ciangkov. Treba je bilo prenočevati tu, ker je bil most čez reko podrt, vlačilci avtov čez reko pa prepočasni, da bi prepeljali vse avte še isti dan na drugo stran reke. G. Pokorn in g. Prebil, pre-

izkušena v zatajevanju, sta noč prebila kar v avtu. Jaz sem pa šel z g. Jerebom v bližnji misijon, kjer sva dobila sobico, čisto v kitajskem slogu. Drugi dan smo vsi štirje že na vse zgodaj maševali na tej misijonski podružnici, misleč da bomo šli kmalu naprej. A naš odhod se je zavlekel do poznega popoldneva, in tako smo morali spet prenočiti na poti v lepem, podeželskem trgu Jütu. Vsi smo šli prenočevati v župnišče, ki je prav lepo kakor kaka slovenska župnišča.

V Žueičinu.

Tako smo šele tretji dan dospeli na cilj g. Jereba: Žueičin. Je lepo mesto, s še lepšo okolico: veže jug in sever našega misijona. Značilno je, da je bilo to mesto pred leti sedež komunistov. Od tu so začeli in vodili svoje razdiralno delo dobra tri leta, dokler jih niso nacionalistične čete pregnale iz Južne Kitajske. Sedaj naj bi pa postalo sedež prvega slovenskega kitajskega misijona, od koder naj bi se širila katoliška vera po slovenskih duhovnikih. Čudovita so pota božje Previdnosti...

Sprejem v Žueičinu je bil dokaj preprost: Prišel nas je čakati nek kristjan. Ko smo izstopili iz avta, nas je takoj obstopila cela

troja Kitajčkov, otrok in odraslih. Radovedno so opazovali te belce in bili prepričani, da smo Amerikanci. Vsa ta grupa radovednih Kitajcev nas je spremljala prav do misijona. Ker so doslej redko videli Evropejce, jih še toliko bolj zanima pojava belega človeka.

Dobili smo misijon v zelo bednem stanju. Saj je bil že 20 let brez duhovnika. Pred dobrimi 20 leti je bil že cvetoč misijon. A komunisti so cerkev in šolo požgali, mnogo kristjanov pobili, duhovnik in ostali so pa zbežali. Ko sem gledal te podrtije, sem se nehote spomnil na pesnikove besede: "Kjer zelen mah porašča zrušene zidove in veter skozi diha žalostne glasove." Te pesnikove besede so dobesedno veljale za ta prizor.

Nastanili smo se v hiši, kjer so bile svoj čas kitajske redovnice, pa so jim komunisti prizanesli in jim poslopje pustili. Za cerkev sedaj služi zasilno prirejena kapela, ki se pa pod spretnimi rokami g. Jereba in g. Prebila iz dneva v dan lepša. Ko so kristjani zvedeli, da so prišli k njim slovenski misijonarji, so se začeli hoditi drug za drugim predstavljat, tako iz mesta kakor iz dežele. Že prvo nedeljo jih je prišlo k sveti maši nad 30 in so z zanimanjem poslušali uvodno pridigo g. Jereba.

Pred odhodom g. Pokorna in mene je dosedanji oskrbnik misijona v imenu katoliškega misijona povabil uglednejše veljake mesta na kosilo: načelnika policije, pošte, šolske ravnatelje, itd. Goste je sprejemal g. Jereb in jih je s svojo zgovornostjo in dobrim znanjem kitajščine takoj osvojil. Čeprav je bila večina gostov poganov, smo si vendar kmalu postali kar domači. Tako so nas kitajski gostje po kitajski navadi takole sredi kosila že izzvali, da smo morali z njimi izpiti čašo vina do dna. Najprej so se lotili g. Jereba, nato mene, končno so se drznili pozvati k pitju še g. Prebila in celo zatajenega g. Pokorna. Tako je kosilo poteklo v lepem, prijateljskem razgovoru. Katoliški misijon je pa dobil v mestnih prvakah prijatelje.

Spet na potu.

Naslednji dan zjutraj sva z g. Pokornom zapustila mesto Žueičin in nadaljevala pot v najin misijon. Kajti že nekaj dni preje so kristjani iz sosednjega mesta sporočili po telefonu, da je pot varna in da so nama kristjani že vse pripravili in naju nestrpno čakajo. 14. septembra torej sva zjutraj ob sončnem vzhodu zapustila Žueičin. Na postajo naju je v očetovski skrbi spremljal g. Jereb, vedno se smejoči, pogumni g. Prebil in še nekaj kristjanov, katere sem že v nekaj dneh vzljubil.

Pot z avtom je bila lepa in zanimiva. Naravne lepote so tu res razkošno bogate. Avtomobilska cesta se namreč vije skozi gorato sotesko: na obeh straneh gore, ki včasih z velikimi gorskimi skladi zbujaajo občut veličine in groze, zdaj se pa spet ponižajo in s svojo ljubko goščavo vabijo k sebi v senco. Med njimi v dolini pa se vije reka, zdaj bistra in hitra, zdaj bolj počasna in umazana. V takih lepih dolinah in ravninah med temi gorami so si pa Kitajci sezidali hiše, in tako so nastali lepi trgi in mesta. Vse to sem iz avta opazoval in čas mi je mineval tako hitro, da sem se začudil, ko sem pogledal na uro in videl, da je že poldne.

Dospeli smo v mesto Huičang. Kristjani so nas prišli čakati k avtu. Med njimi je bil tudi kristjan iz najinega misijona Lotang. Ker smo v mestu čakali skoraj dve uri, so naju kristjani povabili na skromno kosilo, a ker se radi zabojev nisva mogla ločiti od avta, so nama kar zraven postaje kupili nekaj za jesti in piti. Pogani pa so od vseh strani prišli opazovat evropska belca. To mesto spada še pod delokrog g. Jereba. Kristjanov še nima veliko in tudi misijona in cerkve še ne. A če bi nas bilo več misijonarjev, bi bil eden za to mesto takoj potreben. Mesto je lepo in vsaj tako veliko kot n. pr. v Sloveniji Novo mesto ali Kranj.

Ob dveh popoldne sva zapustila Huičang. Avtomobilska cesta je šla vedno bolj v strmino in na najbolj strmem delu smo morali spet čakati več ur, ker se je avto pred nami prevrnil tako nerodno, da je zavrnil prehod, kajti cesta je zelo ozka, da le z največjo težavo vozita dva avtomobila skupaj. Čim bolj smo se bližali cilju, tem več ovir se je stavljalo na pot. Kajti šlo je že proti večeru in vojaštvo, ki ščiti ceste in potnike pred roparji, nam zlepa ni hotelo dovoliti naprej, češ da je nevarno. Končno smo jih le preprosili. Noč je že legala na gore in luna je kukala izza vrhov, ko smo se bližali večjemu trgu Čjünmenling. Trg ima silno lepo lego. Leži ob glavni cesti v znožju gora, okrog in okrog obdan od večjih ali manjših hribočkov, posebno lepoto pa daje trgu reka, ki je pritekla iz Lctangških planin, in ga v lepi vijugi obkroža.

Kristjani brez duhovnika.

Kristjani so bili po kitajskem duhovniku iz škofije že telegrafično obveščeni, da pride ta dva slovenska duhovnika. Komaj pride mo na avtopostajo, že se zberejo kristjani, si naprtijo najine kovčke in zaboje, se uvrste v nekak dvored in nas pospremiijo v katoliški misijon. Prizor je bil zanimiv. Luna z neba

je jasno obsevala trg, vsi pogani so prisluhnili, stopili na cesto in radovedno gledali, kaj je. Kakih 30 katoličanov je javno pred poganskim svetom priznalo, da z veseljem sprejemajo katoliškega duhovnika, pa četudi je v očeh poganov tujec. En katoliški fant je šel pred nami in od postaje do katoliškega misijona zažgal rakete, da je pokalo in se svetilo po vsem trgu. Najlepši je bil prizor, ko smo šli čez most. Luna je sijala v vodo, jo osvetljevala, da so se jasno odražale iznad nje postave Kitajcev, ki so s slovenskima misijonarjema na čelu korakali čez most, da je votlo bobnelo. Za nami pa je šla truma radovednih Kitajcev — poganov: mož in žena, največ pa otrok. Prizor mi ostane nepozaben. Treba ga je doživeti, opisati se ne da.

Hrepenenje po katoliškem duhovniku je v teh kitajskih katoličanih prišlo jasno do izraza. Kajti že šest let so bili brez duhovnika ali njegovega obiska. Zadnji je bil pri njih neki kitajski duhovnik Miau, a je že po nekaj mesecih radi strahu pred roparji zbežal.

Ko smo prišli v katoliški misijon, se je okrog nas zbralo več katoličanov, pogani so pa stali zunaj in še dolgo skozi okna gledali v sobo. Glavna vsebina vsega razgovora je bila: "Kako je bilo huđo, ko toliko časa ni bilo duhovnika. Katoličani so umirali brez zakramentov, odrasli smo postali mlačni, otroci so brez krsta, ne znajo moliti... Samo da imamo spet katoliškega duhovnika!" Neka žena mi je rekla: "Težko že čakam, prav, da ste prišli, imam že celo košaro grehov." Spet drugi, sicer dobričina, a pijanček, mi je dejal: "Gospod, veliko grehov imam, poglejte le moj nos, a sedaj se ne bojim, da ne bi šel v nebesa, ker bom lahko opravil spoved." A nekaj jim je zagrenilo veselje: mislili so, da bo eden od naju ostal pri njih. Dokazovali so nama, da jim je škof v tem smislu pisal, da so tako razumeli tudi telegram. Kadar sem bil sam, so me ponovno prosili, naj ostanem pri njih. Trgali so mi srce. Tako rad bi jim bil povedal, da želim ostati pri njih, da trpim, ko jih bova pustila same, a da tega ne morem izbirati svobodno. V teh žalostnih čustvih sem se odtrgal od njih in šel na bližnji hrib, odkoder se lepo vidi ves trg. O kako lep pogled! Oko se ni moglo nagledati lepote. Sam ne vem, zakaj sem začutil, da se mi je ves trg z vso to pogansko okolico kakor priklenil na srce in sedaj ga nosim seboj. Kakor nejasna slutnja mi je notranji glas dejal: Tu bo tvoj delokrog. Dvignil sem roko, napravil velik križ čez trg in okolico in prosil Boga blagoslova za ta lepi košček zemlje in za vse ljudi, ki bivajo na njem.

Z g. Pokornom sva ostala v trgu en dan, si ga ogledala in naredila nekaj obiskov. Kristjani so me začeli vedno bolj siliti, naj ostanem pri njih. Plašili so me z roparji, ki so često v zasedi na poti, ki me še čaka; plašili so me, da je pot težka in težavna, zdaj v hrib pa spet v dolino, cele 4 ure. Pa me niso prav nič cplašili, le novo trpljenje so mi povzročili, ker niso vedeli, da že nosim v srcu ne le nje, ampak ves trg in vso okolico z vsemi pogani vred; a sem se moral vendar delati, kakor da bolj ljubim Lotang, da jim ne bi izdal skrite bolečine v srcu.

Na končni cilj: Lotang.

16. septembra zjutraj sva z g. Pokornom nastopila zadnjo pot: iz Čunmenlinga v Lotang. Dobila sva nekaj nosačev za kovčke. Spremljal naju je tudi oskrbnik katoliškega misijona v Čunmenlingu.

Lotang je gorski trg, sredi hribov, ki na vzhodni strani meje na provinco Fukien, na južni pa na provinco Kwangtung. Ta kraj je kot nalašč za take ljudi, ki ljubijo tihoto in lepoto planin. Trg je odmaknjen od sveta. Od nobene strani ne vodi semkaj cesta ali vsaj večja pot, po kateri bi se dalo voziti z motorjem. Ko zapustiš avtomobilsko cesto, se pot začne viti v hrib, pa spet malo v dolino in spet v hrib, itd. Zase moram priznati, da se mi je zdela pot zelo kratkočasna, kajti že od nekdanj sem ljubil hribe in hojo po njih. Najlepše spomine hranim iz časov, ko sem še kot bogoslovec z g. Wolbankom obredel vse loške, poljanske in deloma tudi selške hribe. Kitajec, ki naju je spremljal, se je čudil, ko je videl, kako z lahkoto hodim. Ko smo bili še spodaj v trgu, me je dvomljivo pogledoval in kar naglas podvomil, češ da se boji, bom li kos tej težki poti ali ne, še malo ni slutil, da ima pred seboj človeka, ki je hribov vajen bolj kot ravnine. Zaradi nosačev smo morali na poti nekajkrat počivati. Vodnik mi je med potjo razlagal, na katerih mestih so roparji že kdaj koga napadli; vsak tak kraj mi je posebej pokazal. Na najbolj samotnih krajih, obdanih od strmih gorskih skal, smo srečavali vojaštvo, kar nam je dalo še več gotovosti, da nas roparji ne bodo napadli.

Prisrčen sprejem.

Končno smo vse najbolj samotne kraje prešli in imeli že pol pota za seboj. Ko smo dospeli do prvih vasi, ki že spadajo v Lotangsko župnijo, sta nam prišla naproti dva katoličana iz Lotanga. Nato smo imeli še dobro uro hoda in končno prišli pred vrata trga Lotang, ki je zgrajen še na stari način in ima

za vhod in izhod vrata. Kristjani so nas prišli čakati z godbo pred vhodna vrata. Ko so zagledali g. Pokorna, svojega župnika, se je oglasil strel. Nato se je uvrstil sprevod. Pred nama so šli dečki in igrali na bobne; nekaj odraslih je pa zažigalo petarde. Za nama je šla cela procesija kristjanov. V tem slovesnem sprevodu smo šli skozi ves trg. Tako so bili vsi prebivalci obveščeni, da je Lotang dobil katoliške slovenske duhovnike. Morda pogani niso razumeli veselja kristjanov, vendar so se vsi postavili ob stran na cesti in radovedno opazovali sprevod, dokler nismo zavili mimo župnišča najprej naravnost v cerkev, kjer so že gorele sveče in je bila pripravljena blagoslovljena voda. Tu so se kitajski katoličani najprej v kitajskih molitvah zahvalili Bogu za prihod tako težko pričakovanih katoliških duhovnikov. Nato jih je g. Pokorn pokropil z blagoslovljeno vodo, in ko sva jih še blagoslovlila, smo odšli v župnišče, kjer smo se s kristjani še dolgo razgovarjali. Nato pa smo sprejem zaključili z dobrim kosilom.

Trg Lotang ima z okoliškimi vasmi vred okrog 7000 prebivalcev, od teh okrog 100 katoličanov. Nekaj je protestantov, ostali pa so še pogani. K tem poganom je Bog poklical končno slovenske duhovnike. Ko bi naš predstojnik g. Lenček vedel, s kakšnim veseljem so sprejeli lotangski katoličani g. Pokorna in mene, bi mu ne bilo žal, da je moral marsikaj prestati in mnogo težav premagati, dokler nam ni preskrbel delokroga na tem czemlju. Tukajšnji katoličani, ki so bili že šest let brez duhovnika, so se nas res iskreno razveselili. Pa tudi pogani kažejo dobro voljo. Za katoličane je bil zadnji čas, da smo prišli, saj je mladina povečini ostala brez krsta in ne zna ne katekizma ne molitev. S prihodom duhovnikov se bo začelo novo življenje. Kristjani že delajo načrte za novo šolo in novo cerkev. Župnišče je pa kar lepo, na

krasnem kraju in prav gotovo najlepše splotje v Lotangu.

Ko sva prvi večer z g. Pokornom sedela na verandi in gledala v lepo okolico, mi je bilo pri srcu kakor nekoč, ko sem se z Malenškega vrha razgledoval proti Blegašu. Lotang je v gorski kotlini. Z verande vidiš krog in krog planine; tik ob verandi ob župnišču pa teče reka — velika kot Poljansčica. Le nekaj minut po stezi ob vodi, pa že dobim primeren kraj za kopanje: globoka, čista voda, ki je z vso živahnostjo in svežostjo privalovila iz planin.

Taka je torej naša obljubljeni dežela. Čeprav po lepoti sicer zaostaja za neprekosljivo našo Gorenjsko, pa ima vendar od druge strani še več prirodnega razkošja, mikavnih gorskih pečin, potokov in rek in samotnih gorskih zased, od koder preže včasih na potnike roparji. Nič manj mikavne pa so doline ob planinah, kjer so res lepa mesta, trgi in vasi. Slovincu, zlasti Gorenjcu se tu ne bo težilo po lepih gorenjskih planinah in našel bo tu res novo, lepo domovino, čeprav ga bosta značaj in govorica Kitajcev spominjala, da to ni lepa slovenska domovina, ampak preprosto in revno, še pogansko kitajsko ljudstvo.

Meni bo pa Lotang kraj miru in prvega res pravega misijonskega dela na Kitajskem. Svoje gorske sreče med tem preprostim kitajskim ljudstvom ne bi rad zamenjal s tistimi, ki si v hrupu velemest ubijajo živce. Ko uživam v tem gorskem rajju to srečo, mislim na mnoge slovenske dijake, bogoslovce in duhovnike in bi rad, da bi vsaj tudi kdo od njih okusil mojo srečo. Slovenskih deklet pa niti ne upam omeniti, saj bi ti dobri lotanški katoličani ne mogli Boga dovolj zahvaliti, če bi dobili kdaj tudi slovenske redovnice.

Eno mi je jasno: Bog in Kitajci si žele Slovencev na Kitajsko.

Jugoslovanska provinca Misijonske družbe sv. Vinc. P.

TUDI V ARGENTINI

sprejema v novicijat mlade fante, ki se žele v redovnem poklicu posvetiti in za utrditev ter razširjenje Kristusovega kraljestva delovati v krščanskih ali v misijonskih deželah, bodisi kot duhovniki bodisi kot bratje laiki.

Pojasnila daje in sprejema

vicevizitator Jugosl. province Misijonske družbe sv. Vinc. P.

Ladislav Lenček CM, Basílica Nacional, Luján, F.C.O.

Po sledih

P. RUDOLF PIFKO, ki je pogumno stopil na pot velikih franč. misijonarjev: Avblja, Kovača, Turka, in o katerem smo že v prejšnjih številkah nekaj malega bralcem oznanili, je napisal krasen in obsežen opis svoje poti v misijone, ki ga bomo deloma objavili v zadnji, kakih 50 strani obsegajoči številki tega letnika "Katoliških misijonov". V tej številki pa objavljamo pod naslovom "Zakaj" njegove odgovore na vprašanja misijonskih prijateljev in — neprijateljev, zakaj je šel v misijone. Še preje pa prinašamo nekaj podatkov iz njegovega dosedanjega življenja, kakor so nam jih iz prijaznosti poslali njegovi sobratje — frančiškanski bogoslovci v Boznu, od katerih jo marsikdo misli udariti za p. Rudolfom...

*

P. RUDOLF PIFKO, naš novi frančiškanski misijonar, je bil rojen dne 29. oktobra 1919. v Borovcih (Sv. Marko niže Ptuj). Že ko je doma kot fantiček "gospodaril in čebelaril", se je navduševal za misijone in ko je Msgr. Kerec SS, njegov ožji rojak, obiskal domovino, je hotel kratkomalo z njim. Misijonar bi ga vzel (verjetno za nekaj let samo v salezijanski zavod), toda zadnjo besedo je imela mati, ki svojega Mišca ni pustila zdoma. — Nato je šel fant v gimnazijo. Nižje štiri razrede je napravil v Murski Soboti in Ptuj. Po mali maturi — dasi je videl v življenju samo enkrat frančiškana — pa je prosil za sprejem v Frančiškanski red. Dne 31.

avgusta 1937. je bil v noviciškem samostanu v Kamniku preoblečen v fr. Rudolfa, naslednje leto, dne 1. septembra, pa je napravil neslovesne obljube. Nato je prišel v ljubljanski klerikat in v gimnazijski študij. Leta 1942. je na I. državni realni gimnaziji maturiral in se 12. avgusta s slovesno obljubo za vedno posvetil Bogu. Med modroslovnim in bogoslovnim študijem je bil njegov cilj že popolnoma jasen: postati kitajski misijonar. Zato je ves čas pridno pomagal pri organiziranju FMZ (Slovenske Frančiškanske Misijonske zveze): bil je organizatorni referent njene centrale. P. Rudolfov študij so zmotili dolenski dogodki v oktobru 1943. (bil je v Novem mestu) in končno vojaščina, v maju 1945. pa umik na Koroško. Po taboriščnem življenju v Peggezu pri Lienzu se mu je s sobratji kmalu posrečilo priti v Severne Tirole, kjer je mogel v frančiškanski študijski hiši v Schwazu nadaljevati pot do svojega cilja. Dne 22. decembra 1945. je bil v Celovcu po ljubljanskem škofu Gregoriju posvečen v duhovnika Gospodovega. Novo mašo je pel brez drage matere ob strani na slovenski župniji v Hodišah ter jo ponavljal v taborišču Peggez. Nato je v Schwazu nadaljeval svoje študije in v juliju 1947. napravil zadnji izpit. Istočasno je prosil predstojnike za kitajske misijone in prejel pozitivni odgovor. Na prošnjo južnotirolskega p. provinciala se je odločil za prefekturo Jungčov (Yungchov) v Hunanu, ki jo je ustanovil slovenski misijonar P. Veselko Kovač OFM in kjer je možnost delitve najugodnejša.

ZAKAJ?

Odšel sem v MISIJONE. Pa veste zakaj? Prav gotovo! Kratko povedano: odšel sem zasajat in utrjevat Kristusovo Cerkev v poganske pokrajine. Da bi čim večja množica kaj kmalu ne samo spoznala Kristusa, ampak Ga tudi molila, povelicevala z življenjem. Da bi katoliška Cerkev kaj kmalu zrastle tudi v misijonskih deželah iz gorčičnega zrna v močno drevo...

Misijonska dolžnost je sveta. Ali je morda preveč, da se — medtem ko se milijoni "dobrih" vernikov ne zavedajo, kaj so dolžni misijonom — vsaj drobna peščica daruje misijonskemu delu? Ko sem prejel duhovniški poklic, sem moral biti pač pripravljen pohi-

slavnih prednikov...

teti tja, kamor me kliče Gospod žetve. In kot Frančiškov sin sem postal deležen njegove velike zapuščine — misijonske gorečnosti, ki tako lepo odseva iz dvanaajstega poglavja našega redovnega Vodila. Bogu hvala!

“In DANES odhajaš v misijone? Evropa je razkristjanjena in duhovnikov primanjkuje...” sem tolikokrat slišal iz ust prijateljev. — Da, prav danes odhajam! Samo nekaj vprašanj: Ali bi se ne mogel v Evropi vsak zveličati, kdor bi se le hotel? Zveličati po redni poti? Ali nima evropski moderni pogan prilike dovolj, da se spomni na nauke, ki se jih je učil v osnovni šoli; ali da pride v stik z njimi, če so mu tuji? Saj Cerkev v Evropi živi svoje vidno, samostojno življenje... En sam pogled na nepregledne misijonske pokrajine pove dovolj; desetina duhovnikov dela na ozemlju, na kakršnem živi v Evropi sto, dvesto, tisoč in še več duhovnikov sobratov. Ne verjamate? Včasih sem se temu sam čudil, danes pa doživljam bridko resnico.

Zato pa v misijone tudi in še prav posebno DANES! Evropa odklanja Boga in pobija Njegove duhovnike. Tudi v misijonih — zlasti tu pri nas — jih pobijajo. Pa saj jih nimajo kaj. Le kaj je peščica župnikov med milijoni, milijoni...

In drugi so se mi čudili: “SLOVENEK odhaja v misijone, ko se vendar domovina zviha v smrtnih krčih...” — Da, le zakaj ne?! Odšel sem v misijone, ker sem prepričan, da bom prav s tem izprosil pri Bogu svoji redovni provinci in svoji rodni zemlji bogat blagoslov. Sveti oče Benedikt XV. lepo pravi: “... s tem (odhodom v misijone) bodo svojim redovnim družinam pridobili obilne zaklade božje dobrote...” A kakor velja to za družino naše na križ pribite materne provincije, prav tako pa brez dvoma tudi za slovensko narodno družino. Kdaj se bo to pokazalo, ni v naših rokah. Vendar pa gotovo, in sicer tako, kakor je Bogu najljubše. Naš narod in tudi naša redovna provinca kričita ro poklicih. Da misijonska žrtev enega prižge v mnogih srcih mladeničev duhovniški ogenj, o tem sem prepričan. Mnogo duhovniških poklicev za enega misijonskega, nam zagotavlja papež Pij XI. Zakaj mu ne bi verjeli, Kristusovemu namestniku?

In če je Gospod izbral ravno mene — nevrednega, se nikar ne čudite, čim nesposob-

nejše in okornejše je orodje, tem bolj se zrcali sposobnost umetnika. Gospod sam izbira slabotne, da ljudje laže spoznamo, kako se zastoj trudi vrtnar, če On ne zaliva...

V misijone torej! Pa ne zato, ker mi ni mar za domovino, ampak prav iz ljubezni k nje.

“Pa na KITAJSKO greš?... Iz dežja pod kap?...” — Kaj mislite, da sem odšel v misijone zato, da bom na varnem? Takih misijonov bi pač ne našel na svetu, najmanj pa na Kitajskem. Prav zato sem se odločil za Kitajsko, kajti ravno tu so razmere tako kričeče in potrebe tolike, kakor nikjer drugje. Izkušen kitajski misijonar je pisal, “da se bo na Kitajskem danes odločil KONČNI boj za Kristusa ali proti Njemu. Prav zato pa ne sme biti nobena naša žrtev prevelika...” Res je! A res je tudi, kar je povedal isti misijonar: “če pridobi Cerkev ves svet, pa se izgubi štiristo milijonski kitajski narod v bodočnosti v modernem poganstvu, ne moremo govoriti o naši zmagi...”

P. Rudolf v kitajski nosilnici na dvorišču misijonske postaje.

In ko isti misijonar govori o mučeništvu kitajskih misijonarjev, pripoveduje, kako so vsi izčrpani od prestanega misijonskega dela in trpljenja zadnjih let. Toda ker je premalo novih moči, ne morejo niti na oddih, kajti že desetletje — vso vožno — ni bilo novih delavcev...

Glejte, vse te ogromne potrebe so me naravnost silile, da sem prosil za Kitajsko kljub razmeram, ki vladajo v tej deželi in jih danes občutijo na lastni koži. Pa ko bi prej vedel, kakšno veselje napravi starim misijonskim borcem prihod enega samega novega misijonarja, bi se že samo zaradi tega ne branil na pot...

Morda pa Vas bo zanimalo — kakor mnoge — tudi to, zakaj sem odšel ravno v PRE-

FEKTURO JUNGČOV (Yungchow, Hunan) in ne v kak drug misijon, morda hankovski, kjer je delovala doslej večina slovenskih frančiškanov.

V glavem zato, ker so v Jungčovu razmere še mnogo težje kot v kaki drugi pokrajini. Želim pa pomagati tam, kjer je sila največja. Deset misijonarjev z nekaj begunskimi duhovniki s severa nas je (mene in dva tirolska sobrata) hrepeneče pričakovalo, da jim pomagamo orati trdo ledino ogromnega ozemlja s skoraj tri in pol milijoni prebivalci, od katerih pa je komaj vsak tisoči oblit s krstno vodo. — In zavest, da je prefekturo ustanovil moj slovenski sobrat p. Veselko Kovač OFM, me je za delo v Jungčovu še bolj navdušila.

In končno: ozemlje prefektуре tirolskih

OB PETLETNICI USTANOVITVE

Dne 13. oktobra 1943. je ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman potrdil pravila novoustanovljene verske organizacije Misijonske dijaške zveze v ljubljanski škofiji. Kljub temu, da je bilo slovensko katoliško dijaštvo tedaj že tako organizirano, da kaj podobnega ne opazimo nikjer drugod po svetu, je vendar tudi nova organizacija MDZ prelepo zaživela in kljub le kratkotrajnemu delovanju v domovini rodila že bogate misijonske sadove, kar vse je samo še en nov dokaz, koliko dobre volje, požrtvovalnosti in ljubezni do katoliške skupnosti in človeštva sploh je bilo v najmlajšem slovenskem dijaškem rodu.

Objavljamo poročilo o ustanovitvi Misijonske dijaške zveze in njenem delovanju v domovini; v dokaz pa, da misijonska misel med slovensko mladino tudi v tujini še naprej živi, objavljamo še poročilo o delu MDZ v avstrijskih begunskih taboriščih.

1. NASTANEK MDZ

Slovenski misijonski delavci zadnjih 20 let so vedno bolj čutili, da slovenski misijonski akciji nečesa manjka, namreč trdne in krepke opore v izobraženstvu. Vedeli so pa, da izobraženstva ne bo mogoče drugače zajeti v misijonsko sodelovanje kot le s tem, da se mu posreduje čim izdatnejše poznanje misijonstva, s čimer je pa treba začeti že v dijaških letih. Zato so skušali slovenski misijonski delavci razširiti misijonsko misel med dijaštvo. Dokler se je to skušalo le s splošnimi misijonsko propagandnimi sredstvi in pa le v okviru drugih organizacij, misijonska misel kar ni mogla zajeti širših dijaških vrst.

Zato so začeli nekateri mladi sodelavci "Katoliških misijonov" — lazaristi študirati misijonska dijaška gibanja in organizacije po drugih deželah, v Belgiji, Franciji, Nemčiji, Italiji, Združenih državah, Kanadi, Poljski in drugod. Na razpolago so jim bile njih revije, glasila in brošure. Izsledke svojih študij so začeli objavljati v "Katoliških misijonih", obenem pa so že razvili akcijo za ustanavljanje posebnih dijaških študijskih misijonskih krožkov po vsej Sloveniji, zaenkrat samo v okviru drugih organizacij in vzgojnih zavodov. Stvar je začela dokaj lepo uspevati. V enem letu se je ustanovilo že kakih 20 dijaških misijonskih krožkov, ki so živeli, študirali in delali na podlagi posebnih misijonskih okrožnic uredništva "Katoliških misijonov".

Tedaj pa je prišla nad našo malo domovino vojna, ki je v svojih posledicah razkosala deželo na več delov. Versko življenje se je v polnosti smelo nadaljevati samo v ljubljanski pokrajini, pa še tu je bila posebno dežela silno motena od komunističnih izgredev in njihovih posledic.

Toda težke razmere niso uničile započetege dela za širjenje misijonske misli med slovensko dijaštvo. Nasprotno: ker so se morali misijonski delavci v zunanje misijonskih akcijah zelo omejiti (onemogočeno je bilo n. pr. delo za pomoč slovenskim misijonarjem in zveze z njimi), jim je ostalo več časa in sil za poglobljanje v misijonskem študiju. Tako so prav v tem času ponesli v slovensko misijonsko literaturo in mišljenje dragocena dognanja sodobnih misionologov, zlasti o bistvenem, svojskem cilju misijonskega dela, nuj-

franciškancev, ki so jo enkrat že itak delili z madžarskimi sobraty, je še vse preveliko za peščico misijonarjev. Tako se prav tukaj obeta tudi nam Slovincem DELITEV in prevzem SAMOSTOJNEGA MISIJONA, kar je že dolgo naša želja. Dobili bi gorati južni del s središčem Taočov (Taochow). Ozemlje ni dosti manjše kot cela Slovenija, prebivalcev nad poldrug milijon. In katoličanov? Ne smete se ustrašiti številke: 383. Se nisem prav nič zmotil, kajti tako stoji pisano v poročilu. Pred vojno jih je bilo več, pa so odpadli ali se izselili. Dela bo torej dovolj! Postaj je v tem delu pet; na njih na srečo že veže avtomobilska cesta, kar je velike važnosti. A na vsem prostoru je deloval doslej en sam misijonar, ki je potoval iz kraja v kraj in obisko-

val vernike. Večni popotnik Pavlovega kova...

To bo misijonsko polje slovenskih franciškancev. Seveda pa je pri vseh naših načrtih pogoj — DOVOLJ MISIJONSKIH POKLICEV! Te pa bodo izprosili slovenski misijonski prijatelji in vzgojili jih bodo misijonski krožki slovenskega dijaštva, kar Bog daj!

Tako sem odgovoril na nekaj "Zakaj?", katerih pa sem slišal pred odbodom celo vrsto, a bi za vse našel primeren odgovor. Misijonski prijatelji! Ura misijonov je nekaj minut pred dvanajsto! čas je, da iz spanja vstanemo, pa bodo tudi naši trpeči domovini zasijali lepši dnevi, kajti Gospod se v velikodušnosti ne da prekositi!

P. RUDOLF PIFKO, misijonar OFM.

MISIJONSKE DIJAŠKE ZVEZE

nosti sodobne velikopotezne misijonske akcije, o zdravem gledanju na misijonski objekt, o sodobnih misijonskih metodah itd., kar vse je misijonstvo mlademu izobraženstvu zelo približalo. Tla je misijonski akciji zrahljala zlasti še vedno bolj katoliška miselnost dijaške mladine, katero je širila posebno dijaška KA, ki je zanesla med dijaštvo tudi veliko smisla za študij katoliških vprašanj in je mlade sile sposobljala za prožno in uspešno delo po najposobnejših akcijskih in organizacijskih metodah.

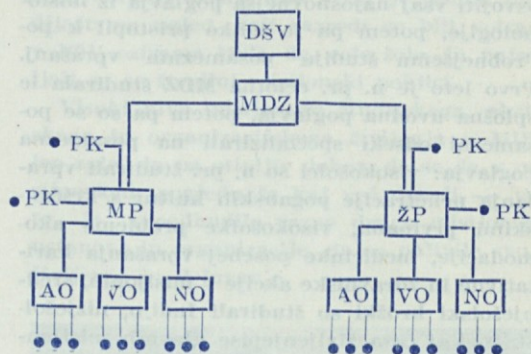
Tako je bilo dijaštvo vsestransko pripravljeno na ustanovitev MDZ. In ko je še duhovščina, zbrana pod vodstvom svojega nadpastirja na velikem misijonskem tečaju v začetku leta 1943 v Ljubljani, spoznala in potrdila potrebnost nekega misijonskega dijaškega organizma, je ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman uradno ustanovil Misijonsko dijaško zvezo za ljubljansko škofijo in potrdil njena pravila. Novoustanovljena misijonska dijaška organizacija je takoj začela z delom, na katerega so se posamezni krožki že preje pripravljali, zlasti na skupnih sestankih in posvetovanjih, in Bog je — sodeč po lepih sadovih — nad vse to prizadevanje razlival svoj obilni blagoslov.

2. ORGANIZACIJA.

Po pravilih je bila MDZ ustanovljena v ljubljanski škofiji pod vrhovnim vodstvom škofijske Družbe za širjenje vere z namenom, da združuje v svoje vrste in krožke dijake in dijakinje srednjih in njim soročnih šol in univerz in jih navaja k misijonskemu študiju, s pomočjo katerega naj sebe in vse di-

jaško okolje prepoji z misijonsko miselnostjo in tako ustvarja pogoje za izdatno sodelovanje izobraženstva pri slovenskem misijonskem delu.

Naslednji črtež prikazuje, kako je bil zamišljen in večji del tudi že izpeljan ustroj organizma MDZ:

črtež potrebuje nekoliko razlage: Celotna MDZ zavisi od škofijske DŠV; razdeljena je v moško in žensko podzvezo (MP in ŽP). Vsaka od podvez se deli v akademski, višješolski in nižješolski odsek (AO, VO in NO). Odseki se dele v lastne krožke, ki se ustanavljajo po šolskih in vzgojnih zavodih. V lastnih krožkih so vključeni vsi člani MDZ. Lastnih krožkov in lastnega članstva naj bi bilo v smislu pravil le omejeno število, vendar pa na vsaki šoli in vsakem zavodu nekaj. Ti so namreč hrbtnica vsega življenja MDZ in imajo zato nemajhne dolžnosti. Neomejeno pa je število včlanjenih v takozvanih pridruženih krožkih (PK), ki so priključeni moški in ženski podzvezi, a ustanovljeni v

okviru drugih organizacij, katerih posamezni člani niso obenem člani MDZ. Ti pridruženi krožki so zelo svobodni v svojem delu in le malenkostno vezani na organizacijo MDZ. — Za šolanje in vzgojo kandidatov za lastne krožke se po potrebi formirajo lastni pripravniški krožki, trajajoči tri mesece. — Vsak krožek je imel posebno misijonsko zvenečo ime, n. pr. Kitajski, Baragov, Kerečev krožek, Krožek Marije, prve misijonarke, Male Terezike itd.

Vrhovno vodstvo MDZ je bilo po pravilih tako sestavljeno: škofijsko vodstvo DŠV je imenovalo v zvezni odbor predsednika, strokovnega vodjo (ta dva vedno duhovnika), tajnika in blaginjnika; avtomatično pa se v isti zvezni odbor vključijo še na podzveznih občnih zborih izvoljeni predsednik in tajnik moške in predsednica in tajnica ženske podzveze.

Večina organizacijskega življenja MDZ se je odigravala na obveznih tedenskih sestankih in raznih drugih zborih. Sestanki so imeli v glavnem tri dele: Duhovno misijonsko misel, študij in akcija-organizacija.

3. ŠTUDIJ

Glavno pri MDZ je študij misijonstva. Zato si je moral vsak član najprej temeljito osvojiti vsaj najosnovnejša poglavja iz misio-nologije, potem pa je lahko pristopil k podrobnejšemu študiju posameznih vprašanj. Prvo leto je n. pr. celotna MDZ študirala le splošna uvodna poglavja, potem pa so se posamezni odseki specializirali na posamezna poglavja: visokošolci so n. pr. študirali vprašanja penetracije poganskih kultur s krščanskimi prvini, visokošolke probleme akomodacije, medicinke posebej vprašanja karitativne in zdravniške akcije v misijonih, srednješolski krožki so študirali Indijo, nižješolski nekaj časa življenjenise glavnih misijon-skih delavcev itd.

Način študija lastnih krožkov je bil v glav-nem tale: Določena tvarina je bila že vna-prej točno razdeljena na toliko delov, kolikor naj bi bilo v letu študijskih sestankov. Vsak član je moral že pred sestankom doma tvari-no predelati in si jo osvojiti tudi spominsko. Na sestanku se je potem v obliki spraševanja tvarina predelala, razložila in predebatirala, znanje pa se je ocenilo na posebnih kontrol-nih polah. študij (kakor tudi celoten potek sestanka) je vodil voditelj, voditeljica, ki je vso tvarino že prej predelal na skupnem "vo-diteljskem sestanku" pod vodstvom nadreje-nega odsekovnega oziroma podzveznega pred-sednika, predsednice. Ob določenih rokih, na-važno dvakrat letno, so bili izpiti pred ko-

misijo: ob prvem izpitu se je izprašala polo-vica tvarine, ob končnem pa celotna. Kdor izpita ni naredil prvič, ga je moral delati drugič; kdor ga še drugič ni naredil, ni mo-gel biti v bodoče več lastni član lastnega krožka MDZ. Lahko je šel v kak pridruženi krožek. Izdažala so se tudi spričevala z oce-nami.

Vsako leto so se poleg rednega študija vrši-la še razna dopolnilna skupna predavanja in ob velikih počitnicah tridnevni tečaji, na ka-terih se je predavalo iz tvarine naslednjega študijskega leta. Na teh tečajih so predavali misijonski strokovnjaki in po njih predava-njih so se izdelala študijska skripta.

4. AKCIJE

MDZ je študijska in akcijska misijonska organizacija. Glavna njena akcija je širjenje zdrave misijonske miselnosti in izobrazbe med dijaštvom. Ta namen so skušali člani in članice lastnih krožkov na najrazličnejše na-čine dosegati: s sodelovanjem pri pridruženih krožkih MDZ, z misijonskimi predavanji in prireditvami v drugih organizacijah, s pre-davanji v šoli, zlasti z razrednimi šolskimi urami v obliki misijonskih akademij okrog misijonske nedelje, dalje s širjenjem misi-jonskega tiska, z organiziranjem dijaških mi-sijonskih pobožnosti, s pritegnitvijo k misi-jonskemu delu, s pridobivanjem dijaštva za DŠV itd.

Ni pa namen MDZ, izvajati razne misijon-ske akcije izven dijaškega okolja, v širši jav-nosti. Vendar pa so okoliščine Misijonsko di-jaško zvezo napotile k marsikateri tudi to-vrstni misijonski akciji. Tako n. pr. so v po-čitnicah člani MDZ sodelovali pri javnih mi-sijonskih prireditvah, ob misijonskem prazni-ku bolnikov (Binkošti) so obiskali samo v Ljubljani okrog 5.000 bolnikov in jih popro-sili za darovanje trpljenja v misijonske na-mene. Ves čas so širili papeške misijonske družbe v družinskem okolju, starejši so že tudi sodelovali z misijonskimi sestavki v mi-sijonskem in nemisijonskem tisku, s pisanjem in zbiranjem ter izdajanjem misijonskega pri-reditvenega gradiva itd.

5. DUHOVNOST

Jasno, da nihče ne bi mogel toliko časa vztrajati v tolikih žrtvah, ki jih je terjala v organizacijskem, študijskem in akcijskem po-gledu sredi težkih razmer vojne in notranje revolucije od svojega članstva Misijonska di-jaška zveza, ako ni bil zadostno duhovno mo-čan.

Spet ni namen MDZ, nuditi svojemu član-stvu duhovno vzgojo in oporo, pač pa se je

čutila organizacija dolžno in primorano, vsakemu članu v toliko podpreti njegovo duhovnost, kelikor je je potreboval za delo v MDZ, pa je drugod ni zadosti prejel. Tako so bile v MDZ uvedene mesečne duhovne obnove za vse one, ki jih že v kaki drugi organizaciji niso bili deležni. Dalje je bila na vsakem sestanku obvezna duhovna misel, ob raznih misijonskih praznikih in pomembnih misijonskih dnevih misijonske maše in druge pobožnosti, priporočalo se je duhovno vodstvo, samokontrola duhovnega življenja, razne molitve in pobožnosti. Vsak član je n. pr. opravljal sledeče misijonske molitve: zase vsak dan posebno "molitev za požrtvovalnost", za organizacijo vsak dan desetko rožnega venca kot en del živega rožnega venca celega krožka, za slovenske misijonarje je en dan v tednu daroval vse svoje molitve in dobra dela, takozvani "misijonski dan", za vesoljno misijonstvo pa je zmolil dnevno molitev DŠV.

6. DRUŽABNOST

Ker ima Bog rad vesele ljudi, kakor pravi pregovor, in ker po sv. pismu veselega darovalca ljubi Gospod, zato je bilo v okviru življenja MDZ poskrbljeno tudi za gojitev plemenite družabnosti. Na vsakem sestanku je bila točka veselega odmora, od časa do časa so bili prirejeni posebni skupni družabni sestanki in izleti in druge družabne prireditve za vsako podzvezo posebej. Tako se je članstvo med seboj še bolj spoznalo in povežalo ter naučilo resno delo družiti s svežo mladostno veščino.

7. GLASILO

MDZ je izdajala za članstvo lastnih in pridruženih krožkov tudi razmnoženo glasilo: "Vestnik MDZ". Izbajalo je mesečno in prinašalo misijonsko načelne sestavke, duhovne misli, študijska, organizacijska in akcijska navodila, poročila o življenju misijonskih dijaških in inteligenčnih organizacij drugod itd. V "Vestnik" so pisali tudi člani sami.

Poleg "Vestnika MDZ" je imel vsak član tudi "Katoliške misijone", ki so mu bili dragocena vsakdanja misijonska hrana.

8. SADOVI

Kar neverjetno je, kako lepe sadove je po samo dveletnem življenju rodila MDZ v vrstah svojega članstva, katoliškega slovenskega dijaštva in izobraženstva ter javnosti sploh, vsaj v okviru Ljubljanske pograjine.

V začetku leta 1945 je imela MDZ okrog 30 lastnih krožkov z okrog 300 članstva in pa okrog 10 pridruženih krožkov. Torej vsega skupaj okrog 40 skupin, po veliki večini

le v Ljubljani. člani MDZ so si pridobili s solidnim študijem razmeroma lepo mero misijonskega znanja, nemažno spretnost v misijonski propagandi in, kar je tudi važno, veliko misijonsko gorečnost in požrtvovalnost, ki je rasla od žrtve do žrtve. Tudi na ostalo njih duhovno življenje je MDZ ugodno vplivala, kar so z veseljem ugotavljali vzgojitelji. Glede šolskega študija, ki je prva poklicna dolžnost mladega dijaka, so nekateri menili, da mu bo misijonski študij in akcija škodovala, pa se je zgodilo prav nasprotno: pri resnem misijonskem študiju so se mnogi naučili tudi resnega šolskega dela in ga vzljubili; tako se je statistično ugotovilo, da so dijaki in dijakinje po vstopu v MDZ v šoli bolj uspevali kot preje, kar je razumljivo nekoliko tudi iz dejstva, da je moral vsak član za toliko časa zapustiti organizacijo, dokler ni popravil morebitnega slabega reda v šolskem spričevalu.

Vse skupine MDZ pa so razvijale poleg intenzivnega notranjega življenja tudi živahno zunanjo misijonsko propagandno akcijo in tako dosegle lepe uspehe, zlasti pri dijaštvu. Ni bilo domala količjak vernega dijaka in dijakinje, ki ne bi na ta ali oni način po MDZ prejel zdravega misijonskega mišljenja in vsaj osnovnega poznanja misijonskega položaja Cerkve. Misijonska stvar je dobila med dijaštvom ugled. Celi razredi so bili vpisani v DŠV oziroma DSD, da, cele šole. In pojavljali so se številni misijonski poklici.

Visoki nivo misijonske študijskega, akcijskega in organizacijskega življenja v MDZ, lep zgled in pa otipljiv dokaz, da se da v misijonskem pogledu še kaj več doseči — vse to je vzbudilo razne druge misijonske ustanove in organizacije, da so poživile svoje življenje in delovanje.

S tečaja MDZ o Kitajski l. 1947. v Senigaliji. Med predavatelji sta bila tudi gg. Prebil in Wolbang (v prvi vrsti).

Misijski tečaji, ki jih je prirejela MDZ za dijaštvo, so se z istim programom in istimi predavatelji mutatis mutandis ponavljali tudi za razne druge sloje, zlasti za duhovnike, redovnice.

Misijska misel se je po mladih dijaških misijskih propagandistih zelo popularizirala v najširši javnosti. Saj je akcija MDZ samo v Ljubljani v času okrog misijske nedelje 1944 razpečala okrog 6.000 misijskih knjig in knjižic in še toliko več drugega drobnega misijsko propagandnega gradiva. Samo MDZ je vpisala v DŠV v Ljubljani okrog 3.000 novih članov in jih ohranjela v izpolnjevanju njih dolžnosti. Obiski 5.000 ljubljanskih bolnikov na binško soboto in nedeljo so vzbudili veliko misijsko zanimanje med prebivalstvom, zlasti ko je vsak bolnik prejel poleg šopka cvetlic tudi misijsko čtivo. Skratka, opazilo se je, da bi ves narod ob nadaljevanju dela MDZ in drugih misijskih ustanov hitro zrasel na razmeroma visoko stopnjo misijskega sodelovanja.

Posebej je omeniti lep sad mlade MDZ: Misijonsko zvezo učiteljc (MZU) v ljubljanski škofiji, ki se je ustanovila na temelju članic MDZ, absolviranih učiteljsnic, in kmalu pritegnila še več drugih svetnih in zlasti redovnih učiteljic, ki so že priredile prvi slovenski učiteljski misijski tečaj, začele izdajati svoje glasilo in po načrtu preučevati, bodisi posamezne bodisi po krožkih, vprašanja širjenja misijske misli v okviru njih učiteljsko vzgojnega poklica.

9. NEDOSTATKI

Seveda pa je imelo tudi vse to idealno življenje in delo MDZ svoje nepopolnosti in pomanjkljivosti, kot vsaka človeška ustanova. Vendar pa moramo reči, da je na splošno MDZ po mnenju misijske javnosti v celoti izredno lepo uspevala. In tudi ni čudno, kajti bila je sad mnogoletnega študija tovrstnih

Urednik "Vestnika" in podzvezni tajnik MDZ v Spittalau.

ustanov pri drugih narodih in sad temeljitih priprav pred ustanovitvijo. Nedostatki so se opazili v glavnem pri izbiri članstva, v pripravi študijskega gradiva, v organiziranju te ali one akcije, v pomanjkanju poslovnikov, opravičnikov itd. Čutilo se je, da je manjkalo tradicije in izkušnje. A sčasoma bi se ti nedostatki iz MDZ odpravili in organizacija bi rodila še lepše sadove — z božjim blagoslovom.

10. UDAREC

Toda, prišlo je komunistično zasužnjeje domovine. Kot vse drugo cvetoče slovensko organizacijsko življenje je tudi življenje MDZ domala prenehalo. Mnogi člani in voditelji so morali na begunsko pot. V domovini ni svobode za verske organizacije, v tujini pa je narod razbit na nešteto delcev. Vendar MDZ še ni umrla. V domovini živi ideja in delajo nje nosilci, v begunskih taboriščih pa so se na novo ustanovili misijski krožki, ki ves čas nad triletnega begunstva ohranjajo in še dvigajo misijsko miselnost med rojaki v tujini. In če so celo "Katoliški misijoni" vstali k novemu življenju, je k temu nemalo pripomoglo misijsko delo MDZ med begunci.

11. MDZ V BEGUNSKIH TABORIŠČIH

V Italiji so do preselitve v Argentino delovali krožki v Serviglianu, Senigaliji, Barleti in v Rimu. Ker je bilo med begunci tu razmeroma bolj malo dijaštva, zato je MDZ razširila svoje delovanje tudi na nedijake, bodisi da je ustanovila zanje posebne krožke bodisi da so se pridružili dijaškim. Ker je bilo vsako taborišče kot ena sama velika družina, so krožki razvijali svojo misijsko propagandno akcijo med vsemi taboriščniki. Širili so DŠV, razmnoževali "Begunske Katoliške misijone" in jih razpečavali, zlasti pa so razširili misijsko misel z dvema tečajema, ki so jih organizirali v poletjih 1946 in 1947 v Senigaliji in katerih se je udeleževalo do 100 odraslih taboriščnikov (posebej za moški in posebej za ženski svet), ki so na prvem tečaju poslušali predavanja splošno misijskega značaja, na drugem pa predavanja o Kitajski, ki so jih podajali misijonarja gg. Wolbang in Prebil, prof. Jože Velikonja in predsednik MDZ.

Natančnejše poročilo o življenju in delu MDZ v Italiji bomo prinesli kasneje. V naslednjem objavljamo poročilo o življenju MDZ v avstrijskih taboriščih, kjer je bilo več dijaštva in kjer krožki še danes delujejo. Kako bo z MDZ po preselitvi vseh taboriščnikov čez morje, bo pokazala bodočnost. Če ne drugega, ohraniti bo treba vsaj idejo.

Poročilo begunske MDZ v Avstriji

Dijaki, ki so se pri sestankih dijaške Marijine kongregacije navduševali za misijonske ideale, so že poleti 1945 na enem izmed sestankov sprožili misel, da bi ustanovili posebne misijonske krožke, kot so bili že v navadi v Ljubljani. Ti krožki bi imeli nalogo poglobljati misijonski študij. Ker so bili mnogi za to navdušeni, so se začeli zbirati najprej višješolci. Po nekaj tednih je pričelo z delom pet krožkov, kot avstrijska veja begunske Misijonske dijaške zveze, pod vodstvom nje predsednika, urednika "Katoliških misijonov", ki je dajal vsa potrebna navodila iz Rima, kjer je tedaj bival.

Moška podzveza je delala s tremi krožki: eden za višješolce, eden za četrtošolce in eden za nižješolce. Sestanke so imeli tedensko. Prvi krožek je predelal misijonsko okrožnico "Rerum Ecclesiae" s komentarijem Fr. Sodja, ki jo je MDZ že v Ljubljani izdala, in pa razpravo "Islam". Ostala dva krožka pa sta obdelala življenjepisa Friderika Barage in Ignacija Knošleharja ter preštudirala še nekaj načelnih misijonskih vprašanj iz "Begunskih Katoliških misijonov".

Za dijakinje je delovala ženska podzveza. Na prvih sejah je bil izdelan in sprejet delovni program. V začetku je bilo 7 članic in 25 pripravnic. Seje so bile vsakih 14 dni, sestanki krožkov pa tedensko. Septembra je imela ženska podzveza 4 krožke, in to dva nižješolska in dva višješolska, skupno 32 članic.

Pri sestankih je bila poleg organizacijskih zadev in duhovne misli glavna točka študij misijonskih vprašanj. Redno so študirale okrožnico Rerum Ecclesiae, skript "Misionologija" in drugo. Na vsakem sestanku so imele tudi nekaž misijonskega branja.

Krožki so delovali pod vrhovnim vodstvom taboriščne DŠV (kateri je vsa MDZ podrejena) in so bistveno pripomogli k idealni višini misijonskega čutenja taboriščnikov in zlasti k izrednemu razširjenju Družbe za širjenje vere v taborišču, ki je v začetku leta 1946 štela že okrog 1.500 udov, izpolnjujočih vse članske dolžnosti. (Glej 1. štev. KM. 1948).

Tako je živela MDZ v Peggezu pri Lienzu. O njenem nadaljnjem življenju v taborišču Spittalu, zlasti o nje zunanjem delovanju je podala moška podzveza naslednje poročilo:

V SPITTALU

Nekako v sredi novembra 1946. leta se je začelo seliti liensko taborišče v Spittal. Kot za vse druge "Lienčane", so se tudi za nas

krožkarje razmere po preselitvi v marsičem spremenile. Za zvezo samo je bilo spet najteže glede prostora za organizacijske prireditve, katerega v prenatrpanem taborišču ni bilo mogoče zlahka najti. Saj smo si morali dijaki tukaj sami sredi najhujše zime postavljati šolsko barako, da smo sploh mogli še nadaljevati z učenjem v šoli.

Problem prostora smo začasno rešili na ta način, da so se krožki zbirali k sestanku v dijaškem konviktu, v sobi frančiškanskih klerikov. Ta soba nam je odslej tako dolgo služila, da smo mogli dobiti boljši prostor v tukajšnjem Mladinskem domu. S tem smo to težavo vendarle premagali.

Za prvi mis. praznik v novem taborišču — SV. TRI KRALJE — nas je čas prehitel. Praznik je potekel brez vsake misijonske prireditve. Do tega časa je bilo namreč vse taborišče in tudi mi še v znamenju splošnega urejevanja: doma po barakah, mi dijaki pa še v šoli, tako da smo bili na ta praznik prisiljeni mirovati z običajnimi zunanjimi misijonskimi akcijami.

Tudi nekaj tednov pozneje je potekalo naše organizacijsko delo le v študiju na sestankih. Iz tega enakomernega organizacijskega življenja nas je končno le vzdramil 29. junij,

150-LETNICA BARAGOVEGA ROJSTVA

Dopolodne ob 11. uri se je zbrala dijaška Marijina kongregacija v Mladinskem domu, da proslavi obletnico velikega sina slovenske zemlje in svetniškega misijonarja katoliške Cerkve — Friderika Barage.

Po večno lepi in misijonskega ognja vzbujajoči misijonski himni se je prikazala njegova podoba, ki je zablestela pred nami v vsem sijaju, ko nam jo je osvetlil sedmošolec z njegovim življenjepisom. — Res, kaj vse je Baraga delal in storil! — Življenjepis je sledilo več točk, med temi tudi zborna deklamacija nižješolcev. K še večji svečanosti prireditve je pripomogla lepa okrasitev sobe.

Brez dvoma je ta akademija dosegla svoj namen: tistim, ki so Barago že poznali, je oživila njegov lik, onim pa, ki ga še poznali niso, je odkrila moža vere, dela in žrtve, kateremu je treba slediti. Vpliv te akademije pa je seveda blagodejno vplival tudi na krožkarje same.

Po tem dnevu je potekalo naše delo zopet tako kot prej: študij na sestankih.

To enoličnost našega delovanja je nenadno prekinil god zavetnice misijonov.

članice MDZ v Spittlatu s preč. g. Luskarjem.

Tudi ta dan smo preživeli špitalski dijaki z mislijo na misijone. Ob Tereziji smo se vzorovali in spoznali način njenega skritega dela za misijone, ko smo se spet zbrali k skupnemu kongregacijskemu, prav samo njej posvečenemu sestanku. Akademija se je vršila ravno v pravem času: nekaj dni pred...

Misijonsko nedeljo

v času največje in bližnje priprave nanjo. Tako so nam od akademije za misijone navdušeni dijaki radi pomagali pri izvedbi akcije za to nedeljo.

Prav tako so se poznali sadovi akademije na čast Malj Cvetki pri prodajanju Baragovih knjižic, kar se je vršilo že nekaj dni prej, v glavnem pa na Misijonsko nedeljo samo. Sploh se je nudila človeku zanimiva slika, če je malo opazoval to nedeljo življenje po taborišču. Skoraj vsi dijaki, že nekolikanj bradati osmošolec, kot najmanjša prvošolka, ki je dobivala še nakaznice za mleko, vsi so tekali iz barake v barako, s knjižicami in Baragovimi slikami v rokah k svojim članom DŠV, in jim prodajali.

Tudi vabila s prižnice, naj si vsakdo kupi Baragovo knjižico in se seznanj z nje vsebino, so bila zelo uspešna. — Tako je priromal nek nižješolček z Baragovimi publikacijami v naročju k precej znanemu črnoborzijancu in ga povprašal, če morda kupi kakšno knjižico. Črnoborzijanec je takoj privolil in mu rekel, da jih vzame kar deset, češ da za dobro stvar rad kaj več prispeva. Fantičku se je to kar malo preveč zdelo in mu jih ni hotel prodati več kot samo dve. "To mora biti pa še za druge, pa zbogom", se je odrezal in odšel. — Menda je bilo več takih primerov.

Popoldne ob 4 se je vršila v dvorani "Dom Zmage" misijonska akademija, na kateri smo se spomnili predvsem naših največjih misijon-

skih delavcev: Barage, Knobleharja in Ehrlicha. Predočili smo ljudem veličino in pomen njihovega dela za misijone, pa tudi za narod, in tako pokazali ljudem, da so vedno največji misijonski delavci obenem tudi največji delavci za narod. — Na govorniško mesto je poleg nekaterih višješolcev in višješolk stopil tudi primarij g. dr. Valentin Meršol, ki je imel dolg govor o misijonskem delu. — Na koncu akademije pa je podal g. prof. Luskar poročilo DŠV za preteklo leto, pozval ljudi, naj še naprej redno in vztrajno izvršujejo dolžnosti članov DŠV ter končno povabil še one, ki niso bili do tedaj v tej armadi misijonskih molivcev, z besedami: "... Tisti pa, ki še niste člani DŠV, stopite k prvemu dijaku, ki ga srečate na cesti, in mu recite, naj vas vpiše, kar bo vsak od njih rad in lahko storil, saj so skoraj vsi dijaki "oficirji" v tej organizaciji!" — Temu je sledila še misijonska himna, ki smo jo navdušeno zapeli ob spremljavi klavirja.

Akcija te nedelje se je nadaljevala v večernem misijonskem nagovoru, ki ga je imel v taboriščni kapeli g. prof. Luskar. V nagovoru smo bili spomnjeni na sedanje slovenske misijonarje, na njih trde napore in opozorjeni na dolžnost, ki jo imamo vsi katoličani domisijonov. — S tem pa je bila tudi končana naša akcija Misijonske nedelje.

V decembru tega leta se je posrečilo dobiti voditelju naše kongregacije, g. Luskarju, po dolgem prosičenju tri sobe od taboriščnega direktorja, ki nam zdaj služijo za kongregacijske prostore. Poleg teh sob je bil neizrabljen precej velik del hodnika, kjer je nameravala imeti kongregacija drvarnico. Toda temu ni bilo tako usojeno: ideja, da bi mogli tu urediti misijonsko sobo, je prodrla. Krožkarji smo se vsi z veseljem vrgli na delo, da je graditev bodoče naše sobe hitro napredovala.

Ko smo sobico že kolikor toliko uredili, smo vselili vanjo še misijonsko knjižnico, ki je šele zdaj dobila primeren in pripraven prostor. — Tu je torej naš "dom" za sestanke in druge take prireditve.

December beleži še drug, za tukajšnjo BMDZ zelo važen in pomemben dogodek, ko je izšla prva številka našega glasila "Vestnik". Do konca šolskega leta ji je sledilo še sedem številčk. List je izhajal približno v štiri izvodih, od katerih je romal po en vedno v Schwaz k frančiškanskim klerikom, ki so ga baje tudi poslali v Bozen, potem ga pa dali hraniti v samostu, ko knjiga "Vestnik" je bil med vsemi zelo priljubljen, kar se vidi tudi iz tega, kako obranje je prišla vsaka številka nazaj med liku, klju temu,

da je romala iz rok v roke. Bil nam je najboljša vez, poleg tega pa tudi koristno in važno čtivo, v katerem smo našli krožkarji vedno kaj poučnega, študijskega, zanimivega, pa tudi navduševalnega. Upamo, da nam razmere ne bodo stavljale posebnih težav glede nadaljnjega izdajanja glasila, da bomo z novim šolskim letom začeli lahko tudi z novim letnikom.

SV. TRIJE KRALJI 1948

Kot prejšnje leto, tako se tudi to leto na ta misijonski praznik nismo mogli postaviti s kakšno večjo akcijo. Omejili smo se na najpotrebnejše: veliki in primerno opremljen plakat pred vhomom v taboriščno kapelo je z velikim napisom opozarjal ljudi na veliki misijonski praznik; pozival jih je, naj ta dan še posebno molijo in žrtvujejo za misijone, naj se vsi udeležijo večernega misijonskega nagovora in spomnil taboriščnike na Baragovo knjižice.

Zvečer je bila kapela res natrpana ljudi, ko je g. Luskar z resnimi besedami navduševal za stalno sodelovanje pri misijonskem delu. — Po nagovoru smo s tremi očenaši za misijone zaključili program te skromne trikraljevske misijonske akcije.

22. FEBRUARJA t. l. se je uresničil naš dolgotrajni sen, ko smo dobili v tukajšnjem verskem tedniku "Bogoljub", ki izhaja v taborišču, nekaj prostora za objavljanje misijonskih člankov. Na razpolago smo dobili dve strani, na katerih prinašamo v nadaljevanjih Sodjevo razpravo o Cerkvi, objavljamo novice z misijonske fronte in zaledja, ki smo jih do nedavnega prejeli iz Schwaza, in skraj vedno tudi objavimo kakšno pismo naših misijonarjev.

90-LETNICA KNOBLEHARJEVE SMRTI

To obletnico 13. aprila smo skoraj tako obhajali kot kak velik misijonski praznik. Najprej smo opozorili taboriščnike na ta dan v "Bogoljubu", v katerem smo hkrati propagirali za naročbo Knobleharjevega življenjepisa, ki smo ga ponatisnili prav za to priliko iz "Mis. Kol. 1944" v formatu Rakovniških knjižic.

Na dan same obletnice smo imeli krožkarji skupno mašo za misijone, katere so se na udeležili tudi številni dijaki in dijakinje, ki smo jih povabili k njej. Tako je bila udeležba nepričakovano velika.

Zvečer smo priredili v kongregacijski sobi Knobleharjevo akademijo za vse kongreganiste. Dijakinje so imele to pot akademijo zase, to je na prvo nedeljo po tej obletnici.

člani MDZ v Spittalau z duh. vodjem.

Na akademiji smo si ogledali to, večini skoraj nepoznano, misijonsko zvezdo našega neba in spoznali veličino njenega dela za Cerkev. Življenjepisu je sledila deklamacija, ki jo je prav za to priložnost hitro sestavil fr. Bazilij OFM. Zatem sta bila še dva govorka in ena recitacija. — Tako smo z akademijama, z Baragovo prejšnje in s Knobleharjevo to leto, vsaj toliko storili, da ve vsak špitalski dišak malo več o teh dveh naših misijonarjih, kot le to, da sta živela, ali morda še tega ne. — Spomin nanju pa vedno znova pozivljata veliki sliki obeh v kongregacijski sobi, kjer visita že od lanske misijonske nedelje sem.

POGUMNO NAPREJ!

Po Binkoštih smo osmošolci in sedmošolci delali maturo in zato je delo nekoliko zastalo, a sestanki so se redno vršili. V počitnicah smo morali z njimi prenehati, ker so se krožkarji razkropili na obvezno delo na vse strani. Zdaj pa smo spet vsi skupaj in nadaljujemo.

Program dela tukajšnje BMDZ za prihodnje leto smo pred kakim tednom sestavili in ga še izvršujemo. Tudi na letošnjo Misijonsko nedeljo že mislimo. Nedelja je pač že tik pred vrati in nas sili k temu.

Ko gremo zdaj novemu razdobju naproti, gremo obogateni z izkustvi, ki smo si jih pridobili tekom zadnjih dveh let, gremo pa tudi z veseljem, saj smo spoznali, kako lepo in nič težko je to delo za misijone in koliko tihega zadovoljstva nam prinese, koliko tudi prav vidnega blagoslova za naše osebno duhovno življenje!

Hkrati pa se zavedamo, da s tem delom ne izkazujemo milosti niti katoliški Cerkvi, niti misijonom, ampak, da izvršujemo s tem samo SVOJO KATOLIŠKO DOLŽNOST.

SV. VINCENCIJ

3. MISIJSKA GOREČNOST SV. VINCENCIJA

Imamo dovolj prič, ki nam govore o Vincencijevi gorečnosti za misijone. Njegove lastne besede, njegovo delo za misijone, a tudi pričevanje njegovih sodobnikov, ki so nam o njem zapustili kake izjave, nam pričajo, kako močan plamen misijske gorečnosti je gorel v njegovem srcu. Kakor je imel druge kreposti v svetniški meri, tako smemo reči tudi o njegovih misijskih gorečnosti, da je bila svetniška.

Ker bomo govorili o njegovem delu za misijone v posebnem poglavju, pogledimo tu, kako se njegova misijska gorečnost razodeva v njegovih besedah in kaj nam o njej povedo njegovi sodobniki.

* * *

1. Vincencij ni pisal o misijskem delu sv. Cerkve dolgih razprav, kakor so jih pisali nekateri izmed njegovih sodobnikov. Tudi nimamo ohranjenega nobenega izmed njegovih govorov, ki bi bil izključno misijski. Vse njegovo govorjenje in pisanje o misijonih je torej le priložnostno. A kljub temu je treba reči, da nam njegova govorjena in pisana beseda dovolj zgovorno dokazuje, da mu je bilo misijsko delo v resnici zelo pri srcu.

Pred vsem drugim je treba omeniti, da je Vincencij sam o sebi večkrat izrecno izjavil, da so tudi zunanji misijoni predmet njegovega zanimanja, ne samo tako zvani ljudski

misijoni, ki jih je s tako vnemo pospeševal po Franciji in drugod.

Tako je n. pr. l. 1646 pisal nekemu sobratu v Rim: "Priznam Vam, da mi je zelo pri srcu, tako se mi zdi, razširjanje sv. Cerkve v poganke dežele." če ne bi imeli ohranjenega lastnoročno pisanega pisma, skoraj ne bi verjeli, da je sicer tako skromni Vincencij zapisal o sebi take besede.

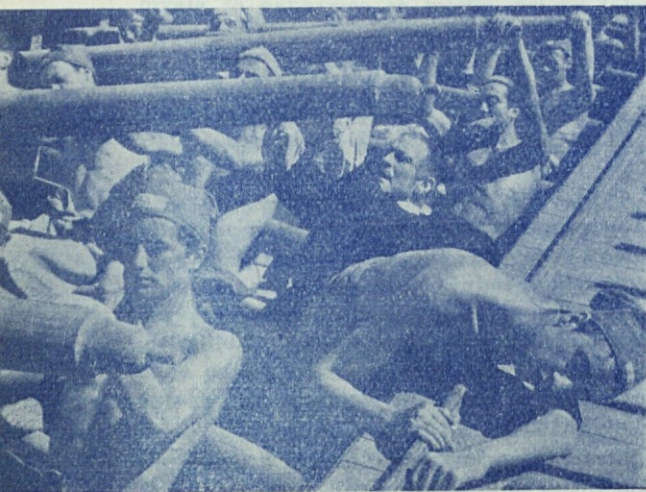
Ko je šlo za to, da naj bi poslal enega svojih misijonarjev, ki mu je bil kakor desna roka, v Perzijo, je pisal sekretarju Propagande, msgr. Ingoliju: "Moram Vam reči, da mi je izguba te osebe, kakor da bi si izdril eno oko ali odrezal roko. Toda vdanost, ki jo čutim v sebi do oblasti, ki jo je Naš Gospod izročil svoji Cerkvi in ki počiva na osebi našega sv. očeta, namreč oblast poslati med pagane, in obveznost pokrščine, ki jo zato imajo vsi duhovniki v tem pogledu, in misel, da je bil Abraham voljan žrtvovati svojega edinega sina in da nam je večni Oče dal svojega lastnega Sina, vse to me je nagnilo, da sem določil tega dobrega misijonarja za to delo in da bi ponudil tudi samega sebe, če bi bil vreden."

In tri leta pred svojo smrtjo je Vincencij podal podobno izjavo o svoji misijski gorečnosti, ko je dejal v nekem nagovoru: "In jaz sam, kakor sem že star in v letih, ne smem zanemariti te pripravljenosti v sebi, namreč da bi šel celo v Indijo, da bi tam pridobival duše za Boga, pa četudi bi imel umreti na poti ali na ladji."

Res je, da to, kar kdo govori o sebi, ni vedno nepristransko. A besede, ki smo jih navedli, so besede svetnika, ki je iskal vse drugo prej kot pa svojo čast. Zato ni dvoma, da so te in druge besede, ki je Vincencij z njimi nehote izdal, kakšen ogenj misijske gorečnosti gori v njem, iskrene.

Toda še mnogo bolj je Vincencij odkril ta ogenj, ko je govoril svojim misijonarjem z namenom, da bi jih navdušil in opogumil za misijone. Misli te vrste so zelo pogosto vpletene v njegova pisma in govore.

Posebno odkar se je odločil, da napoti svojo Misijonsko družbo tudi v zunanje misijone, ni nehal razvnamati misijskega ognja v srcih svojih sobratov. Misijonar, če hoče biti pravi misijonar in ne samo nekako mrtvo telo v družbi, mora biti pripravljen iti po vsem svetu, kamorkoli ga pošlje pokrščina!

Sv. Vincencij nadomesti onemoglega (iz filma)

in MISIJONI

To je eno izmed najosnovnejših načel, ki ga je skušal vdihniti svoji družbi. "Gospodje in moji bratje? Ali smo pripravljene iti na Poljsko, v Severno Afriko, v Indijo...?" Tako je nekoč vprašal sobrate. "Gospodje, dajmo same sebe Bogu, da bi šli po vsem svetu in ponesli njegov sveti evangelij... Zveličanje narodov in naše lastno zveličanje je tako velika dobrina, da je vredno prisvojiti si jo za kakršnokoli ceno bodi. In prav nič ni na tem, če umrjemo malo preje, samo da umrjemo z orožjem v roki."

Ko je nekoč proslavil spomin dveh misijonarjev, ki sta umrla na Madagaskarju, je povzel: "Prosimo torej Boga, da bi dal družbi tega duha, to srce božjega Sina, srce Našega Gospoda, da, srce Našega Gospoda, da bomo pripravljene iti, kakor bi bil on pripravljen iti, če bi bil v svoji večni modrosti sodil, da je tako prav, in delati za spreobrnjenje ubogih narodov. Poslal je svoje apostole za to delo. In kakor nje, pošilja tudi nas, da bi ponesli ogenj povsod, da, povsod... povsod ta božji ogenj, ogenj ljubezni, ogenj strahu božjega, da bi ga ponesli po vsem svetu: v Severno Afriko, v Indijo, na Japonsko... Oh, gospodje, prav vsi prosimo Boga za tega duha za vso družbo, ki nas bo ponesel vsepovsod, tako da, če bo kdo videl enega ali dva misijonarja, bi mogel reči: Glej te apostolske može, pripravljene iti na vse štiri konce sveta in ponesi tja božjo besedo! Prosimo Boga, da bi nam dal to razpoloženje srea!"

To lepo misel o božjem ognju, ki naj bi ga goreči misijonarji prižgali po vseh koncih sveta, je povzel v nekem nagovoru o ljubezni, eno leto pred svojo smrtjo, ko je med drugim dejal: "Naš poklic je torej, da gremo ne samo v eno župnijo, ne samo v eno škofijo, ampak po vsem svetu. In čemu? Da bi zajeli srca vseh ljudi in da bi storili isto, kar je storil božji Sin, ki je prišel, da bi prinesel ogenj na svet in ga vnel s plameni svoje ljubezni. Kaj naj bi hoteli drugega, kot da gori in povžije vse?"

Misijon na Madagaskarju, njegove težave in udarci, ki so ga prizadeli, so nudili priliko Vincenciju, da je na najbolj pretresljiv način in z najbolj prepričljivimi izrazi dal duška svoji misijonski gorečnosti. To so gotovo bile težke ure za Vincencija, ko so prihajale vesti o smrti misijonarjev na Madagaskarju in o

brodolomih, ki so jih neredko doživeli misijonarji, ki so bili na potu v misijon. Marsikdo je podvomil, ali je to podjetje sploh po božji volji, ko so bili vsi znaki Previdnosti navidezno tako nasprotni. A Vincencij ni dvomil, da je s tem delom treba nadaljevati, četudi je zahtevalo tako težke žrtve od njegove družbe. In v svojih nagovorih je razvil vso silo svoje besede in razkril vso gorečnost svojega srca, da bi dvignil potrte duhove in vлил novega misijonskega navdušenja svojim sobratom.

Ko je n. pr. l. 1656 prišla novica, da so trije sobratje na potu na Madagaskar doživeli brodolom, je Vincencij zaključil: "Gospodje in moji bratje, kaj bomo rekli na vse to? Nič drugega, kot da so pota božjega vodstva nedoumljiva in prikrita človeškim očem... Ne, gospodje, ne, moji bratje, naj nas to ne spravi v začudenje in naj tisti, ki jim je Bog navdihnil željo, da bi šli v to deželo, ne izgube poguma zaradi tega dogodka! Kajti božji ukrepi so nam tako prikriti, da jih ne moremo uvideti. Zato to nikakor ne pomeni, da Bog noče spreobrnjenja teh ubogih ljudi tam... Kaj? Ali bi bilo pametno zarači tega, kar se je pripetilo, da bi tisti, ki jim je Bog dal željo, da bi šli tja, sedaj bojazljivo umaknili svoj sklep, samo zaradi one ladje, ki je bila uničena? Ne, jaz nočem verjeti, da so taki ljudje v družbi. Glejte, veliki načrti so vedno morali iti preko raznih nasprotnikov in težav, ki niso izostale, ker je Bog tako dopustil. Pa kaj? Ali noče, da bi družba nadalje-

Sv. Vincencij pred kard. Rišelrjem.

vala s tem delom, ki ga je začela? O da, gospodje, Bog hoče, da družba nadaljuje s tem delom. . . Kajti Bog nikoli ne spremeni tega, kar je enkrat odločil, pa naj pride navidezno še tako nasprotna stvar."

A nov in še hujši udarec je prišel, ko je v avgustu 1657 dospela novica, da so trije misijonarji zopet žrtvovali svoje življenje za misijon na Madagaskarju, eden celo na potu tja. Tako je v kratkem času padlo šest misijonarjev na tem misijonskem polju. Marsikdo bi obupal. Vincencij ni. Ogenj njegove misijonske gorečnosti je s toliko večjo silo planil na dan.

Že v nagovoru 25. avgusta, ko še ni imel točnih vesti, je pripravljal svoje sobrate na najhujše: "Moji sobratje, povem vam to z namenom, da vas pripravim na to, da boste novice, ki bodo prišle, kakršnekoli naj že bodo, sprejeli z vdanostjo v božjo voljo in da ne boste presenečeni, če bomo zvedeli, da so vsi tisti, ki so bili na Madagaskarju, mrtvi, in da ne boste začeli misliti, da je treba Madagaskar zapustiti. O Bog, nikakor ne! Na noben način ga ne smemo zapustiti. Nasprotno, to nam mora biti le razlog, da ne bomo storili tega, ker Bog je ravnal na ta način, ko je vzpostavil svojo Cerkev; in ker njegovo božje Veličastvo ravna tako, je to znak, da jo hoče vzpostaviti tudi v tej deželi."

V nekaj dneh so bile vesti potrjene in 30. avgusta je Vincencij moral naznaniti žalostno novico svojim sobratom. Nato je nadaljeval s kratkim nagovorom v obrambo misijona na Madagaskarju. V tem čudovitem nagovoru je odkril ves misijonski ogenj, ki je gorel v njegovem srcu.

"Tak je torej položaj! — je zaključil svoje poročilo o smrti misijonarjev. — Ta ali oni

iz te družbe — tako je povzel — bo morda rekel, da je treba zapustiti Madagaskar. Meso in kri bosta govorila tako, češ da ni treba pošiljati tja novih misijonarjev. A jaz sem gotov, da duh govori drugače. Kaj? Gospodje, ali naj pustimo našega dobrega g. Bourdaisa samega tam? . . . In mi dobro vemo, da ima družba poklic od Boga za ta kraj in da je bila poklicana tja. O gospodje, o tem ne smemo dvomiti, kajti mi nikakor nismo mislili na Madagaskar, ko nam je prišla ponudba." Nato je Vincencij razložil, kako je prišlo do tega, da je Misijonska družba sprejela misijon na Madagaskarju, in nadaljeval: "Prosim vas torej, ali ni to pravi poklic? Kaj? Gospodje in moji bratje, sedaj ko vse to vemo, ali je mogoče, da bomo tako bojazljivi in tako pomehkuženi, da bomo zapustili ta vinograd Gospodov, kamor nas je poklicalo njegovo božje Veličastvo, samo zaradi teh petih ali šestih sobratov, ki so umrli tam! Kaj mislite, to bi bila pač lepa armada, ki bi zaradi tega, ker je izgubila tri, štiri ali pet tisoč ljudi, popustila vse skupaj! . . . Isto lahko rečemo o Misijonski družbi: To bi bila lepa Misijonska družba, ki bi zaradi petih ali šestih, ki so mrtvi, zapustila to božjo delo! Bojazljiva družba, navezana na meso in kri! O, ne! Jaz ne verjamem, da je v družbi en sam sobrat, ki bi imel tako malo poguma, da ne bi bil pripravljen iti in zavzeti mesto teh šestih, ki so mrtvi. Ne dvomim, da narava spočetka trepeče nekoliko. Toda duh, ki jo drži pokonci, pravi: Hočem iti, Bog mi je vdihnil to željo! Ne, to me ne bo pripravilo do tega, da bi opustil svoj sklep. . ."

S temi in podobnimi besedami je Vincencij skušal vdihniti svoji družbi nekoliko tega misijonskega ognja, ki ga je bila polna njegova duša. In bal se je celo tega, da bi Misijonska družba izgubila to gorečnost, ko bi njega več ne bilo. Ko je dve leti pred svojo smrtjo, ko se je čutil že zelo slabega, nekoč razlagal sobratom namen Misijonske družbe, je še enkrat hotel potrčiti svojo duhovno družino v njenem sklepu ostati zvesta vsem delom, ki jih je božja Previdnost počasi nakazala kot njeno nalogo. Med temi deli je izrecno poudaril tudi delo za zunanje misijone, ki ga Misijonska družba ne sme zanemariti, če hoče ostati zvesta svojemu namenu.

"Moji bratje," — tako je Vincencij dejal ob tej priliki — "opozorim vas na te težave, preden pridejo, kajti možno je, da pridejo. Jaz ne bom več dolgo, kmalu bom šel. Moja starost, moje slabosti in zablode mojega življenja ne dovolijo, da bi me Bog še nadalje trpel na tem svetu. Možno je torej, da bo

Izgubljenec je Vincenciju razkril dušo.

po moji smrti prišli nasprotni duhovi in bojazljivci... Bodite gotovi, da jih bo nekaj, ki bodo govorili proti tem delom. In drugi bodo rekli, da je preveč pošiljati misijonarje v daljne dežele, v Indijo, v Severno Afriko. Toda, moj Bog, toda, moj Gospod, ali nisi ti poslal sv. Tomaža v Indijo in druge apostole po vsem svetu? Ali nisi izročil njihovi skrbi vse narode na splošno in mnogo oseb in družin še posebej?"

Ni dvoma, da so te in druge besede, ki jih je Vincencij izrekel ob tej priliki najlepši misijonski testament, ki ga je Vincencij zapustil družbi, ki jo je bil ustanovil. In ta oporoka je tudi eden izmed dokazov, kakšen misijonski ogenj je gorel v njegovem srcu.

Podobno je Vincencij skušal vdihniti misijonskega duha tudi družbi Usmiljenih sester, ki jo je bil ustanovil s sodelovanjem sv. Ludovike. Misijonarji na Madagaskarju so namreč uvideli, koliko dobrega bi te sestre lahko storile tam. Zato so prosili sv. Vincencija, naj pošlje tudi nekaj sester v ta misijon. Vincencij je to misel z veseljem odobril. V svojih nagovorih, ki jih je govoril sestram, je večkrat omenil to prošnjo misijonarjev in jih skušal navdušiti tudi za to delo krščanske ljubezni.

"Naši misijonarji na Madagaskarju — tako je dejal v nekem nagovoru 1655 — prosijo, da bi jim poslali usmiljenke, da bi jim pomagale pridobivati duše. G. Mousnier in g. Bourdaise mi pišeta, da sta prepričana, da bi to bilo uspešno sredstvo, da bi prebivalci te dežele sprejeli vero, če bi mogli postaviti tam kako bolnišnico za bolnike in šolo za vzgojo deklet... Zato se pripravite na to! Je štiri tisoč pet sto milj do tja in pot tja traja šest mesecev. Moje sestre, povem vam to, da vam pokažem, kakšne namene ima Bog z vami. Pripravite se torej, moje hčere, in darujte same sebe Našemu Gospodu z namenom, da boste šle tja, kamor bo njemu všeč. Ali ste odločene iti kamorkoli brez izjeme?"

* * *

2. Tako nam torej te in druge besede, ki jih je Vincencij izrekel ali zapisal, pričajo, kako zelo mu je bilo pri srcu tudi delo za zunanje misijone. Zato je dokaj naravno, da je ta njegova misijonska gorečnost vzbudila pozornost njegovih sodobnikov, ki so ga poznali in občudovali. Kljub temu, da je danes, po tristo letih, malo težko imeti točno sliko o tem, kaj so njegovi sodobniki mislili o njem, vendar imamo ohranjenih lepo število prič, ki nam dokazujejo, da je njegova misijonska

gorečnost vzbudila pozornost tudi pri njegovih sodobnikih.

Na prvem mestu je treba omeniti pričevanje, ki so ga podali v procesu za beatifikacijo nekateri izmed njegovih sobratov, ki so ga po bližje poznali ali celo slišali njegove nagovore.

Tako je n. pr. neki brat Misijonske družbe, ki je bil v času procesa star 84 let, izjavil, da je slišal Vincencija, kako je v konferencah o misijonih govoril tako prepričevalno in s takim ognjem, da so ga mnogi izmed njegovih poslušalcev prosili, naj jih pošlje na Madagaskar, v Alger ali v Tunis na mesto onih, ki so tam umrli. Isto so pripovedovali o njem tudi drugi stari misijonarji. Neki misijonar je tudi poročal, s kako skrbjo je Vincencij sprejel štiri dečke z Madagaskarja, ki so jih misijonarji poslali v Pariz, in kako je poskrbel za njihovo vzgojo, ker je upal, da bodo lahko veliko storili za spreobrnjenje svojih rojakov, vsaj kot katehisti.

V procesu za beatifikacijo imamo tudi druge pričbe o Vincencijevi gorečnosti za razširjenje Cerkve po misijonskih deželah, ki so podale o Vincenciju podobne izjave kot njegovi sobratje. Imamo skupno kakih štirinajst prič, ki omenjajo Vincencijevo gorečnost za misijone kot dokaz za njegovo svetost.

Ko se je 23. novembra 1660 vršila slovesna služba božja za rajnim g. Vincencijem, je slavnostni govornik, škof Henry de Maupas du Tour, tudi s posebnim poudarkom omenil misijonsko gorečnost rajnega g. Vincencija kot eno izmed kreposti, ki so ga odlikovale. Tudi njegov prvi življenjepisec, škof Abelly je pisal o tej svetnikovi potezi. Vincencij je bil izredno velik tudi v misijonski gorečnosti.

Sv. Vincencij med človeško revščino.

Baraga kot kaplan. (Slikal Langus.)

Pota božje previdnosti so nam na splošno nerazumljiva in zastrta. Tu in tam se pa vendarle pokaže, kako dobro Bog misli s svojimi stvarmi, zlasti s človekom. Tudi na življenju našega slovečega rojaka, misijonarja in misijonskega škofa Friderika Barage se lepo vidi, kako modro in dobrotno ga je vodila božja previdnost, da je dosegel izredno stopnjo osebne popolnosti in da je izvršil apostolsko delo med severnoameriškimi Indijanci in evropskimi priseljenci, ki so ga občudovali že njegovi sodobniki. Seveda je pa Baraga z božjimi vplivi vestno sodeloval; slavil je božjo previdnost v pridigah in spisih, še bolj jo je pa proslavljal s svojim zglednim življenjem.

Kako ga je torej Bog vzgajal za bodočega misijonarja?

I. V DOMAČI DRUŽINI.

Rodil se je Baraga na praznik apostolov Petra in Pavla l. 1797, torej v času, ko se je bila francoska revolucija pokazala v vsej svoji brezbožni okrutnosti in norosti in je njeno brezboštvo že začelo pojemati. Že je vzhajala Napoleonova zvezda, ki je oznanjala

Baragova pot

novo življenje Evropi. Tudi nam Slovencem je iz tesnih in morečih avstrijskih razmer posvetila v novo politično in narodno življenje. Zelo nam je razširila duhovno obzorje, če bi bila Baragova mladost potekala v prejšnji ali poznejši dobi, bi najbrž ne bil tako široko razgledan; iz težav in bridkosti dušnega pastirstva med rojaki bi mu duh najbrž ne bil zakrožil nad daljnimi ameriškimi pokrajinami; tudi ne bi bil dobil iz domovine toliko misijonskih sodelavcev.

Kristus je živel v popolnem uboštvu in je radovoljno uboštvo priporočal kot evangeljski svet in kot varnejšo pot proti zveličanju. Pri tem pa ni mislil na tisto neprostovoljno uboštvo, ki ga mnogi prenašajo le z gnevom, nevoljo in nevoščljivostjo ter se ga na vsak način in z vsemi sredstvi skušajo iznebiti. To pač ni "uboštvo v duhu". To ni sproščenost duše od svetnih dobrin, marveč suženjska navezanost nanje, ki človeka zavaja in pehá v sebično brezobzirnost in umazano neznačajnost. "Uboštvo ubija moštvo," ugotavlja naša narodna modrost. — Baraga je pa bil vse življenje "ubog v duhu" in srca ni navezoval na svetno premoženje. Denar je ceni! le v kolikor je mogel z njim delati za božjo čast in za dušni blagor svojih vernikov. Za tako plemenito miselnost ga je vzgojila božja previdnost v družini, ki je imela dovolj premoženja, a se ni gnala za bogastvom, ampak je imela polno umevanja za višje reči.

Njegov oče Janez Nepomuk, čigar predniki so bili kmetje v cerkniško-laški pokrajini, se je bil kot upravnik gradu Mirne priženi! v župnijo Dóbrnič v Suhi Krájiní na Dolenjskem, na graščino Mala vas, ki jo je bila njegova žena, Baragova mati Marija Katarina Josipina Jenčič, podedovala po svojih starših. Oče je bil splošno spoštovan kot prijazen, skrben in odločen mož visoke postave. Friderik je vzgajal v spoštljivi pokorščini do Boga, v urejenosti, odgovornosti, odločni podjetnosti in delavnosti. Mati je bila razumna žena z zlatim srcem slovenskih mater. Z besedo in zgledom je učila sina ljubiti Boga in bližnjega, zlasti reveže; ko jih je hodila z darovi obiskovat na njihove domove, so jo spremljali tudi njeni otroci: Friderik, Amalija in Antonija. Vsak dan je molila z njimi rožni venec, počasi hočeč po sobi ali po vrtu. — Tako je Baraga kot deček živel v graščini Mala vas in na gradu Trebnje, ki ga

do misijonskega poklica

je oče z veleposetvom vred kupil v njegovem tretjem letu. Dajali so mu vsega, kar je potreboval; niso ga pa razvažali. Najeli so mu domačega učitelja, ki mu je v njegovi materinščini - slovenščini podajal prve nauke. Z njegovim 9. letom so ga pa poslali v ljubljansko ljudsko šolo, kjer se je začel učiti tudi nemščine. O počitnicah se je veselo vračal k svojim domačim na dragi mu trebanjski grad.

Bog ga je hotel kmalu imeti čisto zase. Zato mu je zgodaj začel sekati korenine, ki so ga vezale na dom in na domače. Ko je imel 11 let, mu je umrla blaga mati. S 15. letom je pa izgubil tudi očeta. Za varuha mu je bil oče izbral svojega brata Ignacija, oskrbnika gradu Belnók pri Moravčah. Tja je zdaj hodil Baraga s svojima sestrama. S stričevim sinom in obema hčerama so si postali kakor bratje in sestre. Posebno nežna vez ljubezni je pa vezala Barago z njegovo starejšo sestro Amalijo; do svoje pozne smrti mu je bila v veliko oporo in tolažbo.

Božja previdnost ga je tako peljala skozi prvo mladost, da je ostal nedolžen in dober. Kdo drugi bi se pa bil morda v istih razmerah že kot deček popolnoma pokvaril.

II. ŠTUDENT V LJUBLJANI.

V Ljubljani je Baraga kot študent stanoval v sedanji Kríšperjevi trgovini nasproti Magistratu pri svojem birmanskem botru dr. Juriju Dolinarju. Ta mož svetnega stanu je bil v bogoslovju profesor cerkvenega prava in cerkvene zgodovine. Bil je poročen, kakor je bil sam zgleden krščanski mož, tako zgledna je bila tudi njegova žena. Svojega sina Janeza, poznejšega visokega uradnika v Trstu, je tako lepo vzgojil, da mu je na svoji smrtni postelji mogel reči: "Bil si mi dober otrok, vse življenje me nisi enkrat nisi razžalil." O njegovi hčerki Anici je pa zapisal sodobnik: "To dete sem dobro poznal; bilo je lepo, ljubeznivo, sveto in bogoljubno kakor angel." — Baraga in njegovi sestri so pri Dolinarjevih našli svoj drugi dom. Z njimi je Baraga molil in hodil v stolno cerkev. Pri njih se je še bolj naučil izbranega, uglajenega vedenja, ki mu je povsod utiralo pot in je blažljivo vplivalo tudi na Indijance. V Dolinarjevi hiši se je pridno učil za šolo, — za srednjo šolo, ki so jo ustanovili Francozi in v kateri so učili slovenski možje, kakor pesnik

Valentin Vodnik, poznejši goriški nadškof Vá-lant in drugi. Na tej šoli se je dodobra naučil pravilne slovenščine, da je pozneje mogel pisati v njej "Dušno pašo", "Zlata jabolka", "Nebeške rože" in druge knjige. Dobro se je naučil francoščine in nekaj angleščine, ki sta mu kot misijonarju tako prav hodili.

Oče mu je bil zapustil v oporoki trebanjski grad. Vedno bolj se je torej Baraga vživljal v misel, da bo trebanjski graščak. Dolinarjevo Anico si je zamislil kot svojo bodočo življenjsko družino. — Ko je zdelal srednjo šolo, je bil za gospodarstvo še premlad; zato ga je Dolinar napotil na dunajsko vseučilišče. Kot bodočemu graščaku so mu pravne vede najbolj kazale. Božja previdnost je pa hotela, naj jih uporablja ne kot lastnik gradu v Trebnjem, ampak kot misijonski škof v Severni Ameriki.

III. DUNAJSKI VISOKOŠOLEC.

Jeseni l. 1816 se je devetnajstletni Friderik Baraga pripeljal s poštnim vozom na Dunaj, da študira pravne vede. Na Dunaju se je ta-

Podoba Dobrega Pastirja. (Naslíkal Baraga).

krat obujalo novo versko življenje, ker je brezbožno divjanje francoske revolucije izobražence in preproste ljudi docela razočaralo. K novemu katoliškemu razmahu je veliko pripomogla tudi nova pesniška smer romántika, ki je predvsem gradila na čustvu in ji je lepo katoliško bogoslužje posebno ugajalo. — Baraga se je tudi tukaj pridno učil. Bil je nedolžen, živahen in ljubezniv fant, h kateremu so drugi slovenski akademiki radi zahajali. Ljubil je naravo in je o počitnicah, če ni šel na Belnéc, rad potoval. Vzgaljal si je značaj, prebiral Tomaža Kempčana "Hojo za Kristusom" in pisal duhovni dnevnik. Zapisoval je vanj svoje pogrške in trdne sklepe. V začetku l. 1817 je n. pr. zapisal: "Previdno počakaj s svojo sodbo o ljudeh in rečeh! Ne izreci je takoj po prvih vtisih!" Ko je spredel, da mu pisanje, do katerega je imel veliko nagnjenja in v katerem se je že dobro izvežbal, jemlje preveč časa, se mu je skoraj popolnoma odjovedal. Kako je ta slovenski fant že takrat ljubil Boga, se vidi iz besed, ki jih je napisal v pismu do sestre Amalije: "Kadar se mi duša bavi z drugimi mislimi, mi nastane v srcu pusta praznosta, ki jo morem izpolniti le s tem, da se v mislih dvignem k Bogu in k njegovi večni ljubezni. Moj duh poletí k njemu v večne prostore."

Božja previdnost ga je peljala k tedanjemu "apostolu Dunaja", Klemenu Hofbauerju iz reda redemptoristov, ki ga je Cerkev že priletela med svetnike. Pater Klemen Hofbauer je bil nekak duhovni oče dunajskih visokošolcev; zahajali so v njegovo spovednico v uršulinski cerkvi in na njegovo stanovanje. Baraga je opravil 25. julija 1817 pri njem dolgo spoved in je potem zapisal v dnevnik: "Ta dan mi mora ostati v spominu zaradi nedopovedljive milosti, ki mi jo je Bog tam podelil." Potem je zvečer rečno zahajal k temu svetemu duhovniku, do njegove smrti 15. marca 1820. Z drugimi mladimi izobraženci je poslušal njegova duhovna navodila, razgovarjal se je z njim, večkrat pri njem kósil ali večerjal in hodil z njim na sprehode v dunajsko okolico. Sv. Klemen Hofbauer mu je vcepil globoko zavest o vrednosti neumrjoče človeške duše, ki je o njej zaklical božji Sin: "Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Kaj bo človek dal v zameno za svojo dušo?" Iz živega prepričanja o dragocenosti človeške duše je izvirala Baragova skrb za lastno zveličanje in pozneje njegova neutrudljiva gorečnost za zveličanje duš. — Svetnik mu je tudi zasadil veliko ljubezen do Jezusa v presv. Rešnjem Telesu. Dne 20. januarja 1820 si je zabeležil:

"Po navodilu blaženega Alfonza Ligvórijskega (ustanovitelja reda redemptoristov) sem začel z obiskovanjem najsv. Zakramenta. Ne morem povedati, koliko tolažbe čutim pri tem." Mnogo je preklečal in premolil v dunajskih cerkvah. — Hofbauer mu je tudi vzbudil trdno zaupanje v božjo previdnost, ki mu je v poznejših težavah in nevarnostih vlivala poguma in tolažbe. Dne 8. oktobra 1820 je zapisal v svoj dnevnik: "Zaupanje v Boga ne sme biti čutno, to se pravi, v Boga ne smemo samo takrat zaupati, ko že vidimo poto, s katerimi nam hoče in more Bog pomagati. Ne, tudi tedaj moramo neomahljivo vanj zaupati, ko ne vidimo nobene možnosti več, kako bi se nam še dalo odpomoči; zaupati moramo, da bo Bog tudi v takih primerih ukrenil z nami tisto, kar je za nas najboljše. Saj je vsemogočen, dober in moder. More nam pomagati, hoče nam pomagati. On najbolje zna porabiti sredstva za našo pomoč. Če se le trdno nanj zanesemo, ne bo nikoli osramotil našega zaupanja. In če bi se ne ozrl na naše zaupanje in bi nas vse življenje pustil v najhujši stiski, moramo biti prepričani, da nam je za prihodnje življenje pripravil še tem krasnejše plačilo, čim trdneje je navzlic vsem preskušnjam ostalo naše zaupanje."

Odločilno važne so besede njegovega dnevnika koncem l. 1819: "Želja po duhovskem stanu, ki mi je vstajala že prej, v 3. letu modroslovja (v Ljubljani) in zopet v 2. in 3. letu prava, se je 1. decembra vzbudila v meni s tako silo, da sem se za trdno odločil, po dovršenih pravnih naukih stopiti v bogoslovje in postati duhovnik, če se bo najsvetejša božja volja strinjala z mojo pristrčno željo." — Ni se pa hotel prenagli in je napravil vse pravne izpite. Poleti l. 1821 se je poslovil od Dunaja in odpeljal proti Belnécu. Obe sestri in obe sestrični so mu tekle naproti. Govorile so mu o poroki z Anico. On je pa bil čudno resen in tih. S stricem se je odpeljal v Ljubljano. Šel je odpovedat svoji nevesti in se je pri škofu Grúberju priglasil za ljubljansko bogoslovje, ko mu ta ni hotel dati odpustnice za v dunajsko nadškofijo.

V evangelijih beremo o bogatem mladeniču, ki ga je Jezus ljubeznivo pogledal in pozval, da naj proda vse svoje imetje, izkupiček razdeli med uboge in postane njegov učenc. Fant ga ni ubogal. Friderik Baraga ga pa je: grad in posetvo je prepisal na sestro Amalijo, ki bi mu naj izplačevala letno rento 600 goldinarjev. Čez nekaj let se je pa tudi tej renti odpovedal. Srce je že skoraj popolnoma odtrgal od vsega posvetnega. Kakšna čuda je torej ob njegovem skrbnem sodelovanju izvr-

šila v njegovi duši božja milost v teh petih letih, ko je študiral na Dunaju!

IV. BOGOSLOVEC IN KAPLAN.

Na vernih duš dan 1. 1821 je Baraga vstopil v ljubljansko bogoslovje. Tudi tukaj je bil ves čas vzoren. Predstojnikom se je dal voditi v duhovnem življenju in v učenju svetih ved. Do ostalih bogoslovcev je bil zelo prijazen, vljuden in uslužen, toda resen in bolj vase zaprt, prav kakor nam ga opisujejo njegovi poznejši ameriški znanci. Nikoli ni bil predomač, vedno je obdržal spoštljivo oddaljenost do drugih.

Tudi v ljubljanski škofiji je takrat pihala ledeno mrzla sapa francosko-bélgijskega janzenizma in avstrijskega jožefinizma ter dušila versko življenje. Janzenisti so o Bogu vedeli zlasti da je strog sodnik in Kaznovalec grehov. O božji ljubezni niso govorili. V spovednici so púščali ljudi brez odveze, češ da se še niso popolnoma spreobrnili in odtrgali od grehov. Govorili so: število zveličanih bo mnogo manjše kakor pa število pogubljenih, zato je pa tudi veliko več navideznih spokornikov kakor resničnih. In če je Bog večini ljudi odrekal nebesa, sledi iz tega, da jim v zakramentalih ne daje milosti. Spovednikovo ravnanje pa mora biti v skladu z božjim ravnanjem, zato naj ne dá odveze takemu, ki ga je Bog obsodil v pogubljenje in ki je le navidezen spokornik. — K sv. obhajilu niso zlepa koga pustili, niti za Veliko noč ne. Obhajilo jim ni bilo kruh življenja, ki nas slabotne krepi in poživlja, ampak le nekako uradno zunanje potrdilo, da je obhajaneč grehu in sebi že popolnoma odmril in da živi samo še za Boga. Verniki so se torej morali boriti z grehom z lastnimi slabotnimi močmi, brez zakramentalnih milosti; izgubljali so pogum in so se malodušno udajali grehom. — V avstrijskih deželah so se takrat še vedno izvrševale določbe cesarja Jožefa II., ki se je vtilkal v bogočastje, prepovedoval bratovščine, božja pota in ljudske pobožnosti, kakor izpostavljanje sv. Rešnjega Telesa, rožni venec, križev pot itd. Večina duhovščine je bila prepojena z miselnostjo janzenizma in jožefinizma, saj so jo širili v bogoslovju ter oznanjali na prižnicah in v knjigah.

Baraga je pa ostal v bogoslovju zvest učenc sv. Klemena Hofbauerja in se tem napačnim in kvarnim naukom ni dal prav nič premotiti.

Ko je bil na sv. Mateja dan, 21. septembra 1823 posvečen za mašnika in je naslednji dan opravil ob petih zjutraj pri oltarju sv. Rešnjega Telesa v ljubljanski stolnici tiho novo ma-

šo, je ostal še eno leto v semenišču. Jeseni 1. 1824 je pa nastopil v šmartnem pri Kranju kaplansko službo.

Z žgočo žejo po neumrjooih dušah se je lotil dušnega pastirstva. Vzor mu je bil dobri pastir Jezus, ki ga je bil v 1. letu bogoslovja lastnoročno naslikal ter sliko poslal svoji sestri Amaliji. Sestra mu je že prvi mesec morala pisati v šmartno, da naj vendar nekoliko pazi na svoje zdravje. On ji je pa odgovoril: "Deła se ne ogibljem, v njem imam svojo najslajšo uteho. Hočem in moram delati, dokler me Bog ohranja pri dobrem zdravju. Ali naj hlapec, ki ga je Gospod poklical k žetvi, stoji prekrizanih rok in gleda, kako roparske ptice pobirajo in zobljejo zrelo zrnje? Ne, meni to ni čano, tudi če bi me imelo stati življenje."

S prižnice je kot rojen in izšolan govornik oznanjal pravi Kristusov nauk, kakor ga nezmotno hrani Katoliška Cerkev. Zato jih je od blizu in daleč toliko hodilo k njegovim pridigam, da mnogi niso mogli v cerkev. V spovednici je krepil zaupanje na božje usmiljenje do spokornjenih grešnikov. "Oh, ko bi mogel slehernemu grešniku, ki se s potrjim srcem želi vrniti k svojemu razžaljenemu Očetu, a se pod težo svojega velikega zadolženja ne more vživeti v misel, da bi mu božja Pravica mogla prizanesti: oh ko bi mogel takemu grešniku seči v srce z besedami: Prijatelj, večna Pravica božja je obenem tudi ljubezen večnega Usmiljenja!" Tako je bil že z Dunaja pisal setri. Zato so ob nedelah in praznikih čakale pri njegovi spovednici dolge vrste, večkrat že ob dveh čez polnoč. Vse kaplanske dohodke je sproti razdal revežem. Delil jim je tudi od svoje hrane in obleke. Mnogo je molil, spal na trdih deskah, se postil in se tudi drugače mrtvil, da bi s tem izprosil blagoslova svojemu delu in trudu. Res ga je Bog blagoslavljal. Na vsem Gorenjskem ga skoraj ni bilo bolj znanega in spoštovanega duhovnika, kakor je bil on.

Vse to pa seveda ni bilo všeč njegovim janzenistovskim in jožefinskim stanovskim tovarišem. Zasmehovali so ga in črnili na škofijstvu, zlasti da širi češčenje in bratovščino presv. Srca Jezusovega in neko pobožnost k Materi božji, ki je bila že prej v šmartnem ustanovljena. Bil je uradno zaslišán, spomladi 1. 1828 pa kazensko prestavljen za tretjega, to je zadnjega kaplana v takrat še zelo zaoštali dolenjski župniji Metlika ob hrvaški meji.

V Metliki je ostal dve leti in pol. Tudi tukaj je hitro postal znan po svoji vnemi in svojih uspehih. Na svoje stroške je dal v

župni cerkvi postaviti od jožefincev prepovedani križev pot; ko ga je blagoslavljal, je ihtel od ganjenosti. Dal je prenoviti oltarje, skrbel je za cerkveno obleko pri fari in na podružnicah. — V tem času je izšel v Ljubljani njegov sloveči, obširni molitvenik "Dušna paša", ki je imel spredaj sliko Jezusa, dobrega pastirja. Molitvenik je potem zopet in zopet izšel v velikih nakladah; ob njem so se naši predniki tudi učili čitati. Iz latinščine je prevedel knjigo "O češčenju in posnemanju Matere božje". V nekem pismu sam pravi, da je med prevajanjem te knjige "neprestano klical Jezusa in Marijo." V slovenščino je prestavil tudi sv. Alfonza Ligvrijskega "Obiskovanje Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu".

Janzenisti in jožefinci so mu tudi v Metliki delali vsakršne ovire. Sprevidel je, da mu v domovini ne bo obstanka, ker nasprotniki ne bodo popustili, on pa ne bo mogel odnehati od pravih načel. Zato je začel gledati, kam bi šel. Na sv. Alojzija dan l. 1829 je dobil, kakor vsi avstrijski duhovniki, v roke knjižico škofovega namestnika iz Cincinnatija (Sinsinátija) v Združenih državah, ki je nujno vabil duhovnike v to škofijo, ki je bila skoraj brez duhovnikov, zlasti njeno indijansko ozemlje. Na Dunaju se je ustanovila Leopoldinska misijonska družba, ki bi priglašene duhovnike podpirala. Barago je knjižica pretresla do dna duše, bila mu je kakor klic iz neba. Takoj je napisal prošnjo za odpustnico iz ljubljanske škofije, da bo mogel biti sprejet v cincinnatsko. Začenja se: "Že več let čutim željo, iti v misijone in oznanjati evangelij poganov, ki še ne poznajo Boga, in jim z božjo pomočjo kazati pot do zveličanja. Ta želja se mi je zlasti zadnji dve leti zelo okrepila in razširila, dokler ni ob poročilu o misijonih v Severni Ameriki čozorela v trden sklep." Dalj časa je moral čakati na odgovor iz Amerike in na vsa potrebna dovoljenja od avstrijskih oblasti. Sestra Amalija je trepetala zanj, zlasti ob misli na dolgočasno, težavno in nevarno potovanje kakor se je takrat potovalo v Ameriko. On ji je pa odpisal: "Pokarati Te moram, da tako skrbiš zame zavoljo zimskega mraza, lakote, žeje in nevarnosti, ki me čakajo. Pusti, ljubša sestra, vničar vse te malenkosti! Ko bi se misijonarji ozirali na mraz, vročino, lakoto in žejo, na trud in nevarnosti in podobne težave, bi ne bili še pripeljali toliko poganov v Kristusovo stajo. Ako se trgovci ne izogibajo nošenemu vremenu, nobenim težavnostim in nevarnostim, da si pridobijo nekoliko časnega dobička, ki ga morejo uživati samo do konca

svojega kratkega življenja: ali bi mar vse to moglo motiti mene, ki nimam drugega namena kakor pridobivati duše za nebesa? Pusti torej vse te prazne brige, ki Te tako žalostijo, kakor mi pišeš, in me vsega daruj Bogu!" Kakor da bi govoril apostol Pavel!

V pozni jeseni l. 1830 se je poslovil od Metlike in Trebnjega, od Ljubljane in domovine, od prijateljev in obeh sester ter se s poštnim vozom odpeljal proti Dunaju. Bil je ves ubog in je moral od Leopoldinske misijonske družbe dobiti denar za pot in najnujnejše potrebsčine za ustanovitev misijonske postaje. Preko Monakovega, Strassburga in Pariza se je peljal v francosko pristanišče Havre (Avr), odkoder se je z ladjo na jadra v najslabšem razredu odpeljal proti Ameriki.

Tam so sijale njegove zvezde. Tam, ob treh velikih jezerih na sedanji meji med Združenimi državami in Kanado, je deloval in trpel, potoval po neizmernih pokrajinah, pozimi na težavnih krpeljah, preko jezer pa na malih čolničkih iz lubja. Učil je Indijance rodu Otáva in Očipve za besedo in knjigami, ki jim jih je pisal. Bil je neštetokrat utrujen do smrti, neštetokrat v smrtni nevarnosti: da zmrzne ali utone, da ga raztrgajo zveri ali pobijejo žganietržci, katerim je iztrgal plen, ko je svoje Indijance spreobrnil o! alkoholizma. Ko so se začeli po tamkajšnjih redko poseljenih pokrajinah naseljevati evropski priseljenci, rudarji, med katerimi je bilo mnogo katoličanov, je tudi tem postal dušni pastir. Obiskoval jih je po rudnikih, ki so bili daleč vsaksebi, na lastnih ramah je nošil mašne potrebsčine. Iz Slovenije in od drugo! iz Evrope je dobil lepo število misijonskih sodelavcev. Na vseh svetnikov dan l. 1853 je bil v cincinnatski stolnici posvečen za misijonskega škofa v Sault Ste Marie (Sju Sent Méri) v vzhodnem kotu velikanskega Gorenjega jezera (Lake Superior). Gnal se je pa še naprej za dušami in nosil težko, silno težko apostolsko breme, dokler se ni zrušil pod njim in dokler ga večni Sodnik ni poklical 19. januarja l. 1868 — pred 80 leti — v Marquettu (Markétu) na južni obali Gorenjega jezera k sebi po plačilo.

Božja previdnost ga je hotela tam imeti. Zato mu je onemogočila delo in bivanje v domovini.

* * *

Dve želji:

1. Fant, dekle, študent, mladi duhovnik: Zamisli se in premisli, ali božja previdnost po zunanjih dogodkih morča tudi tebe ne vodi proti delu v misijonih? Žetev je velika, delavcev pa tako malo! Ali bi ne bila ta vrsta

izseljenstva še vse lepša? Obrni se k velikemu misijonarju Frideriku Baragi za priprošnjo, da ti izprosi pravega spoznanja, odločnega poguma in požrtvovalne vztrajnosti! Seveda je za odhod v misijone treba žrtev; pa kakšne žrtve je sprejel nase Baraga!

2. Mi vsi drugi pa: ali molimo k Bogu, da bi bil ta naš misijonski prvak prištet med blažene? Če nimaš na Baragovi podobici natisnjene molitve, odobrene od cerkvene oblasti, si jo od tukaj prepisi na podobico ali na listek in jo vsak dan, prav vsak dan moli! Glasi se:

Molimo. O Bog, ki si v škofu Frideriku Ba-

rugi dal našemu ljudstvu vnetega dušnega pastirja, poganom pa gorečega misijonarja, ponižno te prosimo, povelčaj ga, da bo prištet med blažene tvoje Cerkve, da bomo imeli v njem pri tebi mogočnega priprošnjika in vzvišenega vzornika, ki ga bomo s pomočjo tvoje milosti posnemali v gorečnosti in božji ljubezni. — Usliši to našo prošnjo po zasluženju našega Odrešenika Jezusa Kristusa, svojega Sina, ki s teboj in Svetim Duhom živi in kraljuje na vekov veke. Amen.

Vsak dan tako moli in izročaj Baragovi priprošnji sebe, svoje drage in našo slovensko domovino! Dr. FRANC JAKLIČ

VELIKA DELA VELIKEGA MISIJONARJA

Po dolgih letih prvi glas o velikem slovenskem salezijanskem misijonarju g. Jožefu Gederju, Prekmurcu! Med tem je bil visoko povzdignjen: na začasno vodstvo cele velike misijonske škofije Shiu-chow v jugovzhodni kitajski provinci Kwangtung. Tako imamo Slovenci na Kitajskem že dva misijonska ordinarija, mons. Kereca in mons. Gederja, oba Prekmurca, oba Jožefa. Porabimo to prvo priliko, ki se nam nudi, in častitamo mons. Gederju k povzdignjenju na tako visoko in odgovorno vodstveno mesto v sveti Cerkvi na Kitajskem. Slovenski misijonski prijatelji bodo odslej še bolj prosili Boga za blagoslov njegovemu delu, da bodo tako deležni tudi njegovih zasluženj. Objavljamo poročilo, ki ga je pred meseci mons. Geder poslal svojim sobratom v Italijo.

* * *

„Odkar sem prišel v misijone, sem ves čas deloval v političnem okraju Lin-chow: Osem let sem bil v gorskem trgu Tungpi, 7 ur hoda proč od Lin-chowa, ostalih devet let pa sem prebil v Lin-chowu kot predstojnik dveh misijonskih okrožij: Yeungshan in Linchow. Ko so bili skoro vsi misijonarji internirani (Italijani in Nemci), sem ostal za vse delo sam in sem šele po dveh letih dobil pomočnika Kitajca. Kaj vse sem preživel v osmih vojnih letih, ni treba opisovati, saj ste tudi Vi tam vojne grozote občutili, in še v hujši meri. Vendar moje misijonsko okrožje ni bilo nikdar popolnoma zasedeno od sovražnika: Japonci so samo na severnem koncu prekoračili mejo in še to le za kratek čas. Ker je bila vsa ostala kvantunška provinca zasedena, je bil moj misijon zatočišče prav vsem, pokrajinski vladi, državnim šolam od univerz do ljudskih, in misijonarjem. V začetku smo morali našo ljudsko šolo razpustiti radi bombardiranj. Ko

smo pa videli, da od drugod prihajajo k nam ter začenjajo s šolskim poukom, smo tudi mi šolo obnovili ter ji pridružili kasneje še misijonsko srednjo šolo iz Shiu-chowa. Nato smo šli skozi tisoč težav vedno naprej, zaupajoč v božjo pomoč. Božja previdnost nam je res očetovsko pomagala. Skozi osem let nam nikoli ni manjkalo potrebnega za življenje. Tudi naši kristjani so se dobro izkazali in so nam v vsaki stiski z veseljem priskočili na pomoč. Misijonska nedelja z zbirko za DŠV je to posebno lepo pokazala. Dasi so ta vojna leta prizadela razvoju misijona ogromno škodo, so pa prinesla tudi marsikako korist. Pogani, ki niso imeli pojma o katoliški Cerkvi ter njenem delu, so v teh letih lahko od blizu opazovali delo katoliških misijonarjev. Vsi drugoverski (protestantski) misijonarji so se že zgodaj umaknili iz dežele v Indijo ali celo v USA, med tem ko so katoliški misijonarji vztrajali in mnogi celo žrtvovali svoje življenje. Naš misijon je izgubil tri misijonarje, drugi pa so morali pretrpeti veliko ponižanja in zasramovanja. Upamo, da kri naših misijonarjev-sobratov ni bila zastonj prelita, ampak da bo vzbudila novo, bujno krščansko življenje med kristjani ter, zanimanje za katoliško vero med neštevilnimi pogani.

Lansko leto 9. oktobra nas je za vedno zapustil naš prevzvišeni apostolski vikar ter škof Mons. Kanazei, po rodu Tirolec nemške narodnosti. Težko službo in skrb za celo škofijo so potem meni naprtili, in sedaj je minulo že pol leta, odkar sem tu v središču misijona. čakam, da bom čim prej razrešen te odgovorne in težke službe, in, upamo, da bo Bog upošteval mojo slabost ter kmalu poslal vrednega naslednika škofa Kanazei.

Bog Vas živi vse in pogumno naprej do dneva vstajenja!

Misijonski zdravnik

Ko sem se pred leti po promociji majskega jutra zbudil in zagledal na mizi kos zvitega papirja — diplomu, sem skozi rosne oči videl vso dolgo pot slov. kmečkega studenta, videl sem njegovo mamo, kako dan za dnem, noč za nočjo spleta košarice, kako bosa hodi in črn kruh grize, da bi njen sin ne bil bos in lačen, videl sem vso družino, kako fižol žveči, da bi le študent mogel doštudirati. Po 12 letih sem se zbudil v vili na vrtu lepe slov. misijonske bolnice v globini Kitajske. Zopet sem skozi rosne oči videl pot slov. zdravnika.

Pred 3 leti sem dobil prvo pismo našega velikega misijonarja mons. Kereca, ki me je vabil na delo v misijonsko bolnico, katero je on zgradil ter jo dal v last in vodstvo slov. sestram. Ker je to bila že želja mladih let, sem sklenil napeti vse sile, da pridem na cilj. V Avstriji sem trkal na vrata raznih uradov, a je ostalo le pri trkanju. Sodobna diplomacija nas je krstila z DP in nam dala listke, na katerih debelo piše, da niso potni list. Če greš na Koroškem s tem listkom preko 10 km, v arest zajdeš. Ko sem se naveličal uradov, sem sklenil iti na pot neuradno. Ignoriranje raznih oblasti je posebne vrste užitek, ki ga dobro poznam že iz predvojnih časov, ko so me vsaj štirikrat zaklenili med štiri stene. Ker jim nikdar niti hrane nisem plačal, so opustili ta način in mi le z bajoneti grozili, dokler si jih niso polomili. Rdeči demokratje so sklenili, da me ne bodo zastonj nranili in so me vtaknili v neko špeciálno kartoteko. Nekdo se s sklepom ni strinjal in mi je zaupno prinesel iz kartoteke listek št. 209 in dal par nasvetov. Kot zdravnik sem vedel, da dve glavi ne zrasteta, in sem ga ubogal, čeprav je bil rdeč. Jeseni l. 1947 sem strgal DP listek, vzel nahrbtnik in začel svojo pot na Kitajsko peš — brez denarja, brez dokumentov. Z varnim spremstvom sem prišel do Rima, kjer sem odložil nahrbtnik in že dobil neke vrste potni list. Dobri znanci so sklenili, da grem v Argentino čakati pravih dokumentov. Odpeljal sem se v Genovo, kjer sem dobil vizum in brezplačno karto za Buenos Aires. Tam je že izgledalo, da bom ob metanju opeke in mešanju malte moral čakati odhoda v Kino, a na veliko začudenje to ni bilo potrebno. V Argentini sem bil dnevni gost novega Društva Slovencev, pa tudi mnogih starih emigrantov, ki se niso bali družiti

se z sodobnimi "zločinci". Prišli so dokumenti in bi slovo skoraj bilo težko, a obljuba dela dolg in sem odšel. Začela je 10 tedenska vožnja proti Sanghaju. Obiskali smo Uruguay in Brazilijo, preko Atlantika smo prišli do rtiča. Dobre nade v Afriki, kjer smo bili mesec dni in obiskali vsa pristanišča od Cape Towna do Mombase v Keniji, spotoma smo se oglasili na otoku St. Mauritius in Madagascar. Od Mombase smo preko Indijskega oceana prišli mimo Sumatre do Malaškega polotoka v Penang in Singapur. Končno smo prišli v Indochino, pogledali v Saigon in Manilo, na filipinski otok Luzón, Hong Kong, nato pa po Kitajskem morju in Rumeni reki do Šanghaja. Na dolgi poti je bilo mnogo dogodivščin, videl sem mnogo dežel in vse barve človeštva. Oblasti so bile vseskozi naklonjene in povsod dovolile iti na kopno brez vizumov. Potoval sem kot Slovenec. Nekje je bilo treba napisati carinsko deklaracijo. Svečano sem napisal: Jaz, XY, državljan države Slovenije, izjavljam. . . . Oblasti so poznale tudi to državo. . . . V Sanghaju so me na ladji obkročili prijazni kuliji. Prosil sem enega, pa jih je kar osem neslo dva lahka kovčega. Sami so vse uredili s strogo carino in me v taksiju — nekaj avtomobilu podobnega — s strašnim pompom peljali do br. Cirila Verdnika. Zadovoljni so bili, da so imeli v rokah blagega človeka, ki ni poznal niti kit. denarja niti jezika, da bi jim dopovedal, da imajo dovolj. Sam sem bil vesel, da po 10 tednih zopet na suhem kramljam v svojem jeziku z br. Cirilom, ki mi je bil skrben krušni oče, a le teden dni, ker je med tem vse uredil za odhod v Kunming. 15. 8. zjutraj me je spremil na letališče, kjer me je poučil, kako bom v Kunmingu našel po kitajsko salezij. zavod. Leteli smo v Hankow, Chungking in po 10 urah pristali v Kunmingu, kjer sem zaman s Cirilovo kitajščino dopovedoval kuliju, kaj hočem. Slučajno sem našel škofijo, kjer so mu razložili, kam naj me vodi. Preč. g. Majcen, direktor sal. zavoda, me je prijazno sprejel in takoj vse poskrbel za mojo udobnost. O njem so ali bodo gotovo pisali misijonarji, ki so bili njegovi gostje. Tudi ta dan so imeli akademijo, na kateri me je g. direktor predstavil kit. mladini. Akademija je bila zanimiva, saj so salezijanci s svojo muziko znani mojstri, kaj šele kitajski salezijanci! Ko sem gledal sliko Žalostne Matere, se mi je zdelo,

dr. Janež - na cilju

da se ta dan še ona smeji — bila je to namreč Marijina Akademija. Poganski časopis je prinesel vest, da je prišel neke posebne vrste dohtar, ki ga sam papéž pošilja.

V Kunmingu sem 5 tednov čakal primerne- ga vozila za zadnji kos poti. Tam se začne prava misijonska pot. Ker je v Kunmingu sedež provincijalne vlade, sem uredil vse potrebne formalnosti. Dobil sem kitajsko zdravniško diplomu, ogledal razne bolnice, seznanil se s številnimi Evropejci in Kitajci itd. Po 5 tednih me je odpeljal proti cilju francoski generalni konzul, ki je želel pri naših misijonarjih preživeti z gospo nekaj dni dopusta. Pot je dolga okrog 600 km in vodi preko gorskih grebenov in nedoglednih planot, sončnih kopeli, številnih jezer; na poti srečuješ dolge karavane malih hribovskih konj, na katerih prenašajo sol, volno itd., vidiš pašnike polne kitajskih planink, hribe, nabite premoga, železa in drugih rud. 20. 9. proti 5 uri smo zagledali v dolini Chaotung, točno ob 5 pa smo se ustavili na vrtu naše bolnice, ki je mnogo lepša, kot smo jo videli na sliki. Med številnimi Kitajci sem najprej zagledal smehljajoč obraz sr. prednice Mihaele in potem še 3 sestre — sr. Konstantino, sr. Ksaverijo, sr. Martino. Kmalu je prihitel naš monsignor Kerec, ki je takoj dvignil čašo v pozdrav in veselo sožitje. Če po 11 mesečnem romanju prideš daleč v globino tuje dežele in tam srečaš svoje ljudi, s katerimi si se zvezal v isto delo in isto usodo, je to dogodek, ki se da le doživeti. Tako je končala pot in sem na cilju, kjer se samo ogledujem velika dela mons. Kereca, opazujem življenje in delo v bolnici in izven nje. O monsignorju, njegovem delu, o sestrah, o bolnici, o svojem delu — bom poročal pozneje, za danes le na kratko o poti do cilja. Naj mimogrede omenim, da so me sredi tega pisma klicali h 7 letni punčki, ki je imela razlitega slepiča. Ko je letos mons. zvedel, da zares pridem, je dal takoj dozidati novo operacijsko dvorano z sobo za narkotiziranje, sobo za sterilizacijo, umivanje, sobo za operac. material. Notranjost še ni dokončno izdelana in bo to v nekaj dneh storjeno — vendar sem s prvo operacijo po 4 dnevem bivanju krstil to novo operacijsko dvorano ob številni asistenci kit. personala, ital. kamilijancev, franc. konzula in drugih. Pacient je trenutno še živ in mu kar dobro gre.

Naj svoje prvo pismo iz Kine končam s pri- srčno zahvalo vsem neimenovanim, ki so mi pomagali in me spremljali na dolgi poti. šte- vilni znanci naj ne zamerijo, če ne dobe pošte. Mnogo bo dela, a malo časa za pisanje. V Kat. Misijonih in naših časopisih si bomo povedali, kako živimo, kaj delamo. Nekje med potjo me je čakalo pismo misijonarja, v kate- rem me bodri za nadaljno pot. Napisal je med drugim: s seboj nesite veliko potrpež- ljivosti in previdnosti, pa boste gotovo dobro orali. Jaz bi h temu še ljubezen dodal. Pri- srčno pozdravlja Janež.

— — —

V naslednjem podajamo še nekaj zanimi- vosti s poti, ki nam jih je g. doktor sporočil v pismu iz Šanghaja:

Od Buenos Airesa do Šanghaja sem bil na ladji 10 tednov. Videl sem mnogo krajev in mnogo ljudi. Za lepo slovo v Buenos Aire- su lepa hvala! Pred odhodom so k ladji prihi- teli še številni prijatelji, Brodnikova Metka mi je dala še šopek rdečih nageljčkov in z dovoljenjem mamice vroč poljubček. Tako je minila sentimentalnost, zašumelo je morje, pripravil sem 'vasano' in končno prišel na Kitajsko. Na svoji poti sem srečal predstavi- nike vseh barv človeštva. Posebno poglavje so potniki. Nekateri potujejo po opravkih, nekateri sploh ne vedo, zakaj, drugi radi za- bave (medeni tedni, romantika, počitnice), posamezni po receptu zdravnikov, nekatere dame so najbrže možje poslali na dopust. Ne- ka starejša dama je potova la zgolj iz koz- metičnih razlogov. Srednje mlado dekle pa je potovala celo, ker je sklenila, poiskati si no- vi dom v valovih, kar je tudi dejansko sto- rila malo pred Manilo. Imel sem čast, da me je večer prej z nekim Kitajcem povabila v bar na good-by-drink. Zjutraj smo našli pi- sma, v katerih nam sporoča svoj skok. Iskali smo jo 10 ur, ker je tak predpis, pa je ni- smo našli, se razume, ker voda je globoka... Na sredi indijskega oceana so me ponoči kli- cali v zdravniški konzilij k nekemu bolniku. Kaj je bilo z njegovo boleznijo? Navada in kar družabni predpis je, da smo se morali za večerjo vedno vsi našemiti, kar seveda nežni spol posebno rad stori. Žena imenovanega pa- cienta je prišla zvečer sama k mizi v lepi dolgi beli obleki, ki je imela zgoraj v glav- nem le naramnice. Mož ji je iz ljubosumnosti to obleko, razumljivo, prepovedal. Ona pa,

kot se rado zgodi, ni ubogala, ampak je po "družinski sceni" odšla taka k večerji. Ko se je potem pozno ponoči vrnila v kabino, tamkaj ni našla moža, ampak samo listek, na katerem ji sporoča, da je ne želi več videti. Zdrvela je k ladijskemu poveljniku, ki je takoj dal ladjo zasukati, v trdni veri, da je mož skočil v morje. Žena je v obupu hotela isto storiti, a jo je neki oficir v zadnjem hipu za noge zadržal in ji onemogočil skok, obenem so ji pa tudi prišli povedat, da so našli moža spečega v drugi kabini. Mislili so, da se je zastrupil. Ko sem ga pregledal, sem priporočil dolgo in debelo palico kot edino zdravilo. Kmalu nato se je brez zdravljenja zbudil in odšel z ženo v tihi domek. Morda se je ustrašil strašnega recepta. Dru-

gi dan se je poveljniku opravičil in priznal, da je le simuliral radi neubogljive ženske.

Ko sem izstopil v Hongkonku, so me obkolili kitajski novinarji in hoteli senzacij, kajti bil sem edini potnik še iz Buenos Airesa. Zavrnil sem jih, zlasti zato, ker nas je deklica, ki je skočila v morje, prosila, da senjena smrt ne objavlja. Toda časopisi hočejo senzacij in so na prvih straneh objavljali z velikimi črkami: Pustolovska pot ladje iz Južne Amerike... Po mnogih zgodah in nezgodah sem bil vesel, da sem mogel v Šanghaju končno zapustiti ladjo, na kateri se mi je zdelo kot v mrtvašnici. Pri č. br. Cirilu lahko spet po domače govorim. On je sonce te hiše. Zame kar po očetovsko skrbi — vedno pravi: Kaj bo pa monsignor rekel, če boste ves zanič tja prišel.

DELA^VSKO VPRAŠANJE V JUŽNI^V AFRIKI

Misijski molitveni namen za november:

DA BI DELAVCI V AFRIKI DOSEGLI SVOJE PRAVICE PO KRŠČANSKIH NAČELIH

Sv. oče nas poziva, da ta mesec molimo za Afriko, in sicer za delavski stan v Afriki, da bi dosegel svoje pravice, ki mu gredo po naravnem in božjem zakonu, z drugimi besedami, da bi se delavsko socialno vprašanje, ki obstaja v Afriki in potrebuje rešitve, rešilo po načelih krščanske pravičnosti in ljubezni.

Brez dvoma ima sv. oče v mislih predvsem Južno Afriko. Po drugih delih Afrike so socialne razmere take, da je težko govoriti o posebnem delavskem stanu in njegovih problemih, vsaj v velikem obsegu ne.

Pač pa je delavsko vprašanje v Južni Afriki v resnici pereče. Južna Afrika je namreč po svojem napredku v marsičem podobno Združenim državam. V industrijskem in civilizacijskem oziru je tako daleč pred drugimi deli afriške celine, da se skoraj ne bi smela več imenovati Afrika, vsaj ne v istem pomenu, kot smo vajeni razumeti to ime. Posebno znana je po svojih rudnikih, kjer se izkoplje okoli 35% vsega zlata na svetu. Tako te vrste industrija še vedno prinaša nad 200.000.000 dolarjev dobička na leto, kljub temu, da je proizvodnja v zadnjem času začela malo nazadovati. Južna Afrika pa je podobna Združenim državam tudi v t. zv. rasnem problemu. Prebivalstvo Južne Afrike, posebno v Južnoafriški Uniji, je mešano po svoji narodnosti in izvoru. Belih prebivalcev je skupno 2 milijona 335 tisoč, črnega prebivalstva je 7 milijonov 736 tisoč, poleg tega je v Južnoafriški

Uniji še 905.000 mešancev ali mulatov in 283.000 Indijcev. Belo prebivalstvo, ki je evropskega izvora, je tudi mešano: 55% je holandskega pokolenja, 40% je britanskega in 5% je kakega drugega evropskega izvora. Rasno vprašanje je zato še mnogo bolj pereče kot pa v Severoameriških Združenih državah.

Razlog za to pa ni samo v številu črncev, ki daleč prekaša število belcev, ampak predvsem v sedanjem družabnem redu, ki je izražen v državnih zakonih. Kajti črnci v Južnoafriških Združenih državah so mnogo bolj zapostavljeni po zakonu in imajo mnogo manj pravic, kot jih imajo črnci v Severoameriških Združenih državah. In težnja nove vlade, ki je dobila večino pri volitvah letos v maju, je, da bi dosegla še strožje omejitve z ozirom na črno prebivalstvo. Kljub temu, da imajo črni državljani Južnoafriške Unije samo tri poslance v parlamentu, ki šteje 153 poslancev, nova vlada stremi za tem, da črncem sploh odvzame pravico glasovanja. Vlada izda za šolanje vsakega belega otroka dvanajstkrat več, kot izda za vzgojo vsakega otroka črnih staršev. Črno prebivalstvo je potisnjeno v takozvane rezervacije, ki pa so preobljudene, kajti po zakonu obsegajo samo 13% vse obdelovane zemlje. Kaka dva milijona črncev živi po južnoafriških mestih, toda morajo živeti ločeni od belega prebivalstva v posebnih četrtih. A nova vlada stremi za tem, da jih prežene tudi od tam, razen onih, ki so usluž-

beni pri belcih. Nova vlada tudi namerava še bolj poostriiti določbe, ki omejujejo črnem svobodo gibanja. V treh provincah Unije še obstajajo zakoni, ki določajo, da morajo črnici dobiti posebne prehodnice, če hočejo iti s kraja v kraj, če hočejo priti v mesto ali ostati zunaj doma po mraku. Poleg tega mora vsak delazmožen domačin imeti pri sebi posebno potrdilo, da je plačal 4 dolarje osebne davka. Če policija koga zaloti brez tega potrdila, mora odslužiti ta davek z delom, preden ga izpuste.

To socialno zapostavljanje, ki so ga deležni črni domačini v Južnoafriški Uniji, je posebno krivično do delavcev. Najprej domačini sploh ne morejo biti zaposleni v raznih strokah, ki zahtevajo bolj usposobljenih delavcev. Nova vlada teži za tem, da bi število strok, ki so zaprte za črnce, še povečala. Črni delavci ne dobe enake plače za enako delo kot belci. N. pr. strokovni črni delavec v zlatih rudnikih zasluži samo kakih 200 dolarjev. Strokovna zveza črnih delavcev, ki se bori za izboljšanje njihovih razmer, je zadnja leta sicer pridobila na moči, vendar se zdi, da jo bo nova vlada skušala razpustiti. Poseben zakon (The Master and Servants Act), ki smatra za zločinca one domačine, ki brez obvestila zapuste delo, ki so se zanj obvezali s pogodbo, je močno orožje v rokah vlade proti črnim stavkarjem.

Zato je razumljivo, da je težko najti delavcev pod temi pogoji. Izmed delavcev v zlatih rudnikih, kjer je zaposlenih kakih 360 tisoč črnih delavcev, je domačinov manj kot polovica, vsi drugi so prišli iz drugih krajev Afrike, iz Belgijskega Konga in Osrednje Afrike. Kajti domačini raje žive necivilizirano življenje v svojih rodovih, kot pa da bi šli na delo za tako sramotno nizke plače in pod tako krivičnimi pogoji. Kajti črni rudar zasluži na leto samo kakih 150 dolarjev. Sicer poleg tega dobi brezplačno hrano, obleko, stanovanje in zdravniško oskrbo, a ne sme imeti pri sebi svoje družine. Devet desetih teh delavcev v rudokopih se obveže za delo s posebno pogodbo, ki jih veže povprečno za 14 mesecev. Čevlji, postelja in obleka se jim odračuna od njihovih plač, in to po previsokih cenah. Par delavskih hlač n. pr. stane črnega rudarja pet tednov dela. Črni delavec ne dobi nobene plače za prekournno delo in nobenega bolniškega dopusta.

Delavsko vprašanje v Afriki je v resnici pereče. Kajti nobenega dvoma ni, da tako ravnanje z domačimi delavci presega vse meje pravičnosti in človekoljubja. Zato kliče po rešitvi.

Že samo z gospodarskega stališča je to

razmerje očitno nezdravo. Kajti črni delavci pod temi pogoji nočejo na delo. Po drugi strani pa gospodarstvo Južnoafriške Unije zavisi od njihovega dela.

A še mnogo bolj je treba rešiti to vprašanje iz drugih, višjih nagibov. Tako zapostavljanje domačega prebivalstva je krivično in se bo prej ali slej maščevalo. Sicer je res, da kak nepismen Bantu ali Bušman, ki je pravkar zapustil divje življenje gozda, nima istih sposobnosti kot kak potomec pridnih in izobraženih holandskih staršev. A kar je obsodbe vredno, je, da vlada nima dosti volje, dati domačinom priliko doseči primerno stopnjo civilizacije in postati enakopravni državljani. Boji se namreč, da bi številčno premočni domačini postali močnejši tudi v političnem in javnem življenju. In treba je poudariti to, da enako delo zahteva tudi enako plačo, in sicer plačo, ki je pravična. Ni prav nič na tem, kdo vrši to delo in kakšne polti je.

Poleg tega pa sv. oče hoče, naj molimo, da bi se te nezdrave in krivične razmere afriškega delavstva izboljšale po načelih krščanske pravičnosti in ljubezni tudi zato, ker take razmere ovirajo misijonsko delo med domačini. Kajti Južna Afrika je še veliko misijonsko polje. Saj šteje komaj kakih 250.000 katoličanov, ostali del belega prebivalstva so večinoma protestanti, črno prebivalstvo pa je še po veliki večini pogansko. Sicer pa je res, da vladajoča bela plast ni katoliška, in zato domačini ne morejo dolžiti Katoliške Cerkve, vendar je tudi njihovo bedno moralno stanje in nerazpoloženje proti beli rasi dovolj močna ovira za misijonsko delo med njimi.

Končno pa so take nezdrave in krivične socialne razmere tudi najboljše polje za rdečozetev komunizma. Spomniti se moramo le, da so bile pred sto leti podobne razmere med delavstvom v Angliji in drugod, kjer je moderna industrializacija dosegla nagel razvoj. V teh razmerah je Marx zasejal prvo rdeče seme komunizma in z njim prevaral obupane množice. In isto setev nadaljujejo danes njegovi nasledniki po rudnikih in bednih stanovanjih črnih delavcev v Južni Afriki in jih varajo z lažnimi obljubami.

A mi vemo, da je edina rešnja pot iz teh bednih razmer, ki v njih danes živi afriško delavstvo, družabna obnova po načelih krščanske pravičnosti in ljubezni. Če bodo ta načela prevladala v Afriki, bo prevladalo tudi zdravo in pravično razmerje med delavci in delodajalci in konec bo tudi rasnih predsodkov, kajti v Kristusu ni nobene rasne razlike, v Kristusu smo si vsi ljudje vseh polti, narodov in jezikov eno. **Dr. Anton Soklič CM.**

Piše Karel Wolbang, kitajski misijonac

19. november 1947.

Ura mojega odleta iz Kalkute na Kitajsko se je približala. Ob pol desetih zvečer sva z bratom Udovcem odrinila na letalsko agencijo v "Victoria House". Slovo od obeh slovenskih misijonarjev, br. Udovča in br. Lukana, je bilo res pirsrčno.

Nočno čakanje sem izrabil za pisanje pisma. Točno ob 2 zjutraj smo se odpeljali na letališče, kjer so nas povabili k zajtrku, ki se ga pa jaz nisem dotaknil, želeč še isti dan maševati na Kitajskem, v Kunmingu.

Po običajnih pregledih (potni list, carina, izkaz o cepljenju, itd.) smo sedli v 4 motorni "Douglas" avion, ki ga je vodil spet ameriški pilot. Bajse se na Kitajce ne zanesajo, dasi je avionska družba kitajska: "China national aviation corporation". Točno ob 4 zjutraj so zabrneli stroji. S čudovito mirnostjo smo zapluli v velike višine. Postalo je kar mrzlo. Potnikov nas je bilo le 19. Krašen je bil sončni vzhod, kaj slično lepega še nisem doživel. Vsak hip je bilo bolj svetlo in naenkrat smo zagledali pod seboj vrhove Himalaje. Široke reke, mogočni vodopadi, pragozdovi, osamljene vasice, planinske stezice in v gorovje vsekane ceste so dajale svetu pod nami čudovito slikovitost. Zadrževal sem sapo, ko je bil v letalu dan znak, naj zapnemo pasove. Spuščali smo se počasi nad veliko jezero, za katerim leži Kunming, ki ima 300.000 prebivalcev, prestolica kitajske province Junnan. Vedel sem, da smo zelo visoko nad morsk gladino, a nisem pričakoval, da se bodo pobočja gora tako razgalila. Dreves je skoraj zmanjkalo: rdečkasta prst in skalovje me je za hip razočaralo. Pa sem si takoj dopovedoval: Sam Bog ve, koliko zapuščenih duš v tej pokrajini na Kristusa čaka.

Pomirjen sem lezel ob 9, po kunminškem času ob 11, iz letala. Nihče nič ni povedal. Znašel sem se spet pri pregledu dokumentov in robe in brez posebnih težav opravil vse potrebno. Denarja ne smeš prinesiti v deželo, pa meni so 45 dolarjev pustili. Pihala je ostra burja, ki je po ozračju prenašala oblake peska.

Prijazen Francoz, protestant, ravnatelj francoske indokitajske banke, me je nagovoril in vprašal, kam sem namenjen. Takoj mi je ponudil mesto v svojem taksiju in z veseljem sem prisedel. V nekaj minutah me je "odložil" pred misijonom našega slovenskega salezijanskega misijonarja Majcena.

Pri slovenskih salezijancih v Kunmingu.

G. Andrej Majcen me je ljubeznivo sprejel in naročil vse potrebno za sveto mašo. Spomnil me je, da tu po zauživanju Svete Krvi počisti kelih samo z vodo, ker vina ni zlahka dobiti. Oni, da imajo nekaj trt pri hiši, na-

menoma radi mašnega vina posajenih. Med tem sem z žalostjo ugotovil, da sem brevir pozabil na letalu pod sedežem. . . Zmotila me je lepota narave, v katero sem bil zamaknjen. Oh, nesrečni profesor! sem si očital. Kaj podobnega pa še ne. Raje bi izgubil vse prej, kot ta zaklad, ki ga še iz Ljubljane seboj nosim. Odšli smo takoj na agencijo CNAC in obljubili so nam, da bodo skušali zadevo urediti. Bog daj! Drugič bom raje manj občudoval lepoto stvarstva, pa več mislil na svojo pozabljivost.

Ob 13 sem odmaševal.

Po kosilu sem si ogledal misijon. Dušnega pastirstva nimajo, ker delajo samo z moško mladino: Ljudska šola, obrtna in dve gimnaziji — skupaj okrog 700 gojencev, od tega 304 notranji, ki so g. Andreju, direktorju zavoda, v največje veselje. Sam me je vodil po razredih. Da slišite komando Kitajčeka — vsak razred ima poveljnika, ki ga vse uboga —: Či-li — vstati in pokloniti se! Prikloni dostojanstveni; mi smo jih seveda morali vračati, podobno kakor pri slovenskih mašah. Na to Kitajci veliko dajo. V dveh razredih so mi tudi zapeli, da je bilo veselje. Ob pavzah "živ žav" kar dviga.

Misijonar Andrej Majcen deluje tu že 12 let. Pomagata mu 1 španski in 1 kitajski sbrat-duhovnik, en kitajski bogoslovec bo pa letos posvečen in kmalu potem še eden. Obrtno delavnice, kjer se jih polno uči mizarstva, krojaštva, čevljarstva, ključavničarstva, tiskarstva, itd., vodijo salezijanski bratje pomočniki, ki so: trije Kitajci, Slovenec Štefan Meolič in pa Stanislav Pavlin, ki bo prihodnje leto doštudiral in postal duhovnik, dasi je vstopil v družbo kot brat pomočnik in tudi čelovai kot tak več let na Japonskem. Sedaj je tu ravno eno leto, pa že zelo dobro obvlada kitajščino in v šoli poučuje angleščino. Potem je tu še en čeh in pa dva Italijana, vsi salezijanci, bratje pomočniki. Zaposleni so pri dijakih in drugih delih, ki so za obstanek misijona bistvene važnosti. Poleg salezijancev poučujejo v šolah tudi številni kitajski laiki, ki so pa vsi dobri katoličani. Kunming ima poleg teh salezijanskih šol še skoro 70 drugih in eno univerzo.

Popoldne sva z g. Majcenom 4 ure čakala na glavni pošti, da sva dobila telefonsko zvezo s Čaotungom, nakar sem za 35.000 kitajskih dolarjev (ki pa pomenijo komaj pol ameriškega dolarja) lahko pet minut govoril z monsg. Kerecem, ki me je veselo povabil v Čaotung. Tu na pošti sem mogel opaziti, kakšno žilico imajo Kitajci za trgovanje. Od tod je razložljivo, da ima g. Majcen v svojih šolah gojence iz najrazličnejših kitajskih provinc; cele družine namreč kar po celi Kitajski vandrajo leta in leta ter kupčujejo. Zato tu,

po izjavi g. Majcena, nekateri škofje delajo na to, da bi zaobljubo uboštva za ta narod v redovniško življenje vstopajočim, omilili, češ, da jim jo je v naši obliki skoro nemogoče držati. Kitajec ima vedno pri sebi denar in trguje. Da vidite, kako že majhni fantiči barantajo in denar štejejo!

Kitajec, ki mi je po naročilu g. Majcena iskal avtobusno zvezo za Čaotung, je izvedel, da bom lahko 30. t. m. odpotoval tjakaj. Po g. Majcena mnenju se to pravi, da znam biti za praznik Brezmadežne še tu. Fiat! S Čaotungom ni stalne zveze. Kadar kdo v svoj avtobus nabere dovolj potnikov, pa odrine. Točnosti ne poznajo. Tudi že določeni odhod kar mimogrede odlože za dan, dva dni. Pri urah sploh ne štedijo. Potem na poti ugotove razne defekte in vozijo namesto tri dni — sedem ali osem dni. Res je, da ceste do Čaotunga niso najboljše in daljava tudi ne majhna, kakih 800 km. Poleg tega ogrožajo potnike razbojniki, ki so organizirani in oboroženi s puškami in brzostrelkami... Kogar napadejo, ga okradejo oziroma oropajo do gola, dočim življenja navadno ne vzamejo. Vendar, ko so zadnjič italijanski kamilijanci potovali v Čaotung, so na potu pred mestnimi vrati nekega kraja videli pet odrezanih in obešenih glav ubitih potnikov. Gospod Majcen pravi, da je treba moliti za srečno razžo. Sicer pa, saj je svet danes poln razbojnikov. V Evropi jih je še več in krutejših kot tu.

Pri večerni molitvi sem opazoval discipliniranost Kitajčkov. Radi imajo dolge molitve. Prvi molivec je eden izmed njih. Ker izgovarjajo molitve v svojih 4 tonih, se zdi, kot da pojejo.

Zahvalil sem Boga za prvi dan življenja na Kitajskem in obnovil prošnjo, ki sem jo že zjutraj oziroma opoldne med sveto daritvijo k Bogu poslal, da bi vsi, ki v zaledju za Boga živite, ne prenehali prositi Gospoda za nove poklice, ko je žetev tu tako obilna.

20. november 1947.

Popoldan sem pisal pisma. Po kosilu pa sva z g. Majcenom obiskala tukajšnjega škofa, ki je bil pred kratkim povzdignjen v nadškofa. Je član francoske pariške družbe za zunanje misijone. Pojasnila sva mu namen mojega prihoda. Razgovor je seveda kmalu prešel na vprašanje komunizma. Gospod škof nama je omenil, da so pred kratkim trije avioni pripeljali iz Pekinga 42 trapistov z vsem, kar so mogli vzeti seboj na umiku pred komunisti. G. škof je naju za nedeljo povabil na kosilo, da se kaj več pogovorimo.

21. november 1947.

Marijin praznik. Imel sem za fante sv. mašo in prvič Kitajce obhajal. Pri maši so lepo peli. Nato sem prisotvoval divganju kitajske zastave. Nacionalna vzgoja je tu precej povdarjena. Vsako jutro je pred poukom jutranja telovadba. Sedaj se fanteje v svojih rumenkasto-rufavih uniformah vadijo za nastop ob prihodu papeževega internuncijskega msgr. Riberijskega, ki pride, kot pričakujejo, v decembru na obisk.

Čez dan sem spet pisal pisma in končno pošto tudi oddal. Na pošti se ni tako lahko znaj-

ti, kajti vsi napisi so v kitajščini in tudi govorica je kitajska. Poština v Italijo stane 24.000 kitajskih dolarjev, v Peking pa 1500. Seveda pa dobiš za en USA dolar kakih 100.000 kitajskih dolarjev.

Počasi se razgledujem, premišlujem in debatiram. Učim se nekaj angleščine, kitajski pa vlečem na ušesa, da se čim prej privadam.

Danes so se po vsej Kitajski pričele tri dnevne skupščinske volitve. Tu bo zmagal neki Čangkajškov general. Guverner province je prepovedal motenje javnega reda in miru. A prav pred misijonsko postajo so akademiki, po večini ženske, imeli miting proti Čangkajšku za govorom, petjem in delitvijo letakov. Dokazovali so, da so letos samo dva tedna študirali, ker niso imeli sredstev za študij. Nato so šli v sprevedu po mestu. Stvar je bila pod vodstvom rdečih. Porabil sem priložnost in zvečer v obednici sprožil razgovor o dolžnosti katoličanov, da volijo katoliške kandidate oziroma veri in duhovnosti naklonjene. Kar je bilo Kitajcev, so sklenili, drug dan udeležiti se volitev. Po večerni molitvi pa je kitajski duhovnik spregovoril fantom o nevarnosti komunizma.

Proti večeru sem se razgovarjal s protestantskim pastorjem z dežele: prinesel je v zavod čevlje v popravilo. Mladi mož že 11 let pričakuje nevesto iz Nemčije: sedaj že v švicarščini in bo v kratkem dopotovala v družbi treh novih pastorjev. Vidim, da bomo imeli tu dokaj pestro družino: še precej Vas bo moralo priti za menoj, če hočemo, da bomo imeli večino...

Gojenci so cel dan hodili k meni po podobice in sem vse nove razdal, tako da sem si moral pomagati še z rabljenimi in pa s čudodelno svetinjo.

22. november 1947.

Prvi vtisi o Kitajcih.

Lepo jesensko sonce ogreva sicer precej ostro ozračje visoko v hribih ležečega Kunminga. Ceste, ki jih nikakor ni mogoče primerjati našim mestnim ulicam, ampak bolj ljubljanski Židovski ulici, so prepolne ljudstva. Cele ulice trgujejo z istim blagom ali vrše isto obrt. Vse kupčuje. Vsakovrstno sadje je naprodaj. Sladkarij ne manjka. Pa cigaret in vžigalic tudi ne. Riževe cene strahovito rastejo. Bivoli nerodno vlečejo majhne vozove. Psi se podijo po cestah. Mačke pa vodijo kakor pri nas kučke po cesti, namreč na vrvi. Ljubosumno jih čuvajo, da jim ne uidejo, ker so tu — redkost. Če bi iz Evrope prinesel seboj 20 mladih muck, bi tu obogatel z njih prodajo. Berači godejo in potrpežljivo čakajo, da jim kaj daš. V tem oziru so čisto nekaj drugega kot indijski, ki znajo biti silni kot naši cigani. Otroci kar mrgoli. Stanovanja so ubožna in precej zanemarjena. Ljudje so oblečeni zelo različno, največ v nebno-modra oblačila. To da je narodno in najbolj ceneno blago. Tako moški kot ženske nosijo dolge halje, ob straneh prirezane. Otroke žene povečini nosijo v culi na hrbtu, kjer imajo privezane tudi svoje značilne ogromne slamnike. Po cestah mrgoli "riks" kot v Indiji: V dvokolesni vozček vprženi Kitajci prevažajo ljudi in se s tem preživljajo. Re-

veži navadno s svojim bremenom tekajo in drug drugega prehitevajo. Vozni promet je tu spet po desni. Avtomobilov ni veliko, voz s kolesi, ki imajo štirioglasto notranjo oporo, je pa vse polno. Njih škripanje posebno zjutraj, ko še ni toliko drugega hrušča, sliči žalostin-kam naše godbe. A ne zavidam onih, ki se na njih prevažajo in se proti morskimi boleznimi utrjujejo. Tovorijo pa Kitajci vsaj manjše količine zelo s pomočjo tehnične podobne nosilne priprave, ki jo vržejo čez ramo, na obeh straneh droga pa visi skodela s tovorom. Tako prenašajo zlasti zelenjavo, sadje in drugo.

Ker je zrak radi visoke lege precej redek, ima srce tukajšnjega prebivalca več dela in napora. Zato so ljudje bolj šibki. Zlasti jih pa kazenje opija in pa nekatere bolezni zelo zdelujejo. Vsi strogi zakoni, ki opij prepovedujejo, ne zaležejo nič. Dopoldne je do 10 po večjih trgovinah vse zaprto, ker ljudje pozno v noč kaše opij in omotično sanjarijo ali pa ob bučnih pečkih, sončnicah in grenkem čaju ubijajo čas. Med boleznimi sta najbolj razširjeni po starših podedovani in po razbrzdanoosti pridobljeni sifilis in pa tifoid. Zdravljenje prvega je v masah težko in traja leta. Kitajski fant, predno se poroči, stika na vse strani in šele po precejšnjem norenju se odloči za dekle, ki jo vzame. Tudi katoliško vzgojeni fantje gredo le preradi to pot. Druga bolezen se uničuje najuspešneje preventivno: treba je pridno umivati sadje in nekuhane jedi ter mesto vode piti čaj, česar so tu itak navajeni. Gobavcev, ki so v čaotungu velik križ in zelo zapuščeni, tu ni toliko.

Kitajci so sila zvedavi. Stopajo molče v trgovine, naše zavode, pazno gledajo, nič ne rečejo, tiho odidejo. Pozdravljajo le s priklonom, ki je res dostojanstven, brez kakih besed. Le včasih izgovore ime tistega, ki ga pozdravijo, ali pa izrazijo zadovoljstvo s svojim aspiriranim "ha". Na deželi pa imajo navado pozdraviti se z dobrohotnim vprašanjem: "Ste jedli riž?" — Redko se kdo razburi. Največja sramota je, če kdo komu klofuto da. Pa se zlepa to ne zgodi. Če se dva na cesti spreta, pristopi tretji, poslušaj obrambo obeh, nato pa razsodi in se mirno razidejo. Če pa kdo le preveč razgraja, ga fantje kar pograbiijo ter peljejo pred prevdarnega "sodnika", moža, ki mu okoliš zaupa, in tega razsodbi se mora ukloniti. Jedo Kitajci po tradiciji dvakrat na dan, zjutraj ob 10 in popoldne ob 4 ali petih. Kar je nam kruh, to je njim riž. Riža si privoščijo, kolikor le morejo, drugače pa je njihova prehrana skromna, preprosta, razen ob slovesnostih. Pri mizi vedno sedi po osem oseb in Kitajec šteje, ne za koliko oseb, ampak za koliko miz je pripraviti obed. — Po mestu, še bolj pa po deželskih naseljih še vedno kot nekaj patroljira stražar, ki vsako uro udarja na gong — noč in dan. Po vaseh nosi ponoči sulico, ponekod tudi že puško. Imajo dolžnost, preganjati tudi razbojnike, in iz stolpa pri vaških vratih, kjer je edini vhod v vas, opazujejo, če se kak nepoklicani morda ne približuje s slabimi nameni.

O komunizmu ljudstvo zlasti tam, kjer ga še ni toliko poskusilo, ne ve veliko. Tudi sedaj pri volitvah odloča le dejstvo, je li kandidat "dober človek" ali ne. A tudi komunisti se znaajo prikazovati dobre... Bo res, kar

smo brali pri avtorju knjige "My people and my country", da en konec Kitajske prav malo ve in čuti, kaj se na drugem koncu dogaja. Danes so tu objavili kitajski časniki, da se okrog Pekinga čangkajskove čete ob napadih 500 komunističnih letal umikajo, pa tukajšnje ljudi to nič ne dirne. Zaradi nepoučenosti mase bi komunisti tu z lahkoto zrevolucionirali ljudstvo, zlasti ker vlada veliko nezadovoljstvo zaradi nizke vrednosti kitajskega dolarja in ker so roparske tolpe brž osvojljive, da jim le kdo denar pokaže. V tukajšnjem salezijanskem zavodu je g. Majcen sedaj naročil kitajskemu sobratu, ki vzgojno skrbi za fante, da načrtno vsak dan po malo fantom o nevarnosti komunizma govori. Je že začel. Vse, kar sem jim povedal o Sloveniji in Evropi, jih je zelo vzpodbudilo, da zastavijo z vso resnostjo, zavedajoč se, da utegne biti sicer prepozno.

Problem spreobračanja in krščevanja je težak. Zdaleka ni tako težko, pridobiti človeka, kot vzgojiti in ohraniti ga. Ker izgledi za bodočnost glede apostolskega osobja niso preveč rožnati, in se ne ve, kdo bo vse novokrščence vzgajal in na življenje pripravil, opozarja tudi nadškof, da je treba velike previdnosti pri krščevanju. Spomnil sem se, kako sem bil v šmihelu nekoč v dvomih, ali smem krstiti prinesenega ciganečka, ko boter sploh ni imel pojma o sveti veri in po cerkvenih določilih mora on odgovarjati za versko in katoliško otrokovo vzgojo. V poganstvem okolju krščeni ljudje so v veliki nevarnosti, da hitro omagajo. Tako je lahko vse delo za takega posameznika Sizifov posel. Z g. Majcenom razglabljava, kako bi se temu odpomoglo. Salezijanski vzgojni sistem je za mladostnike precej uspešen. A po izstopu iz šole bo morala naprej oblikovati in vzdrževati vso to mladino kitajska KA. Treba je tudi dobre vzgoje bodočih kitajskih katoliških mater, ki bodo zmogle cel rod vzgojiti in ohraniti. Tudi g. Majcen trdi, da je vprašanje vzgoje globoko vernih krščanskih deklet v nekem pogledu celo važnejše kot vzgoja fantov. Mati je otroku najboljši katehet. Ta dr. Kraljeveva teza za preod slovenskega naroda velja tudi in še posebno tu v misijonih, zlasti na Kitajskem, kjer družina cvete. Vendar bo dekliska vzgoja uspevala le, če bo za oblikovanje dekliskih duš dovolj ženskih apostolskih moči na razpolago in če bodo kmalu v okolju začele graditi — domačinke. Povejte dekletom, ki v misijone žele, da jih čaka preobilno in prelepo delo. Le duhovno naj se krepe in apostolsko vneto šolajo. Če s Kitajcem lepo ravnaš, veliko dosežeš. Žal, da nove akcijske metode do semkaj še niso segle in mi je bilo kar težko, ko sem imel priliko videti, da včasih tu kak misijonar po cel teden skoro ne vidi duše, ker ne zna duš poiskati, ne zna za njimi iti, kar je danes po cellem svetu nujno. Vse preveč se čaka, da duše same pridejo, a se le redko to dočaka. To čakanje je danes usodna apostolska praksa, ki se v Evropi že zelo maščuje. Kristus je dejal: "Pojdite in učite..." in ne "sedite in čakajte..."

Seveda bo treba posvetiti veliko pažnjo vzgoji bodočega izobraženstva. Mons. Kerec pravkar v čaotungu pripravlja novo gimnazijo. Šolstvo, bolnice, karitativno delo, to bo

najvažnejše in najuspešnejše. KA pa bo morala vzgojiti in povezati pridobljene v močno urejene Kristusove bojne vrste. Tudi agilnost in številčno moč protestantskih misijonarjev bo mogoče prehiteti in prekositi le s KA. A treba bo s KA začeti pri najmanjših, ki še v otroški vrtec spadajo. Več let oblikovani pa bodo postali pravi apostoli.

Po kunminških katoliških ustanovah.

Danes, 22. XI. sva z g. Majcenom šla na pohod po katoliških kunminških ustanovah. Povsod sami Francozi in nekaj Kitajcev, prilika za francosko konverzacijo.

Prvi obisk je veljal francoskemu župniku, ki že 50 let deluje na Kitajskem kot član francoske pariške družbe za zunanje misijone. Kaplan je mlad, a toži, da nima nič dela. Po kitajski tradiciji mora dobiti vsak misijonar kitajsko ime, ker Kitajci ne morejo izgovarjati naših imen. Pravijo, da je v vsej ogromni kitajski deželi komaj kakih 100 rodbinskih imen, izmed katerih vsak Kitajec enega nosi. Mene je gospod župnik, preizkušeni misijonarski veteran "krstil" za U-senfu, kar pomeni: Wolbang duhovni oče. Tudi krstno ime sem dobil, pa ga še ne znam točno izgovoriti. Ker se tu nihče ne podpisuje, ampak le pečat pritise, mi je g. Majcen, ki je zame že ves čas ime študiral, obljubil, da mi da napraviti ta pečat.

Pri francoskih setrah sv. Pavla iz Chartresa sva si ogledala ogromni dekliški konvikt s šolo in v drugem, oddaljenem poslopju novicijat tzv. "Vierges", "devic", ki živijo v svetu tako kot druge Kitajke, a je njih poklic misijonsko delo. So neke katehistinje z zaobljubami, živeče v svetu. Delujejo z uspehom. Novicijat vodi kitajska setra sv. Pavla in je zelo strog.

Na kosilu sva bila pri francoskih sulpiciancih, kamor sem bil povabljen in zelo lepo sprejet. Vodijo škofijsko semenišče, ki šteje 14 gojencev. Dva profesorja sta sulpicianca, rektor in ekonom, dva pa Kitajca — to je vse. So pa zelo strogi. Tudi Čaotung ima tu dva svoja bogoslovca. Vzdrževanje semenišča veliko stane. Pogovorili smo se zelo lepo. Seveda ni izostala debata o komunizmu. Tita vsak dobro pozna. Je postal res svetovno znan — lopov. Oglledali smo si tudi gospodarstvo. G. rektor je povdarjal tesno povezanost med sv. Vincencijem, našim ustanoviteljem, in med njihovim ustanoviteljem.

Po kosilu sva šla h karmeličankam. Njih samostan je internacionalen. Sestre so iz Indokine, štiri iz Kitajske, 1 Italijanka, 1 Nizozemka, 2 Belgijski, itd., vseh 15. Razpoložljivih mest je pa 20. Prav kar so preko Hong-Konka dopotovale v postulat 3 nove: ena Nizozemka in dve Belgijski. Zaupal sem jim, da poznam nekaj slovenskih, po karmelski tihoti hrepenečih duš. Kako globoko je vzdihnila mati prednica: "Oh, dajte jih meni!" — "Pa kako rad, samo če jih vzamete", sem ji odvrnil. Natančno sva se pogovorila o vsem, kar bi bilo treba ukreniti, da splošna želja postane dejstvo. Prednica je bila vsa blažena v upanju... Seveda bo treba premagati še obilo težav, a vsi bomo neomajno zaupali v priprošnje svete Terezije...

Z g. Majcenom sva odšla še v drugo hišo sester sv. Pavla, kjer imajo sirotišnico, naj-

denišnico, dom slepih in ubožnico za starčke. Vsak dan nalete pred vrati najdenišnice na kakega malega otroka. Sestre jih negujejo in krščujejo. Večina jih kmalu umrje. Ko bi imele dovolj osebja, bi lahko še veliko večim pomagale v nebesa. Kar ostane živo, vzgojijo krščansko in navadno dobro omože. Te najdenke so navadno potem dobre krščanske matere. Videl sem že zaročena mlada dekleta pri ročnem delu. V oddelku najmlajših se mi je mala sirotica obesila na roke in je nisem mogel odpraviti, dokler ji nisem dal čudodelne svetinje, katero si je takoj obesila okrog vratu, potem pa me je vodila še k drugim slepim sirotam, da sem tudi njim dal čudodelno svetinjico. G. Majcen jim je med tem razlagal, kako Marija tiste, ki njeno svetinjo nosijo, posebno varuje in ščiti. Tako smo imeli kar celo slovesnost čudodelne svetinje. — Sestre imajo pri zavodu tudi dispanzer, ki je pa zaprt, ker nimajo dovolj moči.

Vesela sva se vračala z g. Majcenom domov in nadaljevala razgovor o Kitajcih, mons. Kerecu, apostolatu, itd. Zvečer pa sva se spet lotila obdelovanja kitajskih tonov, a ne za dolgo, kajti utrujena sva bila oba od dnevnega romanja po zavodih. Pred tabernakljem in Terezijinim kipom sem se Bogu vroče zahvalil za prelep dan in vsa doživetja v njem. A tudi v kapeli se nisem smel predolgo zadržati, že radi dveh neverjetno hudih psov, ki sta me že prejšnjo noč na zelo trd način poučila, da ne smem ponočevati čez deseto, ako nočem naslednji dan hlač h krojaču nositi...

23. november 1947.

Prva nedelja na Kitajskem. Življenje po mestu kot ostale dni, vrvenje, tekanje sem in tja, delo, kupčevanje... Pri nas v kapeli pa smo imeli dve maši: pri eni je bila pridiga, pri drugi kitajsko ljudsko petje.

Opoldne smo se odzvali nadškofovemu vabilu na kosilo. Prišla sta tudi oba francoska župnika kunminških župnij. Škofov kaplan je Kitajec. Porazgovorili smo se dobro o prilikah v Sloveniji in Jugoslaviji, o Čaotungu, junanski provinci. Z g. Majcenom sva se pohvalno izrazila o misijonskih ustanovah v škofiji, kolikor sva jih ogledala, in nato naju je g. nadškof povabil v precej oddaljeno malo semenišče s 30 gojenci: tjakaj bova šla v sredo skupno z nadškofom. Veselim se že nove prilike za razgovor.

Po kosilu sva se z g. Majcenom več ur razgovarjala o prilikah v Junanski provinci, o čemer poročam spodaj. Po večerji pa sem imel po želji g. Majcena italijansko konferenco za duhovnike in brate, ki znajo italijansko. Govoril sem o temi: Tabernakelj — naša trdnjava proti prodiranju materializma in boljšeizma v današnji odločilni uri. Nato smo gledali 4 propagandne filme, ki jih ameriški konzulat brezplačno tedensko zavodu posoja. Zanimiv je bil zlasti prikaz Hitlerjevega napada na Anglijo.

Provincia Junnan.

Junanska provinca meri kakih 220.000 km², kar znači pol Francije ali celo Jugoslavijo. Prebivalstva ima 2 do 3 milijone. Povečini so to Kitajci. Vendar je precej ljudi tudi iz rodu "Lolo" in nekaterih drugih rodov. Pretežni del prebivalstva je še poganski —

budisti in taoisti, je pa tudi okrog 200.000 mohamedancev. Ljudstvo je zelo dobro in za vse lepo sprejemljivo. Žive zelo skromno, kulturna stopnja še nizka, in civilizacije prav malo. Veliko je ročne obrti. Politično so proti centralistični nankinški vladi in vedno se bore proti dvema sosednjima provincama za svojo samostojnost.

Središče province je Kun-ming (prej se je imenoval Junnan-fu), ki šteje kakih 280 — 300.000 prebivalcev. Med vojno z Japonci je bilo to mesto velikega pomena in je bilo zatočišče od vseh strani pribeglih beguncev. Tu so bile tačas tudi "Združene kitajske univerze" s 2000 slušatelji. Danes jih je le še kakih 600.

Vsa pokrajina je zelo bogata na rudah, a neizrabljena. Prometne zveze so srednje. Burmanska cesta vodi v Birmanijo, kjer se sedaj krepko razvija akcija za osamosvojitvev izpod angleške nadoblasti. Železnica v Hanoi (francoska Indokina) je delno porušena po ukazu Čangkajšeka, ki se je bal, da bi Japonci utegnili po njej prodrati do Kun-minga, ki tvori ključ za vse ceste v notranjost dežele. Pred 12 leti so zgradili cesto v Čaotung in začeli so graditi tudi železnico tjakaj. Kun-ming je tudi najvažnejše trgovsko središče vsega jugozapadnega dela Kitajske. Podnebje je zelo ugodno, ker smo visoko nad morsko gladino: Kunming 1900 m, Čaotung pa skoro 3000 m! Zima je mila in v letni dobi pade dovolj deževja. Gotove dele province, zlasti južne, ogrožajo roparji.

Cerkveno je Junnan nadškofija, ki jo vodi Pariška družba za zunanje misijone s centralnim semeniščem v Kunmingu, ki ga vodijo sulpicijanci. Bogoslovcev je le kakih 15. Malo semenišče pa ima 30 fantov. V obeh semeniščih poučujejo in vzgajajo z združenimi močmi i Evropci i Kitajci. V Kun-mingu sta dve župniji z maloštevilnimi katoličani, poleg tega pa še več raznih misijonskih zavodov, ki sem jih deloma že zgoraj opisal in od katerih so daleč najbolj aktivni salezijanski zavodi pod vodstvom Slovenca g. Majcena. Južni del junnanske province je zelo zapuščen, a pravkar prihaja tjakaj 5 kanadskih misijonarjev, ki bodo polagoma prevzeli tam samostojno področje.

V junansko nadškofijo spada tudi apostolska administratura Čaotung, ki jo sedaj že 12 let vodi slovenski misijonar msgr. Kerec. V njej deluje poleg našega g. monsignorja še 9 kitajskih duhovnikov, od katerih pa jih je nekaj že zelo v letih, in pa 9 kamilijancev, od teh 3 duhovniki; za pomoč pa sta sedaj tamkaj tudi dve slovenski slovenjebistriški šolski sestri (katerim pa sta se sedaj pridružili še dve in pa misijonski zdravnik dr. Janež; op. ur.) in nekaj kitajskih domačih redovnic, nekakih katehistinj. Mons. Kerec ima težak položaj, kajti naraščaja ima malo (v velikem seemnišču le 2 bogoslovca), z domačo duhovščino pa so radi nekaterih okolščin precejšnje težave in je resnično delavnih le malo. Vodja administrature bi moral biti prav za prav kitajski duhovnik, toda težko je dobiti domačina za vodstvo tako težke pokrajine.

Po najbolj zapuščenih delih Junnana delujejo tudi pastori raznih protestantskih sekt

in sicer ne z majhnim uspehom. Ljudstvo tu še ni toliko pod slabimi vplivi evropskih naseljencev, katerih je semkaj šele prav malo prišlo; zato je bolj dovzetno za resnico. Tudi duhovniških in redovniških poklicev bi se dalo veliko vzgojiti z moderno apostolsko vzgojo Največji problem tudi junnanskega misijona je spet — več misijonarjev!

24. november 1947.

Izposodil sem si kitajski učbenik za začetnike. Dal mi ga je br. Pavlin. Vsebuje tri zvezke, pisane kitajsko-latinsko-angleško. Kar miglja mi pred očmi ta množica znakov. Le z božjo pomočjo bom mogel vse to vtepti v glavo. G. Majcen mi bo te dni vsak dan po pol ure razlagal — za prvo pomoč. Dnevi mi tečejo z veliko brzino; kar težko mi je, ko s kitajščino šele začenjam, pa sem že pet dni tu. Razlike med narečji posameznih pokrajin so ogromne, še večje kot n. pr. med slovenščino in srbsščino. Tu imamo nekatere brate pomočnike, ki znajo mandarinsko ali šanghajsko ali kantonsko kitajščino, junanske pa ne obvladajo. Pisanje in čitanje je posebno težko, ker je treba poznati na tisoče znakov. Pravijo, da je govoriti lažje.

G. Majcen je zelo zaposlen. Tudi drugi na vse pretege vežbajo mladino: 14 članska godba, ki kar dobro svira, petje, telovadba, igralski nastopi. . . Pripravljajo se namreč na godovno slavnost zavodskega direktorja — g. Majcena, ki bo 30. t. m., obenem pa tudi za prihod apostolskega internucija msgr. Riberijs, ko se bodo pri pozdravu njemu oziroma svetemu očetu na čast zbrali vsi tukajšnji katoličani in zastopstvo oblasti.

Ker se je večeraj prišla policija zanimat, kje sem se ustavil, bova šla danes z g. Majcenom na gubernaturo, da se javim in prosim pismenega dovoljenja za bivanje v provinci Junnan. Mimogrede si bova ogledala tudi veliko kunminško knjižnico in novi konec mesta, ki pa razen kake pagode in zanimivih mestnih vrat nima nič posebno izrazitega.

Med komunistično študentarijo.

Knjižnica je bila, žal, zaprta, pa smo si zato ogledali univerzitetne prostore in naprave. Predavaj ni, ker dijaštvo že dolgo štrajka. V predavalnicah so prenočišča za mlade gimnazijce in gimnazijke — promiscuiteta, v nemajhno pomoč komunističnim agentom. Profesorji in oblasti so napram komunistični propagandi med študenti brez moči. Povsod vidimo plakate z velikimi napisi: "Profesorji, bodite pametni, oklenite se pravih idej!" Pripravljajo teren za čas, ko bodo lahko prišli s pravimi barvami na dan. Junnanski separatizem jim pri propagandi tudi lepo služi.

Obiskali smo tudi univerzitetno bolnico. Je to največja kitajska bolnica v mestu, a ima samo 40 postelj. Nekatere evropske so večje, zlasti ena od protestantskih, kjer je šef-zdravnik mlad protestantski pastor. Po bolnici nas je spremljal kitajski zdravnik-kirurg, ki je pred kratkim v Lyonu doštudiral in sedaj tu na univerzi medicino predava. Razkazal nam je vse prostore in naprave. Povedal sem mu, da bo dobil v dr. Janežu kolega, in je bil tega vesel. Med 600 današnjimi univerzitetnimi slušatelji jih je 200 medicincev.

Ko smo si ogledali še univerzitetno knjižnico, smo se poslovili, in sicer prav po kitajsko, kar pomeni, da po vseh besednih pozdravih pri vratih postojš, se obrneš in še enkrat napraviš poklon. Hm, ne veste, koliko pozornosti je treba, da česa ne pozabiš, ker bi se s tem lahko zelo zameril.

Sli smo naprej. Na prostrani ravnini stojijo barake "višje pedagoške šole". Polno študentov obeh spolov je v krogu poslušalo predavatelja, ki jim je govoril o tem, kako se dela ulična propaganda; drugje spet so vadili propagandne pesmi; seveda to niso bila redna predavanja, ampak komunistični krožki. V knjižnici smo naleteli na zaskrbljenega ravnatelja. Pospremil nas je v mesto; tik pred nami so ravno odhajale "na delo" skupine dijaštva obeh spolov, s transparenti, plakati, kričanjem in petjem — lepo v dvo-stopih. Pred policijskim poslopjem so napravili prvi miting in kričali: "Mi hočemo svobodo! Spustite naše jetnike!" Vse naperjeno proti vladi, ki ne more nič. Blizu pedagoške šole smo že preje naleteli na grob nekega junnanskega profesorja, voditelja demokratske stranke in treh študentov, ki jih je pred leti vlada obsodila na smrt in ustrelila in so sedaj narodni mučeniki.

V bližnji gimnaziji je vse prepevalo. Vhod v ogromne ograjene prostore stražijo dijaki sami, študentje štrajkajo že mesece in mesece ter kar v gimnazijskih prostorih žive, pojejo, rovarijo proti vladi — in ljubijo... Iz vsega doživetega sem razpoznal, da igra izredno važno vlogo pri vsej tej agitaciji — nežni spol, bodisi pasivno bodisi aktivno.

Komunizem bo imel v tej študirajoči mladini čez nekaj let svoje najzvestejše voditelje zapeljanih mas. Srce se mi je krčilo, ko sem gledal to zapuščeno mladino, ki delajo z njo volkovi, kar hočejo, in ni nikogar, ki bi jim resnico oznanil.

Domov grede naju je najin spremljevalec, kitajski profesor, tajnik salezijanskih šol, zapeljal — bil je zelo lačen — na čaj, bučne pečke in v mestu še na riževe rezance. Prvič sem moral jesti s palčkami. Pa me je precej dajalo. Celo v oči sem si papricirano vodo po nesreči brizgnil, kar ni imelo prijetnih posledic. Plačala sva seveda midva in kitajski profesor se je potem vso pot domov smejal in govoril o riževih rezancih, dokler ga v salezijanskem domu nismo še h kosilu povabili. Kitajci zelo radi jedo. Misli množic se zelo sučejo okrog hrane. O tem te prepriča že bežen pogled po stojnicah, kjer vse kuha najrazličnejše jedi. In papriko ljubijo, da so vsi polni izpuščajev od nje.

Prihod g. Prebila in fr. Jermana.

Ob 14 smo prišli domov. Popolnoma nepričakovano in na veliko veselje sem izvedel, da sta dopotovala g. Prebil in fr. Jerman, moja draga sobrata, iz Rima. G. Majcen je takoj za oba pripravil prostor. Pohiteli smo v mojo sobo in kramljali.

Naslednji dan smo se z nadškofom vsi skupaj podali v malo semenišče, kakih 15 km oddaljeno od mesta. Poglavlje zase je bila voznja. Tiho sem blagovljal vse one, ki imajo bolj kratke noge, kajti svojih nisem imel kam vtakniti.

Ostali smo v semenišču na kosilu, 30 Kitajčkov se je hahljalo, ko je g. Prebil vzel v roke svoj fotoaparatus, da nas fotografira. Kitajski profesor se je slikal v skupini s puško na rami in pripomnil: "To sliko pošljemo komunistom..." To bi nas vlačili po svojih časopisih, če bi res dobili to sliko...

Poleg malega semenišča je tudi pokopaljšče, kjer med drugimi počiva nekaj duhovnikov, ki so bili mučeni za sveto vero. Med prebivalci v okolici pa ni nikjer nobenega katoličana. Po hišah pa smo brali tu in tam v kitajščini napise protestantskih pastorjev: "Jezus, reši nas naših grehov!" Žalostno in kar malo čudno, da v toliko desetletjih semenišča niti njega najbližji sosedje niso spoznali in sprejeli prave vere.

Odsli smo nekaj kilometrov naprej v gaj s številnimi pagodami budistov in taoistov. Med potjo smo srečavali bonce; s fr. Jermanom sva vzdihovala videč, kako se pogani klanjajo spačenim malikom. V dno duše se človeku zasmilijo zlasti ubogi Kitajčki - otroci, ki so naravno tako dobri in za vse lepo sprejemljivi. Koliko dela za vse, ki za nami hrenijo na misijonsko polje! Za pagode Kitajci izbirajo najlepše kraje, navadno gozdiče. Človek bi kar tam ostal — ko bi ne bilo tako prazno — brez tabernaklja...

Z monsignorjem-nadškofom smo se dogovarjali glede sprejema fr. Jermana, ki ga čaka še nekaj let študija, v veliko semenišče. Takoj je pokazal vso pripravljenost. Skrbeloga je le, če bo mogel vzdržati ob rižu brez kruha, ker bo moral uživati isto hrano kot domači bogoslovci. Seveda je bil fr. Jerman na tako žrtev kar mimogrede pripravljen.

Skozi vzhodna vrata smo se zvečer, polni novih spoznav in vtisov, vračali v mesto. Pohiteli smo še, tudi za g. Prebila rezervirati mesto na avtobusu za čaotung, ki naj bi odrinil tjakaj 2. decembra. Seveda — en dan gori ali doli pri Kitajcih ne pomeni veliko. Voznja nas bo vsakega stala 800.000 kitajskih dolarjev, kar znese okrog 9 ameriških dolarjev, s hrano in prenočišči nekaj več. Če ne bo prevelikih presenečenj od strani roparjev, ki okoli kitajskega novega leta sredi februarja potrebujejo denar za poroke in gostije, in če se avto po poti ne pokvari, bomo v treh do petih dnevih v 3000 m visoko ležečem, zaželjenem čaotungu. Pred kratkim je dopotoval od tam neki redovnik, ves premražen, kajti roparji so ga pustili v samih spodnjih hlačah, v višinah je pa precej hladno. A ne mislite, da nas je strah...

27. november 1947.

Čudodelne svetinje praznik je danes! Opravl sem votivno sveto mašo na čast Marijiniemu prikazovanju usmiljenki sv. Katarini Laboure. Bogu in Brezmadežni sem spet ponovil tisoče prošnja vseh dragih duš, ki sem jih pri svojem duhovniškem delu v življenju srečal: prosil sem pa tudi za one, ki na nas, misijonarje, že težko čakajo; veliko jih je in zelo so zapuščene.

Po kosilu smo se podali k sulpicijancem pogovoriti se vse potrebno glede vstopa fr. Jermana v bogoslovje in pa h karmeličankam. Tudi največji mestni park, nekaj pagod in protestantskih shajališč smo obiskali. Nato smo še v bolnico in njeno apoteko nos.

vtaknili in opazili veliko dobrega zdravniškega materiala. Mons. Kerecu bomo morali tu nabaviti in mu v Čaotung prinesiti medicini za 17 milijonov kitajskih dolarjev, kar pomeni kakih 80 ameriških.

Zvečer je prišel k nam rektor sulpicijanskega semenišča in je javil, da je fr. Jerman sprejet v bogoslovje in da je zanj že vse pripravljeno. Najprej se bo moral seveda učiti jezika. Ker se v bogoslovju za božične praznike prično velike počitnice, bo fr. Jerman mogel do začetka novega šolskega leta 10. III. 48. v kitajščini že precej napredovati. Tako je zanj že lepo poskrbljeno.

Gojenci se pridno vadijo za razne nastope koncem tedna. Zlasti godovanje g. Majcena Andreja obeta biti veličastno. Zanimivo je, da sta tudi dva od nas treh Andreja, g. Prebil in fr. Jerman; tako bomo praznovali kar tri godove. Obenem bodo pa vsi ti nastopi služili kot nekaka generalka za prireditve ob prihodu apostolskega internuncija.

28. november 1947.

Zvečer je ena tukajšnjih šol priredila pevsko akademijo, ki smo se je tudi mi udeležili. "Trajala je tri ure in pol. Dobili smo vsaj malo pojma o kitajski glasbi. Instrumentalna glasba je še zelo nerazvita. Imel sem vtis, da poslušam kak naš kavarniški jazz band. Najboljša godba v mestu je salezijanska, ki pa vežba komaj šele poldrugo leto. Dijaštvo nastopa vse v rmenkastem skavtskem kroju, ki je strogo obvezen za vse študente. Petje je dokaj svojsko. Naši pevski strokovnjaki bi mogli na podlagi kitajskih melodij marsikaj skomponirati, če bi se v kitajsko dušo uživali. Ljudstvo je bilo seveda kot povsod, navdušeno pri raznih hokus-pokus izvajanjih in pa pri boksu najmlajših. Reda na odru ni bilo. Vse se je gnetlo na njem. Ljudstvo sicer z zanimanjem prisostvuje, a vsak svoje misli med izvajanjem kar nemoteno okrog razlaga. Tudi kade vmes. Po prireditvi smo bili povabljeni na čaj in pecivo. Ob slovesu pa poklonov brez konca.

29. in 30. november 1947.

Fr. Jerman odhaja. Blagoslovil sem ga v njegovi novi sobi v semenišču. Ker zna mož več jezikov in ga je g. rektor kot takega že razvpil, se je takoj vsa hiša začela zanimati zanj. Posebno pa je p. rektor poskočil ob ugotovitvi, da je tudi medicinsko "naobražen", češ, da se bo to dalo v semenišču zelo koristno porabiti. Fr. Jerman se je namreč skupaj z menoj mučil na slavnem medicinskem misijonskem kursu v Rimu in odnesel seboj ne le imenitno diplomu, ampak tudi marsikaj znanja za prvo pomoč obolelim.

Godovali bomo še skupaj z njim, ker bo ves dan v pondeljek še prost. G. rektor mu je posodil že italijansko-kitajski učbenik v dveh zvezkih. Pri študiju jezika mu bo pomagal najstarejši tukajšnji francoski misijonar, ki je baje za začetnike odličen.

Z ljubeznijo so Kitajčki pripravili oltar Marije, Pomočnice kristjanov za devetdnevno na čast Brezmadežni, ki smo jo začeli zvečer. Salezijanci se osmega decembra spominjajo, kako je sv. Don Bosco sprejel prvega gojence v vzgojo in tako pričel s svo-

jimi oratoriji. Ganljivo je poslušati petje teh duš, ki jim je Marija tako draga Mati. Tudi Marijine podobice in čudodelne svetinje imajo zelo radi. Marija najhitreje in najspretnije pogane k Jezusu vodi: Po Mariji k Jezusu.

Naslednji dan sva imela z g. Prebilom obe komunitetni maši z ljudskim petjem. Ob razvedrilu v krožku "Domenico Savio", ki sestoji iz 24 pogančkov pod vodstvom fr. Pavlina, so nam zapeli v kitajščini: "Ti, o Marija..." Kako človeka gane misel, da nekrščeni svojo nebeško Mater častijo. Sessali smo sladkorni trs. G. Prebil je kot sogodovnjak v slovenščini nagovoril Kitajčke, g. Majcen je pa brž sproti na kitajsko predstavljal. Zvečer bo pa slavnostna akademija na čast g. Majcenu za gojence, jutri pa za javnost. Reč obeta biti obsežna in zanimiva.

Šanghaj, 28. V. 1948.

Po šestih mesecih...

Šest mesecev bivanja v Kunmingu je bilo zame postavljanje temeljev za bodoče delo. Ves čas sem porabil za pripravo duše in razuma za novi apostolat. Želja, da bi čas čim bolj izrabil, me je venomer gnala v prizadevanje. Tako mi je z božjo pomočjo uspelo, v pol leta pridobiti si osnovno znanje mandarinskega jezika. Ob spretni roki svojega učitelja, plemenitega španskega salezijanca g. Fernandez, sem dan za dnem stopical po labirintu kitajskega učbenika, vedno z bolj prožno nogo. Skraja se mi je zdel kakor ogromna neznanka, saj je vse popolnoma novo, prav ničesar ni, kar bi vsaj malo spominjalo na kak evropski jezik. Imel sem vtis, da mi je študirati same nove geometrijske formule in spoznati vsaj 1700 le-teh, da bom mogel vsaj za silo preiti na predelavanje kitajskega katekizma, za katerega razumevanje je potrebnic znanje 800 znakov, ker je preprosto pisan, da bi bil čim večjim množicam razumljiv. Moj učitelj je bil vesel, ker sem se lotil mandarinsčine, kajti mnogi se zadovolje le s študijem krajevnega dialekta. A med provincijalnimi dialekti je včasih večja razlika kot med raznimi evropskimi jeziki, n. pr. različnimi romanskimi. Z mandarinsčino si bom pridobil uradni jezik in pa še podlago za dialekt bodočega delokroga.

Voljo za ta dokaj naporni, 10 do 13 urni dnevni kitajski študij sem črpal iz tabernaklja. Saj Gospod vidi, da hrepenim le po enem: čim več v bodoče storiti za duše ubogih Kitajcev. Ob nedeljah in praznikih sem imel stalno "deveto" sveto mašo za gojence, ki jih je trenutno 320 v zavodu. Kadar so zapeli, mi je srce kar poigravalo od sreče. Saj so v svojih molitvah in petju tako preprosti in iskreni: vsi pejejo kakor iz enega srca, enega grla. Pa je v tej množici samo kakih 70 katoličanov, ostali so še vsi pogani, a tudi oni pejejo. Včasih sem opazil, da je ta ali oni pogan bolj zbran in goreč kot marsikateri kristjan. Ob praznikih in nedeljah zvečer sem imel pa italijansko konferenco za salezijansko redovno družino (duhovnike in brate pomočnike). Tako sem tudi duhovniško mogel nekaj delati.

Ves čas sem opazoval čudovito življenje med 800 salezijanskimi šolarji ljudskih, srednjih in obrtnih šol. Marsikaj sem spoznal,

kar mi bo v bodoče zelo koristilo. Posebno ker me je predobri g. Majcen sprti uvažal v kitajsko duševnost doraščajočih fantov in v kitajsko dušo ter mišljenje in čuvstvovanje sploh. Uvidel sem jasno, da je še posebno pri kitajskem šolstvu potrebna ogromna mera potrpežljivosti, če hoče misijonar po velikih naporih kaj temeljitega doseči. Mnogo dragocenih spoznav sem si nabral, iz katerih bi Vam rad v bodoče, če mi bo čas dopuščal, napisal kako razpravo.

Kitajski otroci zelo ljubijo Marijo. Koliko žudodelnih svetinj in podobic sem vrgel med nje, ve samo Bog. K sreči mi je plemenita dobrotnica iz Rima poslala 2 kg težak zavoj žudodelnih svetinj, rožnih vencev in podobic, da sem mogel pred odhodom še enkrat te duše razveseliti.

V zadnjem mesecu sem imel srečo, pomeniti se nekajkrat z g. mons. Kerecem, ki je prišel po opravkih v Kun Ming. Spoznal sem, da je res misijonar velikega formata z nesebičnim katoliškim srcem. Delati v njegovem misijonu bi bilo vsekakor užitek. Vendar je božja Previdnost ukrenila drugače.

Prejeli smo poročilo, da nam bodo slovenskim lazaristom na Kitajskem ameriški sobratje odstopili del svoje škofije v Kanchowu in da se bomo čim prej vsi tamkaj zbrali ter začeli — z ledino. G. Prebil, ki je šel koncem decembra sam v Čaotung, kjer je pri mons. Kerecu mnogo pridobil in se tudi kitajsko dobro naučil, je v ta namen spet prišel v Kunming, ravno pravočasno, da je prisostvoval mojim večnim redovnim zaobljubam, ki sem jih napravil 19. maja vpričo vseh salezijanskih gojencev. Silno sem občutil vso srečo doprinešene žrtve, ko so med mašo Kitajčki tako vneto molili rožni venec in prepevali kitajske nabožne pesmi, potem ko jim je g. Majcen lepo razložil pomen svetih zaobljub. Imel sem vtis, da sem spet med dragimi dijaki, od katerih sem se v Sloveniji ločil po božji volji, da grem med tiste, ki o Kristusu še ne vedo.

23. maja sem imel v kapeli kratek kitajski nagovor na to mladino. Povdaril sem jim pred vsem, da imamo tako kristjani kot pagani od Boga nam dano dušo, in da se moramo s skupnimi močmi truditi, da to edino resnično dragocenost tega sveta rešimo in se pri Očetu ob Mariji združimo v večni blaženosti. Poslušali so napeto, nato pa prihajali še pozno v noč po blagoslov, me prosili za molitve, pisali svoje naslove in obljubljali, da bodo ostali v stiku z menoj tudi v mojem novem delokrogu. Bil sem ginjen in sem še bolj zahrepenel, da bi mogel kmalu tem dobrim, pa nevednim dušam velike Kitajske v tekoči kitajščini razlagati krščanski nauk in jih pridobivati za ljubezen do Marije in Evharistije, ki je tudi zanje vir življenja.

V Šanghaju.

24. maja na praznik Marije Pomočnice sva krenila z g. Prebilom v spremstvu g. Majcena iz gostoljubnega salezijanskega zavoda na letališče. Po pristržnem slovesu sva ob 7 zjutraj z dvomotornim potniškim letalom odletela proti Šanghaju. Vožnja je bila vse prej kot prijetna. Skoraj vseh se je polotila morská bolezen in vsak je komaj čakal konca.

Okrog pol ene smo se ustavili v mestu Han-kowu. Na letališču smo govorili s trapistovskim opatom iz Japonske, ki nam je omenil, da za to deželo išče misijonarjev in da upa tudi na pomoč lazaristov iz Kitajske; eden naših sobratov ameriškega misijona v Kanchowu, ki je pred nedavnim na Japonskem vodil duhovne vaje za usmiljenke, si je po opatovem pripovedovanju že ogledoval deželo v ta namen.

Ob 16 popoldan (v Kunmingu ob 15) smo pristali na Šanghajskem letališču. Po kratkem pregledu sva sedla na avto in prispela pred Šanghajsko lazaristovsko generalno prokuro v hipu, ko je naš dragi brat Ciril Verd-nik pogledal skozi okno in nama potem seveda na vso sapo prihitel naproti. Že v nekaj urah sem opazil, da je naš brat tamkaj zelo cenjen in da ga imajo vsi radi, ker je po izjavi poljskega sobrata "Maedchen für alles". Francoski predstojniki so veseli, da so prav ob smrti dosedanjega brata, ki je 40 let v hiši garal, dobili dragoceno nadomestilo v našem Cirilu, ki mu mirno lahko zaupajo skrb za vsa dela v hiši. On pa seveda ves vesel vodi 8 služabnikov, ki so vsi Kitajci. Tudi jezikov se je že toliko priučil, da se za silo z vsakim pomeni. In ker je hiša stalno zasedena od najrazličnejših misijonarjev raznih družb vseh mogočih narodnosti, ima veliko prilike za jezikovno gimnastiko in konverzacijo. — Ko bi bil tedaj z nami še fr. Jerman, ki sva ga pustila radi študija še v Kun-mingu, bi bili tako vsi štirje, ki smo lani novembra odleteli iz Rima na Kitajsko, spet enkrat skupaj in bi se prav pošteno nasmejali. Sicer smo pa tudi iz Rima odpotovali skoraj vsak zase, najprej jaz, potem g. Prebil in fr. Jerman skupaj in nazadnje na najtežji način po morju in s prtljago vseh — brat Ciril.

Šanghaj, ki šteje približno 6 milijonov prebivalcev, je v marsičem podoben evropskim velemestom. Večino imajo sicer kajpada Kitajci v njem, vendar naletiš na vse rase in narode: Ruse, Francoze, Angleže, Indijce, Amerikance in celo Jugoslovane je kakih 25. Promet je ogromen. Značilnost so takzv. japonski vozički, priklopljeni na bicikelj, kar prevoz zelo olajša in pospeši. Opaziti je pa povsod dokaj nesnage in najrazličnejši "vonj" človeku ubijajo veselje do pohajkovanja po ulicah. Avijoni neprestano brnijo nad mestom, ob robu mesta se pa lahko vkračš v najmodernejši ameriški parnik, na katerem šetajo belo oblečeni ameriški vojaki. V juliju in avgustu je tu približno tako vroče kot v Rimu, tako da v teh mesecih tako kot pri nas šole in prebivalstvo bolj počivajo.

V mestu lahko kupiš vse, kar si želiš. Na tako in tako ceneno izbiro doslej v življenju še nikjer nisem naletel. Kot sem že davno povdaril, so Kitajci rojeni trgovci. Dosti je, da prehodiš nekaj ulic, pa se o tem prepričaš. V vsakem kotu naletiš na koga, ki kaj prodaja, če ne drugega, vodni kostanj, sladkorni trs ali tobak.

Šolstvo je močno razvito. Tudi katoliško. S poljskim duhovnikom lazaristom, ki študira na jezuitski univerzi Aurori medicino, sva si ogledala del medicinske fakultete. Sistem razredov je še precej podoben našemu gimnazijskemu. V predavalnicah so klopi za slušateljce spredaj, za slušatelje pa zadaj. Študij

je težak in kdor ga zmore, se potem v svoji stroki dobro znajde in je upoštevan. Na Aurori je letno do 300 spreobrnjenj. Profesorji so jezuiti sami, mnogo pa je tudi laičnih kitajskih moči. Poleg univerze stoji jezuitska župna cerkev sv. Petra, ki bi bila v ponos vsakemu katoliškemu vele mestu, malo v stran pa klinika z bolnico St. Mary, v kateri vodijo duhovna opravila jezuitje, skrb za bolnike pa je prepuščena 32 usmiljenkam s 300 bolničarskega osebja in služničadi. Tu imajo medicinci dragoceno priliko za prakso. Težko je za secirne vaje, kajti Kitajci na noben način ne puste rezati mrtvecev in imajo kitajski zdravniki sami velike težave pri oblasteh, ker jih svojci pokojnih tožijo. Zato tudi nikogar ne operirajo, dokler domači ne podpišejo privolitve v operacijo. V tej bolnici deluje tudi Slovenka s. Cirenija Jug. Ima stalno nočno službo, poleg tega pa še vsak dopoldan vodi dispanzer za zunanje bolnike. V 12 letih svojega misijonskega dela je vsa zadovoljna in srečna, da more žibeti vsa za bolnike. Po cele noči skupaj z eno izmed bolničark pripravlja bolnike na sv. krst. Pri težjih slučajih pokličeta na pomoč čudodelno svetinjo, in ko je teren dovolj pripravljen, pokličeta misijonarja jezuita, da zaključijo njuno delo za spreobrnjenje bolnikove duše. Med sosestrami je tudi več onih kitajske narodnosti, ki so pa prav tako dobre kakor evropske.

Pri obisku te bolnice sem znova uvidel, zakaj Cerkev in tu posebej apost. internuncij mons. Riberi tako neprestano povdarja, da je naš delokrog poleg šolstva zlasti v bolnicah in dispanzerjih, kjer je sprejemljivost duš največja. Poljski lazarist medicinec mi pripoveduje, da imajo oni sobrata duhovnika-zdravnika, ki vodi v misijonih blizu Pekinga 2 bolnici in 15 dispanzerjev. Vedno je na potovanjih in zdravi ter si je pridobil že velik sloves. Velja za enega največjih specialistov za očesne bolezni, ki jih je tu ogromno. Po mnenju sobratov opravi s svojim delom približno toliko kot deset drugih misijonarjev, ker se njegovi bolniki po večini zelo približajo krščanstvu. Med stotisoč letno pregledanih in zdravljenih jih precej sprejme tudi sveto vero in so za izkazano dobroto iskreno hvaležni. Tako se ni čuditi, da sta naša dva sobrata gg. Kopač in Časl po prihodu iz Severa takoj začela prigovarjati br. Verdniku, naj bi obiskoval v mestu angleški bolničarski tečaj. Seveda je vprašanje, če bo mož za to našel primernega časa. Gotovo pa je, da bo v misijonih vsak, ki se v zdravstvu vsaj malo spozna, napravil lahko mnogo dobrega in potem lažje prodril v Kitajčevo dušo ter jo pridobil za resnico.

Z g. Prebilom sva si ogledala tudi jezuitsko tiskarno in delavnice v Zi-ka-wei v šanghajskem predmestju. Nakupila sva si precej kitajskih teoloških knjig in v spremstvu plemenitega g. superiorja obiskala vse prostore, v katerih izdelujejo najrazličnejše cerkvene potrebščine od svetih podob in tabernakljev, preko filmov za skioptična predavanja in razlago krščanskega nauka do svetih posod, kipov, lesorezov itd. S svojimi izdelki zalagajo ne le vso Kitajsko, ampak celo v USA pošiljajo polne zabojne rožnih vencev, za katere seveda dobe lepe dolarje, ki jih potem obrnejo v namene življenja Cerkve na Kitajskem.

Obiskala sva tudi naselbino Sester pomočnic duš v vicah. V velikanskih zavodih imajo poleg raznovrstnih šol tudi šolo za gluhome in veliko najdenišnico. Najdenke so že vse kristjanke. Vsako jutro navsezgodaj hite sestre po predmestjih in iščejo izpostavljene otroke, ki jih v svojem zavodu potem krstijo in krščansko vzgoje. Mnogi kmalu umrjejo, a njihova pot gre naravnost v nebesa, ker so že krščeni. Izpostavljanje otrok je tu nekaj vsakdanjega. Enega, že mrtvega, sva tudi z g. Prebilom našla na ulici. Po kitajski šegi otrok ne sme umreti v hiši in često bolnega otroka izpostavijo predvsem zato, da umre izven doma. — Te sestre imajo tudi velikansko delavnico za izdelovanje mašnih plaščev in paramentov sploh, slično kot v Ljubljani šolske sestre na Lončarski stezi, seveda v mnogo večjem obsegu. Tudi one dobivajo naročila iz vse Kitajske in celo iz Amerike.

V šanghaju, ki je središče kitajske industrije, vršijo važen apostolat tudi salezijanci. V Nantao in Yangtse Pu imajo dva velika zavoda s šolami, aspirantatom, bogoslovjem in raznimi delavnicami, slično kot v Ljubljani na Selu in Rakovniku. Tudi za katoliški tisk s svojo tiskarno napravijo veliko dobrega. Sploh sem v salezijanskih zavodih opazil mnogo življenja, tako da sem, naprošen od predstojnikov njihovega centralnega bogoslovja za vso Kitajsko, res iz duše spregovoril tem pionirjem bodoče katoliške mladinske vzgoje — o uničujočem delovanju komunistične internacionale, o idejnih osnovah rdeče akcije in o velikih potrebi katoliške dejavnosti v teh težkih urah svetovne zgodovine. Po mojem skromnem mnenju je komunistična nevarnost na Kitajskem mnogo večja kot si mnogi predstavljajo, ker je katolicizem šele v povojih in šteje komaj eno stotino vsega prebivalstva. Druge sile, ki bi mogla komunistični val uspešno ustaviti, pa ni. Na drugi strani pa med Kitajci materializma ne manjka in je torej temelj za komunizem vsaj v tej smeri že povsod dan.

Usmiljenke imajo v šanghaju poleg bolnice hiralnico in centralno hišo s postulatom in novicijatom za Kitajke. Skoraj vse kongregacije in redovi pa imajo v mestu svoje prokure, odkoder razpošiljajo v ogromne predele dežele misijonarjem vse potrebno.

Na praznik sv. Rešnjega Telesa sva z g. Prebilom asistirala v procesiji pri sestrah Pomočnicah blizu najstarejše jezuitske mestne fare Sv. Jožef. Kako lep je bil pogled na pestro sliko vseh udeležencev! Človek občuti ono katolištvo svete Cerkve, ki ga v Evropi človeška slabost često tako zabrisuje.

Protí končnemu cilju — Kanchowu.

31. maja sva z g. Prebilom krenila proti postaji in po kosilu odrzela z železnico proti Hanchowu, kjer sva prenočila. Lazaristi imajo tu župnijo in usmiljenke dve hiši: bolnico in sirotišnico. Drugo jutro sva nadaljevala pot in dospela v Nanchang, ki je glavno mesto province Kiangsi. Ljubeznjivi holandski superior Smits naju je takoj zblížal s sobrati. Prijazni in zgovorni kitajski lazarist Tang, ravnatelj katoliške srednje šole v tem mestu, je poskrbel za dovtipe, ki jih doslej v tej zemlji nisem veliko slišal. Mladi švicar Berst tu z dvema novodošlima Holandcema štu-

dira kitajščino pod vodstvom kitajskega lazarista, ki je s svoje fare na Severu pribežal. V mestu so tudi usmiljenke, po večini Kitajke, in sedež nadškofa te province Kiangsi lazarista Chowa, ki uživa lep sloves in bo misijonsko delo, odkar ga on vodi, hitreje napredovalo.

Žal, da sva z g. Prebilom morala naprej že po dveh dnevih, Holanci in Švicar so isti dan odpotovali proti severu v hladnejše predele, kjer bodo lažje nadaljevali s študijem jezika. Midva sva sedla v avtobus s 35 sedeži, a bi ga pri nas morda uporabljali za kakih deset ljudi. Da sem se skobacal na svoj prostor, sem moral lezti preko drugih. V osemurni vožnji nisem vedel, kam bi noge vtaknil. Zlepa še nisem opravil tako težke pokore kot je bila ta vožnja. Popoldne smo priromali v Nancheng, kjer je škofijski sedež irskih misijonarjev sv. Kolumbana, naslednje jutro pa v Ningču, župnijo ameriških lazaristov iz kanchowske škofije, v katero smo tudi Slovenci namenjeni. Župnik in kaplan, oba Kitajca, sta bila kar zadovoljna, da sva morala čakati na avto-zvezo ves naslednji dan. Marsikaj smo se v teh urah pomenili in spoznal sem, da so kitajski gospodje zelo dobri, če uvidijo, da jih tujci misijonar ljubi in skuša razumeti. Seveda sva z g. Prebilom ob ogledovanju ljubkega mesta in zapuščenih cerkvenih prostorov razmišljala, kaj bi se vse dalo tu napraviti, če bi mi tu lahko zastavili. V stiku z mladim novokrščenim kitajskim bodočim medicincem in katoliško učiteljico sem hitro spoznal, da bi se dalo n. pr. z njuno pomočjo uspešno zastaviti med mladino. Saj so Kitajci tako pripravljeni slediti komu, ki se zanje zanima in jim dobro hoče.

V teh dveh dneh sem skušal čim bolj praktično preizkusiti svojo mandarinsko kitajščino. Kako sem bil vesel ob ugotovitvi, da me okoli stoječi razumejo. Tudi g. Prebil se je s svojim junnanskim kitajskim narečjem, ki je nekoliko različno od uradne mandarinsčine, kar dobro odrezal.

V nedeljo 6. junija navsezgodaj sva poslednjič sedla na avtobus. Od zrahljanih kovčkov so že frčali ogli. Na potu smo doživeli dva težja defekta in se zato zakasnila za celih šest ur. Ob sončnem zatonu smo z vozilom krenili na ogromen splav, ki nas je 20 minut vozil preko široke reke, ki na eni strani oklepa mesto Kanchow. Donava pri Belgradu se mi je zdela v primeri s to reko majhna. Čeprav naju nihče ni pričakoval, sva s pomočjo kitajskih nosačev hitro prispela v lepi ameriški škofijski sedež, kjer so naju s obznanjem prisrčno, z ameriško gostoljubnostjo sprejeli. Skromni, belo oblečeni škof O'Shea naju je sprejel kot oče, za vse najine trenutne želje pa je pokazal izredno zanimanje g. prokurator, ogromni, po velikosti nedosegljivi Masenu, ki ga vse mesto pozna. Deluje tu 12 let. Med zadnjo vojno pa je bil s tukajšnjimi ameriškimi usmiljenkami, škofom in gen. vikarjem vred begunec v Kun-mingu, kjer je deloval na letališču kot vojaški kaplan, dokler niso bili Japonci iz Kiangsija izrinjeni.

V malem mestu Kanchow, ki šteje kakih 45 tisoč prebivalcev, imajo domače redovne sestre sirotišnico z nad 300 najdenimi sirotkami. Iz vse škofije pošiljajo semkaj izpostavljena dekleta. Iz samega mesta pa včasih kar

pred vrata sirotišnice izpostavijo otročiče, skoraj vedno le deklice. Kitajci namreč zelo žele imeti v družini moški naraščaj, deklet pa se bolj branijo. Zato imajo redovnice vseh vrst širom Kitajske obilo hvaležnega dela z odrejo in vzgojo izpostavljenih deklic. Sam sem občudoval, kako sestre z materinsko ljubeznijo sprejemajo ta bitja.

Usmiljenke imajo tu veliko bolnico. Gradijo še posebno stavbo za moške oddelke. Krasna kapela je okrašena s prelepimi rezbarijami, lesorezi in ebenovinastim križevim potom. Vse načrte je izdelala sama sestra prednica. V dispanzerju imajo dnevno nad 400 pregledov. Sestre tožijo, da jim manjka mladih moči. Potolažil sem jih, da naše misijonske kandidatnje, mlade moči iz vrst slovenskih usmiljenk, komaj čakajo, da bi smele semkaj, in sedaj, ko se bomo slovenski lazaristi naselili v tem misijonu, je veliko upanja, da sčasoma predstojniki pošljejo prve slovenske usmiljenke v to ogromno delovno področje.

Osrednja hiša ameriških lazaristov tu je velika in prostorna. Vendar prostora vedno primanjkuje, kajti vsa škofijska duhovščina prihaja po opravkih v mesto in se zadržuje v tej hiši. No, midva z g. Prebilom sva kmalu pobrala svoje stvari in se podala v nekaj dneh eden h g. Časlu, drugi pa h g. Jerebu, da tamkaj nadaljujeva s študijem jezika. Po sedanjih poletnih mesecih, ki so tu zelo vroči in radi pritiska vlage tudi utrudljivi, bomo vsi skupaj, to je gg. Jereb, Pokorn, Časl, Kopač, Prebil in jaz, odšli v vzhodni del škofije, kjer nam bo prepuščenih v obdelavo 5 distriktov s teritorijem, dolgim 300 km in 50 širokim s približno 700.000 prebivalci, med katerimi je le še kakih 500 katoličanov vzdrazilo po zadnjem komunističnem preganjanju pred 20 leti, ko je bilo med 12 milijoni prebivalcev province Kiangsi pomorjenih več milijonov.

Tako nam je božja Previdnost slovenskim lazaristom na Kitajskem odprla zelo težak, nov delokrog — ledino, na kateri upamo začeti s prvim slovenskim kitajskim misijonom. Veliko moramo moliti, da nam rdeča nevarnost ne prekrži načrtov. Na Severu je komunizem vedno silnejši, južno od nas prav tako. Kiangsi je zaenkrat še otok, na katerem vlada blagodejen mir, ki je vsekakor najnujnejši predpogoj za delovanje med pogani.

Mislim na krepke vrste slovenske katoliške mladine v begunstvu in izseljenstvu in tudi na one v domovini. Trdost življenja Vam kleše značaj in vsakdanja borba za duhovni in gmotni obstanek Vam jekleni voljo. Vzdržite, kot smo pred Vami morali vzdržati v borbi mi vsi. Samo On, ki je vseveden in vidi naprej, ve, koliko in katere med Vami ohranja prav zato, da pohitite s pripravo in pridete za nami, ki Vam tu pripravljamo teren za bodoči krepak razmah v samostojnem slovenskem misijonu. Nikakor kloniti, če je treba čakati! Potrpljenje je za delo na Kitajskem velika potreba in ogromna dota.

Kot Damokljev meč visi nad nami vsemi komunistična nevarnost. Le če bomo vsak v svojem okolju napeli vse moči, smemo upati, da bo tudi po naših žrtvah iz zvulkaniziranega sveta vstal nov svet, ki bo tudi za ogromno, povečini še pogansko Kitajsko — začetek novega življenja. Potrebne pa bodo še neizmerne žrtve nas vseh. (Konec.)

KAKO DELAJO V ČRNI AFRIKI

Poročilo apostolske prefekture Bikoro, kjer delujeta dva slovenska misijonska brata,
Marcel in Karel Kerševan CM

Po svojem prihodu v Kongo preteklega februarja in nastopu poverjene mu službe je novi apostolski prefekt želel čimpreje obiskati posamezne misijonske postaje, da vidi svoje misijonarje in sadove njihovih naporov. 16. aprila se je podal na pot ter ob tej priliki na štirih mis. postajah tudi birmoval. Ko se je dolgo mudil na posameznih postajah, je bil po dveh mesecih zopet v Bikoru.

Sleherna postaja Prefekture ima kako posebno zase. Naše misijonsko okrožje ni navaden kos zemlje, kjer naj bi se oznanjeval evangelij, marveč je pokrajina, v kateri nahajamo nekoliko vsega, kar moremo sicer videti v celem širnem Kongu. Na eni mis. postaji srečamo pigmejce, katerim je pragozd resničen dom. Prav do zadnjega časa so živeli povsem odljudeni v težko dostopnih vaseh. Novonastale ceste so jih približale Belcem, tako da začenjajo polagoma iskati stikov z nami. — Drugje vidimo veliko vojaško taborišče ali vežbališče, kjer vsako leto vadi do tisoč vojaških novincev, ki so pozneje porazdeljeni drugam. Tu vlada red in snaga, kakor da je ves misijon vojašnica. Ogromno dobrega semena je mogoče vsejati v duše teh mladih vojakov. — Še dalje najdemo veliko središče, do sedem tisoč duš, mešanico številnih različnih rodov Konga. Najdemo podjetja, ki združujejo na stotine delavcev, ki so od povsod in ki zelo radi ocenjujejo delo in podjetnika. Ob dolgem toku Konga in ob reki Kasaj nastajajo nove vasi ter izumirajo stara naselja. In končno nahajamo ljudi, kateri ostanejo večji del življenja na vodi in je težko vedeti, kje je njih stalno bivališče.

To in tako je misijonsko polje, ki ga misijonarji z veliko gorečnostjo in vnemo vztrajno obdelujejo.

Misijonsko osebje. — Dvanajst je misijonarjev-duhovnikov, ki oskrbujejo Prefekturo. Eden teh je trenutno na dopustu v Evropi in se še letos vrne spremljan od novega mladega misijonarja. Misijonskih bratov imamo štiri. — Dvanajst sester usmiljenk je porazdeljenih po treh hišah, kjer njih delo zelo lepo uspeva. — Domačega misijonskega naraščaja trenutno nimamo. Poskusili smo do sedaj z osmimi dečki, ki pa niso vzdržali. Nameravamo znova poskusiti v prihodnjem letu z nekaterimi dečki, ki se na to priprav-

ljajo. — Sestre usmiljenke imajo eno novinko v semenišču v Bokoti. Bila je preoblečena 25. preteklega marca in nam poročajo, da so prav zadovoljni z njo.

V dragoceno pomoč nam je 143 katehistov ter 89 domačih učiteljev in dve črni učiteljici.

Misijonske postaje:

1. — BIKORO, ustanovljena leta 1926. Skupno preb.: 15.632. Katoličanov 2803, katehum. 3645.

Z zadoščenjem ugotavljamo, da misijonsko delo na postaji sami, kakor tudi evangelizacija zaledja zelo uspešno napreduje. Naši verniki radi prihajajo k službi božji in se je aktivno udeležujejo. Šola na postaji šteje 345 dečkov, 29 teh konča letos svoje šesto in zadnje šolsko leto. Dekliška šola pri sestrah je trdno na nogah, kar priča stalen porast števil učenk. Vendar je delo z deklicami precej težje, ker prihajajo v šolo le toliko čaša, kolikor je potrebno, da se zadostno seznanijo s katekizmom in so krščene. Potem zanemarjajo reden obisk pouka meneč, da so že dovolj študirane.

Zaledje misijonske postaje Bikoro tvori 38 katoliških občin, ki se zbirajo k verskim vjam v 37 kapelah, od katerih 20 s trajnim stavbnim materjalom postavljenih. Sadovi rednih misijonskih obiskov teh naših župljanov so povoljni, kar je zasluga tudi 39 katehistov, ki z vnemo delujejo med njimi. — Za vse to zaledje je uresničena zamisel nekakega šolskega središča ob glavni cesti, ki pelje v Coquilhatville. Prostorna in lepa kapela, štiri dvojne zgradbe za stanovanje učnega osebja in delavcev, šolsko poslopje ter misijonarjevo stanovanje tvori čedno skupino zgradb, ki vzbujajo pozornost vseh mimoidečih. V tem šolskem centru se šola 121 učencev. — V bližnji prihodnosti nameravamo postaviti še na drugem primernem mestu podobno šolsko središče za večje število vasi v okolici. Po končanem tretjem šolskem letu pridejo otroci iz teh središč na misijonsko postajo, kjer še lahko dopolnijo svoj pouk do šestega šolskega leta. S tem načinom delovanja se naš vpliv na ljudi večja, kar priča dejstvo, da smo letos namestili v tej pokrajini tri nove katehiste.

Med ljudi smo razširili lesene modele za izdelovanje surove opeke, da jih s tem uve-

demo v boljši način postavljanja hiš, kajti njih koče iz trave in blata so skrajno revne. Eden naših katehistov si je tako sam zgradil čedno stanovanje iz surove opeke.

V delavskem taborišču bližnje plantaže smo postavili dve kapeli iz trdnega materjala. V delu je šola za otroke teh 700 delavcev.

Hranilnica za domačine na postaji in iz zaledja lepo deluje. S pomočjo hranilnice skušamo navajati ljudi na varčevanje za služka in na nabavo koristnih predmetov, da si tako ustvarijo udobnejše življenje.

Dispanzer in manjša bolnica pri sestrah usmiljenkah imata vedno dovolj bolnikov. Zdravniških pregledov je vedno več in sestra bolničarka se z veliko požrtvovalnostjo posveča negi bolnikov v popolno zadovoljstvo domačinov.

2. — IREBU, ustanov. leta 1928. Skupno preb.: 7912. Katoličanov 1900, katehumenov 675.

Organizacija misijonske postaje kot župnije je lepo uvedena, obisk službe božje nad vse zadovoljiv. Misijonar, ki že šestnajst let deluje na tej postaji, redno obiskuje zaledje misijona, ki ga do potankosti pozna. Tu so mu v pomoč pridni katehisti (27) in domači učitelji (14). Od 25 kapel je 8 iz opeke. V desetih šolah se zbira 231 dečkov in 75 deklic. V dveh vaseh je bila otvorjena mizarska delavnica kot šola za mizarske vajence.

Irebu je predvsem vojaško taborišče in eden od dveh tamkajšnjih misijonarjev je pravi vojaški kapelan, ki deluje največ med vojaki in njihovimi družinami, kajti vojak ima pri sebi ženo in otroke. Vojaška oblast je misijonarju naklonjena in mu gre na roko kolikor more. Vojakom je mogoče vsak čas priti v stik z misijonarjem, ki jim pomaga in jih vodi k dobremu. Tolažljivo in vzpodbudno je videti ob nedeljah pri sv. maši poleg drugih domačinov tudi veliko število vojakov, ki aktivno sodelujejo pri službi božji s skupnim ljudskim petjem.

Nekaj številc iz vojaškega taborišča: Kakoličanov 639, poganov 386, katehumenov 153, protestantov 217, skupaj 1395.

Šola mis. postaje Irebu je na zelo dobrem glasu, kar brez dvoma zasluži.

V zdravstvenem pogledu je delovanje sester mnogo uspešneje, ker imajo ob strani kolonialnega zdravnika, ki nudi svojo pomoč tudi civilnemu prebivalstvu. Sestre usmiljenke obiskujejo bolnice tudi v zaledju misijona, kar dela na domačine še posebno dober vtis.

3. — LUKOLELA, ustanov. 1931, katoličanov 2265, katehumenov 1196.

To je misijon industrijskih nasadov kave

in kakavovca, ki daje zaslužka domačinom. Nasadi so privatna last belih naseljencev. Obisk službe božje je zadovoljiv. Iz bolj oddaljenih plantaž prihajajo vsako drugo ali tretjo nedeljo.

Prihodnje leto nameravamo začeti z gradnjo novih šolskih prostorov ter stanovanja za misijonarje. S tem bodo vsa misijonska poslopja v definitivnem materjalu. — Prebivalstvo misijona znaša 9526 duš.

Zaledje misijona je bilo zadnje leto nekoliko zanemarjeno radi odsotnosti enega misijonarja, ki se je mudil v Belgiji na dopustu po petnajstih letih trdega apostolskega delovanja v Prefekturi. Ob njegovem povratku preteklega marca je bil preostali misijonar še na misijonskem potovanju.

Šola na misijonu za dečke in pri sestrah za deklice je normalno delovala, dasi smo morali beležiti nekaj nezadostno upravičenih zamud.

Sestre usmiljenke nudijo zdravniško pomoč delavcem plantaž in ostalim domačinom, ki včasih pridejo daleč iz notranjosti pokrajine lečit zastarele rane. Celo z nasprotnega francoskega brega reke Kongo prihajajo, ker je tam zlasti razširjena spalna bolezen. V Lukoleli ni nobenega zdravnika, zato leži vsa skrb za javno zdravje na sestrah, boljše rečeno, na eni sestri bolničarki, ki se seveda docela žrtvuje in odlično deluje ter žanje splošno zadovoljstvo in priznanje.

4. — BOKONGO, ustanovljena leta 1936. Prebivalstva v celoti 14.187. Od tega: 1972 katoličanov in 1760 katehumenov.

Do začetka 1946, torej celih deset let je tukaj deloval en sam misijonar. Tedaj nam je bilo mogoče poslati na to postajo še enega misijonarja, ki se je posvetil pred vsem evangelizaciji oddaljenega zaledja in tam zbral veliko število otrok za šolo in odraslih za v katehumenat. Stran od prometnih črt ti ljudje poznajo do sedaj skoro brez izjeme od Belih le misijonarja in so ponosni na svojo cerkev in šolo ter svoje katoliško zvanje. Žive lepo po veri in so redno pri službi božji. Eden obeh misijonarjev mašuje vsako nedeljo na drugem kraju ter s tem daje izmenoma priložnost vsem katoličanom zaledja udeležiti se od časa do časa sv. maše. Ta način delovanja želimo uvesti na vseh naših postajah, čim nam prilike dovolijo. Sme mo reči, da je misijonska postaja Bokongo obdana od ljudi, ki kar silijo v okrilje katoliške Cerkve in se otresajo vpliva protestantov. — Podružna postaja ITIPO ima prav tako veliko število otrok za šolo in odraslih, ki se pripravljajo na sv. krst. Misijonsko delo se tu šele začinja in ni dvoma, da bo v

bližnji bodočnosti na tem kraju še zelo važno misijonsko središče, kajti kraj sam leži ob veliki cesti, ki vodi globoko v notranjost dežele. Čim bo mogoče, želimo naseliti tu tudi sestre za dekliško šolo in zdravstveno delo. Nadejamo se bogate misijonske žetve in zato ne štedimo truda in žrtev.

5. — YUMBI, ustanovljena 1939. Prebivalcev 17.347. Od teh 1018 katoličanov in 344 katehumenov.

Vse zgradbe tega misijona so le zasilne, ne izvzeta velika cerkev. Tu je evangelizacija domačinov težja kot po drugih mis. postajah radi pogostne in večasih dolgotrajne odsotnosti domačinov, ki brez prestanka ribarijo in jih ni mogoče zadržati na suhem. Celo šolske otroke in katehume zelo vleče ta dobičkanosen posel, kajti ribe se dajo hitro in drago prodati takoj na mestu. Poskusili smo z nekdanjimi šolarji misijona ter jim naročili, da morajo vsako prvo nedeljo v mesecu priti k skupni veliki sv. maši in pomagati pri petju. Odziv je bil povoljen, toda za koliko časa?

Obiski edinega misijonarja, ki jih od časa do časa izvrši po naseljih zaledja, rodijo vedno zadostne uspehe. Ob podobni priložnosti sta bili otvorjeni dve novi vaški šoli in nameščena dva nova katehista. To videč so še druge vasi prosile za učitelja in katehista. Ustreženo jim bo čim bo mogoče, kajti šola je najboljše sredstvo za penetracijo in širjenje evangelija sploh. Mimogrede omenjeno, po tej pokrajini protestanti že dolgo in krepko delajo tako, da so odrasli povečini protestanti.

Torej napreduje tudi Yumbi in obeta postati kmalu trdna misijonska postojanka. Treba bo dobiti sester usmiljenk za dekliško šolo in za bolnike.

6. — BOLOBO, ustanovljena leta 1946. Prebivalstvo ozemlja, ki spada k tej postaji, šteje 15.208 duš. Katoličanov je 971, katehumenov 218.

Do 5. maja 1946, uradnega datuma ustanovitve samostojne postojanke, je bil Bolobo obiskovan po misijonarju iz Yumbi, ki je v začasni kapeli od časa do časa maševal za vernike tega kraja. V tem času so se tudi že gradila najnujnejša misijonska poslopja, to je: več šolskih zgradb, nekaj pritklin in prostorna cerkev. Trenutno je v delu stanovanje za misijonarje. Vsa ta poslopja so solidno grajena z dobro žgano opeko.

Versko življenje domačinov je razmeroma še precej dobro, kar priča lepa udeležba pri pobožnostih in prejemanje sv. zakramentov. Vendar črn madež kvari to sicer tolažljivo sliko: med 560 verniki v Bolobo samem je

70 neurejenih zakonov in v zadnjem poslovnem letu je beležiti le pet porok.

Zaledje misijona je močno obljudeno. Precej je tukaj protestantov, še več jih je pa pod vplivom protestantskega misijonskega delovanja, ki ima svoje izhodišče vprav v Bolobu, močni njihovi postojanki, ustanovljeni pred sedemdesetimi leti. Naši odnosi s njimi so sicer najboljši in so nam naredili že marsikatero uslugo, enako tudi mi njim.

Zadnje leto je predstojnik misijonske postaje Bolobo radi odsotnosti apostolskega prefekta vodil tudi njegove posle in bil radi tega primoran večkrat potovati v Bikoro, sedež prefekture. Zato pa ni mogel v redu obiskati vsega zaledja misijona. Točasno vrši to svojo nalogo in se se oglašja iz skrajnega južnega konca prefekture s poročilom, da nekatere vasi izginjajo, ker se prebivalci ribiči selijo na mesta, kjer jim bolje kaže. Sicer so večidel na vodi in jih je zelo težko zbrati skupaj na suhem.

DŠV v Prefekturi v zadnjem poslovnem letu.

DŠV je razširjena po vseh naših postajah in deluje s pomočjo domačih učiteljev in katehistov. Verniki poznajo namen in delo DŠV, ker misijonarji večkrat o tem govorijo. Radi tega se Misijonska nedelja slovesno praznuje navadno združeno s praznikom Kristusa Kralja.

Naši verniki imajo za strogo dolžnost prispevati rečno za DŠV in menijo, da se ji ne morejo odtegniti brez krivde. — število vpisanih članov je letos 6.150. Vsota zbranih prispevkov znaša 48.629,80 fr. in sicer za: Bikoro 16.871,70, Irebu 19.350, Lukolela 3986,60, Bokongo 6350, Yumbi 3917,50, Bolobo 7180 frankov.

Za primerjavo navajamo vsote prispevkov za DŠV še za devet let nazaj: 1938 = 7482,70 — 1939 = 9065,67 — 1940 = 9388,05 — 1941 = 14664,75 — 1942 = 21.979,35 — 1943 = 44.742,30 — 1944 = 49.404,55 — 1945 = 41.865,60, — leta 1946 = 47.970,70 in leta 1947 = 48.629,80, skupaj v 10 letih 295.192,92.

Misijonsko osebje Prefekture leta 1947:

Misijonarjev duhovnikov 12, misijon. bratov 4, misijonskih sester (usm. sv. Vincencija Pav.) 12.

Domače lajično pomožno osebje: katehistov 143, učiteljev 89, učiteljice 2.

Po najnovejših ugotovitvah (1948) je vsega domačega prebivalstva v Prefekturi 79.812 in od teh je: 12.467 katoličanov, 8050 katehumenov, 11.128 protestantov. — Porast katoličanov v zadnjih treh letih: 1946 = 10.308, 1947 = 10.929, 1948 = 12.467.

Misijonarji pišejo

BOGOSL. IGNACIJ KUSTEC, SALEZ.

Navajamo nekaj zanimivosti iz pisma enega od štirih salezijanskih misijonarjev, ki so lani oktobra odleteli v Indijo, o čemer smo naše bralce že obvestili. Naslednje novice je napisal Ignacij Kustec svojim sobratom v Italijo:

Bombaj, Indija, 27. V. 48.

Glede prezgodnje smrti našega misijonarja Cigana sem zvedel sledeče podrobnosti: že dolgo je čutil nekaj težav v želodcu, a predstojnikom ni takoj tega javil. Končno se je le odločil povedati in oni so ga takoj poslali v Salam blizu Delhi. Tu pa zdravniki niso nič posebnega našli, a po treh ali štirih mesecih opazovanja v bolnici so izjavili, da ima g. Cigan raka na želodcu, in so ga poslali na operacijo v Bombaj, kjer ga pa niso hoteli operirati, češ da je prepozno. In res, osem dni po vstopu v bolnico, je naš dragi sobrat umrl. Ni mogel verjeti, da bo moral tako mlad pustiti delo, čutil se je še jako močnega in tudi neznosnih bolečin ni nikdar imel.

Sedaj pa, kako je z menoj. Koj potem, ko smo se poslovili s potnimi tovariši, sem začel nadzirati našo mladino. V tem zavodu imamo okrog 300 notranjih in okrog 900 zunanjih gojencev, od katerih sta dve

tretjini poganov, le ena tretjina jih je katoliška. Kot povsod, je veliko dobrih fantov med njimi, večina jih je srednje dobrih, nekaj pa tudi slabih, kakih 10 do 20, ki lažejo in kradejo. Fantje so vselega značaja, zelo radi igrajo.

Božične praznike smo lepo preživeli. Med počitnicami smo se podali enkrat k morju, kjer so vsi fantje poskakali v vodo, med tem pa so nam naši črni kuharji pripravili malco. Kmalu potem je bil Don Boskov praznik, ki je tu zlasti veličastno praznovan, ker še ni prevelike vročine in je laže vse potrebno pripraviti. Ko smo bili že vsi zbrani v gledališki dvorani in začeli slavnostno akademijo, prisopihata v dvorano dva policaja, ki sta strogo prepovedala nadaljevati akademijo radi umora Gandija. Mi smo malo bolj tiho nadaljevali in lepo zaključili. Naslednji dan smo imeli kljub vsem nevarnostim peto mašo. A so zopet prišli policaji in prepovedali kakršno koli zunanje hrupno praznovanje. Ponoči so okrog nas ekstremisti pobili kakih 30 oseb in požgali nekaj hiš... vse je bilo v veliki napetosti in vsak čas smo pričakovali izbruha revolucije. Tedaj pa se je izvedelo, kdo je bil ubijalec, namreč neki hindu, in ozračje se je malo pomirilo, napovedano pa je bilo 13-dnevno žalo-

Ignacij Kustec z indijskimi fantiči ob robu gozda.

vanje. Seveda naši fantje niso mogli zdržati in so po treh dnevih začeli igrati, čeprav malo bolj natihoma. Počasi, počasi je tudi mesto zaživel po starem. Kakih 15 dni po Gandijevi smrti se je tu v Bombaju zbralo veliko ljudi in so sklenili postaviti ogromen kip pokojnemu voditelju. Stal naj bi 130 cror rupij. En cror rupija je 10 milijonov rupij, ena rupija pa 120 lir. Sedaj si lahko predstavljate, kolikšna vsota je to.

Vroče sedaj v Bombaju ni preveč, kljub temu, da smo še v pasjih dnevih, ko je v nekaterih krajih Indije 50 do 60 stopinj Celzija, dočim jih je pri nas komaj 30 do 35. Bombaj je namreč na velikem morskem otoku, kar zelo ohlaja ozračje. Poleg tega smo še vsi belo oblečeni, tako da lahko rečem, da nam tu ni tako vroče kot Vam v Turinu sredi julija ali avgusta. — Fantje, ki prihajajo v naše šole, so čedno oblečeni, in tudi drugi ljudje. Vendar se pa dobi tudi veliko revščine in so okraji, kjer žive ljudje slabše kot pri nas cigani. Ljudje umirajo od lakote, vendar pa ne toliko, ker ne bi bilo mogoče dobiti živeža, ampak ker si ga iz neke lenobnosti ne preskrbe.

Ignacij Kustec s skupino svojih fantov v Bombaju.

BR. CIRIL VERDNIK CM

Sanghaj, 13. VIII. 1948.

Vašo pošto sem v redu prejel. Bog plačaj! Celih 17 dni je romala. Doktor Janež je srečno prispel in sedaj malo po kranjsko kramljava. Do odhoda v Kunming in Čaotung bo kar v naši hiši prebil. Tu je začel čisto kontemplativno življenje. Ker sem precej zaposlen in je prepuščen bolj sam sebi, se ukvarja z branjem sv. pisma in tudi knjige "Duše žrtve" se je že lotil. Zjutraj gre lepo k maši, opoldne pa skupaj z misijonarji obeduje. Tako se lepo pripravljaja na svoje poslanstvo v Čaotungu. Napravil je nekaj posnetkov s svojim fotoaparatom, ki Vam jih tu pošiljam.

19. IX. 1948.

Nekaj dni je bil pri meni fr. Jerman. Sedaj je še v Kašingu. V Kunmingu je bil zelo zadovoljen in je veliko pridobil. Obiskala sva s. Antonijo Jug, usmiljenko, ki deluje tu v bolnici. Takoj je po materinsko poskrbela zanj. Zelo se veseli našega misijona in težko čaka trenutka, da gre tudi ona tja. Je zelo praktična in izvežbana. Tudi z ostalimi slovenskimi usmiljenkami s. Zupančič, s. Jančar in s. Kardinar sem v zvezi, a zadnja je bolj daleč, v Pekingju.

Te dni sem bil v Capu, kjer imajo lazaristi notranje semenišče. Je kakih 80 km od Sanghaja na lepem, zdravem kraju v višini nad morjem. Tako mi je dobro dela morska kopel. Sicer je pa najhujša vročina že malo ponehala in sem jo kar dobro prestal brez kakih posledic.

Pred kratkim je umrl tukajšnji škof-jezuit, starček, ki je bil že dalje časa bolan. Stanje se mu je že enkrat zboljšalo, tako da se je vrnil na Zikavej v svojo prestolico, a kar naenkrat je ponoči izdihnil. Imel je velik pogreb in tako smo tudi pri nas imeli v svojih sredi spet 4 škofe, med njimi papežev zastopnik za Kitajsko msgr. Riberi. Naša prokura je vedno napolnjena. Jutri pripelje ladja 7 severoameriških lazaristov iz USA in bo treba vse potrebno zanje poskrbeti. Hrana je tu bolj evropska, večinoma konzerve, izvzemši zelenjavo, ki jo na lastnem vrtu pridelamo.

Ob nedeljah hodim k večernicam v cerkev sv. Petra, kjer

Br. Ciril Verdnik z enim svojimi kitajskih prijateljev.

se ob treh prav lepo moli križev pot. Trije možje gredo od postaje do postaje, dva izmenoma molita, tretji pa nosi križ. Vsa cerkev odgovarja in sodeluje. Tako prisrčne pobožnosti in naravne še nisem videl.

Kitajščine se jaz zaenkrat bolj malo učim, ker ni časa, pa tudi ne zame tako nujne potrebe, ko se povsod lahko shaja tudi s kakim drugim jezikom. Toliko sem se že navadil, da se z mojimi "boyi" pomenim o najvažnejših stvareh. Seveda, ko bom prišel v Kančov k našim na postajo, bo treba tudi s kitajščino resno začeti.

Med Kitajci se počutim, kakor da bi bil njih rojak. A na prave rojake ne pozabim, ampak jim kličem: Bog živi vse Slovene!

BOGOSLOVEC ANDREJ JERMAN CM

Sanghaj, 15. IX. 1948.

Predvčerajšnjim popoldne sem po 9 urni vožnji z avionom pristal na sanghajskem letališču. Takoj nato sem se podal v našo prokuro, kjer nameravam ostati nekaj dni, da raznesem iz Kunminga prinesena pisma, obiščem slovenske čistite sestre in si kako potrebno reč nabavim. V kratkem pa z vlakom odpotujem v družbeno semenišče v Kašingu, le 80 km južno od Sanghaja. Tam se namreč 20. t. m. prične novo šolsko leto. Vrh

tega sem se pa v Kunmingu navadil na redno semeniško življenje, ki ga nočem po nepotrebnem prekinjati.

Morda se Vam čudno zdi, da Vam nič ne pišem. Razlogov je več. Eden je tudi ta, da sem se po odhodu gg. Prebila in Wolbanka odločil pisati Vam šele ko pridem za njima v Sanghaj, in Vam tedaj podati zaokroženo sliko o mojem devetmesečnem bivanju na visokem Yunnanu. In to pismo Vam res obljudbam. Izven Kitajske že pol leta nisem nikamor pisal. Zdaj mislim pisarjenje nekoliko obnoviti, a sklenil sem, da bom osebno pošto omejil na najmanj, ker nima smisla izdajati denar za tako drago letalsko pošto. Dovolj sem že drag, saj se z avioni prepeljavam kot kak minister.

Nad vse pomenljiv je bil čas, katerega mi je božja Previdnost odmenila preživeti v Yunnanu. Prej bi si nikdar ne mogel misliti, da se da tako lepo in hitro živeti v čisto nove in celo kitajske razmere. Sodeč po samem sebi, lahko rečem, da se glede kitajske govorice same nikomur izmed naših slovenskih sobratov ni treba bati (seveda, branje in pisanje je težje). Ne da bi se hvalil, saj bi kak drug na mojem mestu lahko ugotovil še lepše rezultate, Vam povem, da sem si kljub silni zaposlitvi

Br. Ciril s svojimi pomagači.

s teologijo v 9 mesecih kar skoraj mimogrede prisvojil toliko kitajščine, da se zdaj brez težav v navadnih rečeh pogovorim v mandarinski kitajščini z vsakim Kitajcem, če le zna mandarinsščino. Torej za Slovence prav nobena težkoča tako "težka" kitajščina. Lepo pozdravljam vse sobrate in znance!

S. TEREZIJA MEDVEŠČEK, HČI MARIJE POMOČNICE

Yowai, Assam, Indija,
18. VIII. 1948.

Spet ste me razveselili z lepim pismom, ki mi je vtilo novih upov za bodočnost. Če bi nam res rojaki mogli kaj pomagati! Med vojno tu pri nas še ni bilo preslabo, ker so nam zelo pomagali ameriški vojaki. A oni so sedaj odšli, prišla pa je draginja, ki je vsak dan večja. Če se ne obrne na boljše, bomo prisiljeni zapreti vrata našega sirotišča.

Veseli me vest, da ste mi poslali "Katoliške misijone". Upam, da srečno dospejo. Tu v Assamu sem Slovenka samo jaz in že več kot 16 let nisem govorila po naše. Hvala Bogu, vedno sem zdrava in vedno bolj vesela mojega misijonskega poklica. Na skrbi imam dekliške in ženske organizacije, ki lepo napredujejo.

Naj Vam v naslednjem navedem par zgledov, kako božja Previdnost čuje nad misijonarji.

Pred kratkim sta se dve sestri podali v sosednjo protestantsko bolnico na obisk. Naloteli sta na otroka v smrtni uri. Kako bi ga krstili? Vode

namreč ni bilo pri roki, a prositi zanjo nista smeli, ker bi postali takoj pozorni, kajti v protestantskih bolnicah ne dovolijo katoliških krstov. Tu je prišla božja Previdnost na pomoč. Nekaj trenutkov poprej je bilo nebo povsem jasno, a kar naenkrat se je zoblachilo in se je vtila ploha, da take še zlepa ne. Sestra hitro ujame nekaj vode v roke in krsti z njo umirajočega otročiča. Dež nato poneha in obe setri se radostno vrneta domov po soncu.

Bilo je ob drugi priliki, ko sem se jaz v spremstvu ene deklice napotila v Šilong, kakih 50 km daleč. Za vodnika sva imeli nekega moškega, ki je bil pa utrujen in je zaostajal daleč za nama. Naenkrat se nama sredi gozda približa nenavadna žival. Ustavim se in zmolim nekaj zdihlajev k Mariji Pomočnici. Tiger je bil. Približal se nama je na par metrov, se ustavil, nato pa se obrnil v drugo smer in počasi izginil v gozdu. Dekle, ki je bila z menoj, je vsa prevzeta vzkliknila: Marija naju je rešila!

Nekoč sem bila na misijonskem potovanju daleč od Jowaija. Ko sem dospela v neko vas, so me takoj vprašali, kako sem upala priti k njim v tem času, ko je gozd poln slonov. Drugi dan sem jih prosila, naj me spremijo v neko drugo vas, kamor sama nisem znala. A tudi najpogumnejši so mi rekli, da si ne upajo, češ da je preveč nevarno, zlasti ker imam belo obleko, kajti belina slone draži. Črne obleke pa nisem imela seboj. Le

s težavo se mi je posrečilo pripraviti dva moža, da nas bosta varovala Bog in Marija Pomočnica in da sta se odločila iti z menoj pod pogojem, da bom vso pot molila in prosila. Po poti je bilo res vse polno sledov slonjih čred, ki so bile mestoma čisto sveže, znak da so šli pred nami, in res smo čuli tudi njih tuljenje. Ko smo dospeli do vasi, so se vsi čudili našemu pogumu ter da se nam ni nič zgodilo. Jaz pa sem bila spet utrujena v pričanju, da Bog prav posebno čuje nad misijonarji. Lahko bi Vam navedla še več podobnih mojih doživetij, a pustim za drugič. Pošiljam Vam nekaj fotografij z našega misijona in Vas ter misijonske prijatelje prav lepo pozdravljam.

P. DR. ALES BENIGAR OFM.

Hankow, 5. VIII. 1948.

Včeraj sem prejel Vašo obširno okrožnico nam, slovenskim misijonarjem. Lepa Vam hvala! Tako dobro dene misijonarju, če vidi, da se ga v domovini spominjajo in zanj molijo! — Kakor veste, je na Kitajskem državljanska vojna. Mi tu v Hankowu smo še pod vlado prezidenta Čang-kaj-šeka. Na Severu je pa slabo. Tu in tam kaki majhni otoki sredi rdeče poplave. Začetkom julija so prišli semkaj vsi frančiškanski semenišniki in kleriki iz Tsinava (Šantung), kajti nevarnost je bila že prevelika in tudi ni bilo potrebnega miru in reda za študij. Sedaj pričakujemo tudi one iz Taiyenufa, odkoder imajo priti tudi patri. Kako dolgo bomo tu na varnem, sam Bog ve...

— Jaz imam veliko dela: predavam v semenišču apologetiko in dogmatiko in skrbim za klerike in novince. Med vojno sem mogel napisati Liturgiko, ki je lani izšla v dveh zvezkih. Sedaj pripravljam Ascetiko, kakor so mi naročili predstojniki. Pomagajte mi z molitvijo pri tem delu, da mi ljubi Bog da razsvetljenje in dar pisanja.

PAVEL BERNIK, SALEZ.

Yerkard - Indija,
30. VII. 1948.

Vaše prijazne vrstice in pa poročilo o stanju našega naroda doma in na tujem, vse to me je res prijetno iznenadilo.

S. Medvešček poučuje indijske deklice na prostem.

Tako sem spet v zvezi s slovensko skupnostjo. Da bi se ta vez še bolj utrdila, se Vam takoj oglašim. Imam pa še drug razlog za to. V kratkem bomo imeli tu v našem sene nišču Marijanski kongres s predavanji in razstavo. Da bi kongres obrodil čim več dobrih sadov v srcih naših dijakov in klerikov, smo razposlali na razna večja božja pota posebno pisano prošnjo do Matere božje. Ta prošnja naj bi bila položena na Marijin oltar

od 19. do 22. avgusta. Kot naš lašč mi je prispelo Vaše pismo iz Lujana, kjer je tudi tako znamenita božja pot. Pošiljam torej tudi Vam to prošnjo in Vas prosim, da jo podprete s svojimi molitvami, posebno v dnevih kongresa.

Ko pripravljamo ta kongres, mi misli nehote uhajajo tja v daljno Slovenijo, ki je dežela Marijina, na naša božja pota, na naše Marijine družbe... Kako navdušeno so delovale

ljubljske dijaške kongregacije. Še mi udarjajo na uho zvoki one lepe himne "Zgodnja Danica", še mi žari pred očmi sto in sto svečk, ki smo jih dijaki držali v rokah pri zborovanju v škofovih zavodih pri zaključni procesiji pod vodstvom prevzvišenega škofa Rožmana. Lepo je bilo... Če bom mogel, Vam bom po kongresu napisal poročilo o Marijinih kongregacijah pri nas v Indiji. Vse najlepše pozdravljam!

Nekaj zanimivih doživetij

Iz pisma br. K. Kerševana CM, Belg. Kongo

Na drugem mestu Vam omenjam, da sem se po opravih podal v sosednjo francosko kolonijo v Lirangi.

LJUDOŽRCI?

Velika je razlika med misijonskim delom v Bel. Kongu in onim v tej francoski koloniji, predvsem zaradi redko naseljenih domačinov. Ozemlje misijona je enako polovici Jugoslavije, a z okoli 35.000 prebivalcev. Za vse to sta na razpolago dva misijonarja duhovnika in en brat. Eđen obeh misijonarjev je stalno na potovanju in more v enem letu komaj enkrat obiskati vse svoje ljudi. Vse potovanje se vrši po vodi, ker ni cest, in je treba zaradi tega delati ogromne ovinke, kar seveda vzame veliko časa. Posledica vsega tega je, da so katoliški domačini slabo oskrbovani in živijo po sv. krstu tako kot preje v poganstvu in niso niti ljudožrstva popolnoma opustili. Pred nekaj leti so tukaj v Irebu našli med posušenimi in okajenimi ribami, ki so jih na oni strani nabavili za vojake v tukajšnjem stalnem taborišču, tudi posušeno človeško meso. Končno navajam poročilo na civilno oblast, ki ga je napisal misijonar, vrnivši se s svojega zadnjega potovanja in v katerem navaja dokaze ljudožrstva, ki jih je imel pri liko ugotoviti v notranjosti dežele. Nič čudnega, saj vemo, da je stara navada železna srajca, ki bi jo tudi črnc zelo težko slekel, če bi jo imel. Treba je še veliko dela in misijonarjev, preiti mora mnogo rodov, ki se bodo polagoma navzeli krščanskega življenja, potem šele bo mogoče govoriti o katoličanih v Afriki.

PRAZNOVERJE.

Dva zgleđa preteklega tedna z našega misijona o duševnosti domačinov:

Ženo poganko je mož zapodil ter ji "napovedal", da bo v naslednjih šestih mesecih shirala ter postala suha kot njegov mezinec, sedmi mesec bo pa umrla. Žena si je medtem dobila drugega moža, a jo kot črna mora bolj in bolj tlačil misel na bližnjo smrt, ker verjame napovedi svojega prvega druga in zato — hira. Poslužila se je že vseh možnih sredstev, da se izogne bližnji smrti. Zatekla se je tudi k čarovniku, ki ji je za primerno odškodnino predpisal učinkovito zdravilo: Nabavi naj štiri mere (okoli 25 litrov) palmovega vina in štiri lepo rejene kokoši. Povabiti mora k sebi svojega prvega moža, zaklati štiri kure in se vleči na tla. Mož mora vzeti v usta svežo kri štirih kur in jo brizgniti na njeno srce, prsa. Toda — mož na noben način noče priti, ne posluša še tako prijaznega vabila, med njima je vse razdrto, zato žena bolj in bolj hira in bo sedmi mesec umrla. Žena pa noče še umreti in se je obrnila za pomoč k misijonarju. Čarovnik se je na svoj način otnesel nadležne zadeve; kaj naj stori misijonar? Ko je z dolgim pripovedovanjem končala, se je opravičil, da ne more takoj odgovoriti, ker je boljše zadevo natančneje preštudirati, in jo je povabil, naj se vrne čez kak teden. Žena seveda ta čas trpi in hira in je nesrečna. Čemu vse to? Ker veruje, da ji je "narejeno", da mora skoro umreti. — Nesrečno pogansko praznoverje!

MISIJONAR — RAZSODNIK.

Dva služabnika sester usmiljenk, misijonark tu v Irebu, sta sprta med seboj. Pre-

tekle dni je eden teh našel zjutraj, ko je vstal, pred svojim pragom čarodejno znamenje: šop neke vrste trave, na poseben način zavozljane in potresene s pepelom. Služabnik se je tega znamenja hudo prestrašil, ker mu njegovo praznoverje zatrdno govori, da bo sedaj na en ali drugi način prav kmalu umrl. Toda, kdo je, ki mu želi smrt in z njo grozi? Prav gotovo je to njegov tovariš v službi, ker sta sprta in mu je zato podtaknil usodno travo ponoči, ko je on mirno spal. Slabo zakrita mržnja se je sedaj prelevila v odkrit boj in je zopet misijonar tisti, ki naj razsodi pravdo.

Bilo je prav tako nekega večera preteklega tedna. Z nasprotnega konca misijona se naenkrat zasliši žensko vpitje. Mudil sem se ta čas v cerkvi. Stopil sem na prosto, da vidim, kaj je. Dve ženski, soprogi domačih učiteljev, sta si skočili v lase in sem prišel do njih v trenutku, ko so ju moški ločili. Ena teh se je nato med vpitjem vrgla na tla in se od razdraženosti valjala v prahu. Vpitje s tem ni bilo končano, ker sta si ženski imeli še mnogo povedati. Končno, kakor samo po sebi umevno: k očetu misijonarju! Zaslišanje obeh strank in razsodba ter — mirna Bosna. To dobro lastnost pa le imajo ti "veliki otroci", namreč, da zaslužen kazni mirno in brez ugovora sprejmejo in pravici zadostijo.

MUHE TSE-TSE.

Ko sem se mudil v Lirangi, so me muhe tse-tse skozi srajco na hrbtu in plečih pošteno pikale. Te muhe tse-tse so vse hujše od komarjev in razširjajo nevarno spalno bolezen, kugo centralne Afrike. Mi Evropejci smo vsi dobili injekcije proti spalnii boleznii, še predno smo stopili na afriška tla, zato smo nekoliko varni pred njo. Tukajšnji domačini pa nimajo vselej priložnosti, zlasti v notranjosti dežele, priti do zdravnika. Zato je spalna bolezen zelo razširjena med domačini. Reveži čepijo ali ležijo v kakem kotu napol dremajoč in se tresejo po vsem telesu, kakor božjastni. Nihče jim ne more pomagati, ker so zapisani gotovi skorajšnji smrti. Če je bolezen šele v razvoju, jo je še mogoče odpraviti, zastarele pa ne več. V Bel. Kongu se po vseh katoliških cerkvah vsak dan skupno glasno opravi določena molitev, da bi se Bog usmilil tega ljudstva in odvzel od njega to bolezen. Malarija je seveda tudi zelo razširjena, tudi med belimi.

SLONI.

V Lirango sem se peljal v motornem čolnu s francoskim misijonarjem, ki je prišel na

našo stran po opravih in nakupovanju, ker pri njih ni nobene trgovine. S seboj sem vzel kolo, ker je bilo predvideno, da se vrnem po drugi poti. Tam sem imel priliko udeležiti se lova na slone, ki je pa nisem izrabil. V resnici se tam pasejo sloni prav blizu misijona, kar je prišlo na uho nekemu francoskemu naseljencu, ki ima svojo farmo kakih 20 kilometrov od misijona ob bregu Konga. V mraku drugega dne se je pripeljal na misijon v pirogi, ki jo je gnal motor, naslednje jutro pa je šel s svojimi ljudmi na lov. Zaradi slonove kosti je tak lov dobičkanosen in vprav zaradi tega se mnogi Evropejci spuščajo v to nevarno podjetje. Gorje lovcu, če dobro ne zadene. Slon namreč ni tako neokreten, kakor bi si ga morda mogli predstavljati. Res je ogromna žival, največja na svetu. Visok je dorasel slon do 5 metrov in težak do 70 kvintalov. Njegova zoba, oklja, tehtata do 60 kg vsak. Slonovega mesa beli ne uživajo. Če torej ranjen slon iztakne lovca (vidi neravno dobro), ga zgrabi z rilcem okrog telesa, dvigne v zrak in z vso silo vrže ob tla. ter pohodi in pomečka z vso svojo 7-tonsko težo. Tako jo prej ali slej izkupi marsikateri dobičkazeljni avanturist. Slon ne pozna ovirter je neverjetno uren in gibčen. V neprehodnem gozdu, močvirju in v velikih vodah, kjer se človek ne more premikati, je on pravzaprav doma. Preplava tudi široke reke.

Prej omenjeni lovec se je okrog poldneva vrnil na misijon ter povedal, da je skupaj s svojimi možmi podrl dve mladi živali, katerih oklja tehtajo nekako po 20 kg komad. Meso pa pošlje vojakom v Irebu. Skupaj smo na misijonu obehvali, nakar je misijonar odplul z motornim čolnom v Gombe na belgijsko stran ter jaz z njim. Od tu se po cesti more priti v Irebu, nekako 35 km severno. V Gombe sem se torej ločil od prijaznega in gostoljubnega francoskega misijonarja in zasedel mojega jeklenega konja ter se požuril naprej z namenom, da pridem pred nočjo domov v Irebu, ker cesta ni toliko dobra, da bi mogle v temi, čeprav z lučjo, naprej. Med potjo so me domačini prijazno pozdravljali, ko sem katerega srečal ali so me od daleč videli ter klicali za menoj: Mbote sango, mbote ocou! Nekdo je celo pozdravil: Mbote mon frere Marcel! misleč, da sem Marcel, ki je pred nekako desetimi leti hodil po teh krajih in se ga še mnogi spominjajo ter pravijo, da sem mu zelo podoben. (Saj sva brata...) Med kolesarjenjem so me po hrbtu bodle muhe tse-tse, a sem kljub njim v mraku srečno privozil v misijon.

Dragi naročnik!

200

strani bogate vsebine Ti nudi ta letnik "Katoliških misijonov". Več in lepšega Ti ne bi mogli dati. Si z listom zadovoljen...? Potem plačaj naročnino!

Če nisi zadovoljen — je ne plačaj in bomo vedeli in Ti lista ne več pošiljali.

Prihodnji zvezek pošljemo samo onim, ki nam bodo do konca novembra naročnino poravnali.

Plačaj lahko po pošti ali osebno na

Víctor Martínez 50

"Katoliški misijoni" Ti bodo hvalježni in Ti boš imel zavest, da sodeluješ pri širjenju Tvoje Cerkve in pri delu slovenskega naroda v širokem svetu.

"KATOLIŠKI MISIJONI" so slovenski misijonski mesečnik, ki ga izdaja Misijonska družba sv. Vincencija Pavelskega (lazaristi). — Uredništvo in uprava: Lenček Ladislav CM, Basílica Nacional, LUJAN FCO, Argentina. — Celoletna naročnina za l. 1948: 10 argentinskih (100 čilskih) pesov, 3 USA (4 kanadske) dolarje, 1000 Lir, 100 Šilingov. — Posamezna dvojna številka stane v Argentini 3 pese.

S CERKVENIM
ODOBRENJEM

Talleres Gráficos "CORDOBA"
Gutenberg 3360 - 29-X-1948